

STUDIU DE OPORTUNITATE

1. Introducere

Obiectul prezentei documentații îl constituie investigarea oportunității gestiunii unor activități componente ale Serviciului de Salubritate în Municipiul Tg Mureș (***A ACTIVITĂȚILOR DE COLECTARE ȘI TRANSPORT A DEȘEURILOR MUNICIPALE ȘI ALTOR FLUXURI DE DEȘEURI***).

Gestionarea deșeurilor reprezintă una dintre problemele majore cu care se confruntă România, cu impact semnificativ asupra mediului și sănătății populației. Aspectele vizate se referă în principal la activitățile de colectare, transport, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor.

Practicile dobândite în gestionarea inadecvată a deșeurilor moștenite din trecut, utilizate în prezent în România, au condus la neconformarea unui număr mare de depozite și la depozitarea inadecvată a unor cantități considerabile de deșeuri care sunt generate atât de populație, cât și de instituții și agenți economici.

Politicile UE din domeniul managementului deșeurilor evidențiază importanța unei abordări integrate în gestionarea deșeurilor, care include construcția facilităților de eliminare a deșeurilor împreună cu măsuri de prevenire a producerii deșeurilor și reciclare, conforme cu ierarhia principiilor: prevenirea producerii de deșeuri și a impactului negativ al acestora, recuperarea și valorificarea deșeurilor prin reciclare, re folosire și depozitarea finală sigură a deșeurilor, acolo unde nu există posibilitatea recuperării.

Armonizarea politicilor naționale privind protecția mediului și managementul deșeurilor cu legislația și practicile europene din acest domeniu implică nu numai o nouă abordare a problematicii deșeurilor, ci și realizarea unei infrastructuri moderne, flexibile și adecvate, cu ajutorul căreia să se asigure respectarea obligațiilor asumate de România prin Tratatul de Aderare și totodată, conformarea cu cerințele Acquis-ului comunitar.

Motivații de ordin tehnico-organizatorice

În scopul diminuării impactului asupra mediului și a riscurilor asupra sănătății umane date de modul necorespunzător de gestionare a deșeurilor din momentul de față și al conformării cu legislația UE și din România în domeniu, Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor (SMID) și în special activitatea de colectare a deșeurilor va trebui să facă dovada unor performanțe calitative și cantitative superioare actualului sistem de salubritate.

Activitatea de susținere regimului juridic al serviciilor publice de interes general, le sunt aplicabile obligațiile de serviciu public definite potrivit următoarelor exigențe/cerințe fundamentale:

- universalitate și continuitate;
- adaptabilitate la cerințele utilizatorilor și gestiune pe termen lung;
- accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, în condiții contractuale reglementate;
- transparență decizională și protecția utilizatorilor;

- satisfacerea cerințelor cantitative și calitative ale utilizatorilor, corespunzător prevederilor contractuale;
- sănătatea populației și calitatea vieții;
- protecția economică, juridică și socială a utilizatorilor;
- funcționarea optimă, în condiții de siguranță a persoanelor și a serviciului, de rentabilitate și eficiență economică a construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor și dotărilor, corespunzător parametrilor tehnologici proiectați și în conformitate cu caietele de sarcini, cu instrucțiunile de exploatare și cu regulamentele serviciilor;
- introducerea unor metode moderne de management;
- realizarea implementării a strategiilor, politicilor, programelor și/sau proiectelor din sfera serviciilor de utilități publice;
- Dezvoltarea durabilă, protejarea și valorificarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale și protecția și conservarea mediului, în conformitate cu reglementările specifice în vigoare;
- informarea și consultarea comunităților locale beneficiare ale acestor servicii;
- respectarea principiilor economiei de piață, asigurarea unui mediu concurențial, restrângerea și reglementarea ariilor de monopol.

Motivatii economico – financiare

Serviciul public de salubritate, și implicit activitățile care fac obiectul prezentului studiu, vor urmări să realizeze un raport calitate/cost cât mai bun pentru perioada de derulare a contractului de delegare de gestiune și un echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract.

Structura și nivelul tarifului de colectare și transport practicat de operator vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale.

Prin realizarea unei proceduri de licitație deschisă, se va putea selecta un operator care să ofere cele mai bune premise pentru îndeplinirea acestor obiective, precum și o transparență ridicată a delegării serviciului de salubritate.

Motivatii privind impactul de mediu

Pe toată perioada derulării contractului de delegare de gestiune, operatorul va implementa cerințele ce se stabilesc prin actele normative emise de autoritățile de mediu competente, respectând programele de conformare la cerințele de mediu.

Dotarea cu utilaje noi și performanțele impuse prin intermediul criteriilor de selecție vor conduce la scăderea nivelului de poluare, iar operatorii vor trebui să facă dovada deținerii unui număr suficient de astfel de utilaje și mașini performante, care să garanteze calitatea serviciilor prestate.

Criteriile de selecție vor favoriza operatorii care au implementat un sistem de management de mediu, în conformitate cu standardul ISO 14001 (sau echivalent),

ceea ce se traduce prin functionarea in conformitate cu legislatia in domeniu si angajamentul managementului pentru protejarea factorilor de mediu.

Motivatii sociale si institutionale

Prin creșterea nivelului calitativ al serviciilor de salubritate, comunitățile locale vor beneficia de o îmbunătățire a calității mediului și implicit a sănătății populației. De asemenea, organizarea unui serviciu de salubritate centralizat în mediul rural și închiderea depozitelor neconforme vor conduce la creșterea gradului de satisfacție a populației cu privire la prestarea acestor servicii.

În conformitate cu cele expuse mai sus și având în vedere angajamentele asumate prin Tratatul de Aderare și prevederile legislației comunitare în vigoare, proiectul "**Sistem de Management Integrat al Deșeurilor din județul Mureș**" va face sau a făcut deja posibilă atingerea următoarelor performanțe:

- Rata de colectare a deșeurilor municipale va fi de 100%;
- Se va reduce cantitatea de deșuri biodegradabile depozitate, prin implementarea unui sistem de colectare separată a deșeurilor, tratarea acestora, precum și promovarea compostării individuale la nivelul județului Mureș ;
- Se vor colecta selectiv deșeurile de ambalaje, asigurându-se astfel atingerea tintelor globale de reciclare și valorificare a deșeurilor de ambalaje asumate

Planul Regional de Management al Deșeurilor, cât și Planul Județean de Management al Deșeurilor Mureș, au fost elaborate în cadrul unui proces de consultare partenerială cu toți factorii interesați și au identificat și priorizat nevoile de investiții la nivel regional și local în scopul îndeplinirii angajamentelor asumate pentru acest sector.

Master Planul privind gestionarea deșeurilor pe termen lung în județul Mureș, întocmit în baza acestor Planuri, a avut ca scop ca scop stabilirea și prioritizarea nevoilor și investițiilor pentru a realiza – cu cele mai mici costuri - deplină conformare cu directivele relevante ale CE, ținând cont de suportabilitatea investiției pentru populație și de capacitatea locală de implementare. Acesta a avut în vedere un management integrat al deșeurilor solide menajere din ariile urbane și rurale ale județului Mureș, constând din sortarea, transportul, eliminarea în depozit și alte soluții de tratare, precum și închiderea și reabilitarea depozitelor municipale neconforme.

Documentele programatice menționate mai sus subliniază faptul că autoritățile locale sunt cele responsabile pentru implementarea acestor angajamente, în conformitate cu strategia națională pentru serviciile publice, iar conformarea cu politicile de mediu în sectorul de management al deșeurilor presupune o abordare sistematică, pe termen lung, care să continue și după perioada de programare.

Obiectivele ce trebuie îndeplinite la finalul implementării proiectului sunt următoarele:

- Creșterea gradului de acoperire a populației ce beneficiază de colectarea deșeurilor municipale la 100% atât în mediul urban, cât și în mediul rural;
- Asigurarea unor servicii de management de calitate corespunzătoare și la tarife acceptabile;
- Reducerea cantității de deșuri biodegradabile depozitate;
- Creșterea cantității de deșuri reciclate și valorificate în concordanță cu obligațiile asumate prin Tratatul de Aderare și cerințele legislației comunitare;

- Înființarea unor structuri eficiente de management al deșeurilor.

Prezentul Studiu de fundamentare face parte din etapa de pregătire a procedurii competitive de gestionare a unor activități componente ale serviciilor de salubritate, așa cum este solicitat de prevederile legale în vigoare.

Analiza necesității și oportunității gestiunii unor activități componente ale Serviciului de Salubritate în municipiul Tg. Mureș s-a concentrat asupra firmei responsabile cu asigurarea acestei utilități publice și anume S.C. Salubriserv S.A și a activității firmei ce asigură în prezent serviciile de colectare și transport deșuri SC Sylevy Salubriserv SRL care asigură continuitatea serviciului până la delegarea acestuia în condițiile legislației în vigoare. Aceste companii reprezintă elementul de legătură între Administrația municipiului Tg. Mureș și cetățenii orașului – în sfera domeniului activităților targetate din domeniul salubrității.

Elaborarea studiului de fundamentare reprezintă o cerință a Legii nr.51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, scopul acestuia fiind de a fundamenta și a stabili modalitatea optimă de gestionare a unor activități componente ale Serviciului de Salubritate în Municipiul Tg Mureș. Aspectele care impun realizarea studiului:

- a) modificările legislative în domeniu care au fost corelate cu legislația U.E;
- b) respectarea și aplicarea reglementărilor legislative în domeniu, Legea nr.51/2006, a serviciilor comunitare de utilități publice, cu modificările și completările ulterioare care la art.22 alin. 3) prevede Modalitatea de gestiune a serviciilor de utilități publice se stabilește prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în baza unui studiu de oportunitate, funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectivă ale unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice;
- c) expirarea perioadei de valabilitate a contractului de delegare la nivelul Municipiului Tg Mureș;
- d) necesitatea asigurării continuității serviciului public de salubritate în Tg Mureș;
- e) necesitatea asigurării și gestionării eficiente și de calitate a activităților componente ale Serviciului de Salubritate în Municipiul Tg Mureș;
- f) dezvoltarea durabilă a serviciilor, utilizarea eficientă a fondurilor publice;
- g) asigurarea accesului facil al cetățenilor la servicii de calitate;
- h) dorința autorității locale de a asigura un mediu de viață curat și sănătos

locuitorilor Municipiului Tg Mureș.

Având în vedere practica existentă la nivelul municipalității, decizia de delegare a gestiunii unor activități componente ale serviciului de salubritate în Municipiul Tg Mureș este fundamentată atât economic cât și social, așa cum rezultă și din analiza realizată în cadrul acestui studiu.

Identificarea tipului de contract rezultă din analiza modalității de repartizare a riscurilor. Conform prevederilor legale în vigoare în materia concesiunilor, în situația în care mai mult de jumătate din riscurile operaționale și financiare sunt transferate către operatorul economic, acesta este un contract de concesiune. Astfel, având în vedere nevoia locală, acest studiu prezintă o analiză comparativă a celor 2 opțiuni pe care le are municipalitatea pentru a soluționa problema: încheierea unui contract de achiziție publică sau delegarea gestiunii prin încheierea unui contract de concesiune.

Pentru a realiza analiza comparativă s-a avut în vedere:

- ✓ Situația de fapt cu privire la gestiunea activităților țintă din cadrul serviciului public de salubritate;
- ✓ Alocarea riscurilor asociate acestui contract, analiza riscurilor și formularea strategiei de diminuare a impactului acestora asupra contractului;
- ✓ Analiza SWOT;
- ✓ Fiabilitate financiară (analiză economico - financiară) a contractului;

Trebuie punctat că datele cantitative prezentate în cadrul acestui studiu atât în partea descriptivă cât și în anexe (cum ar fi spre exemplu suprafețe, artere și tronsoane, frecvența operațiunilor etc.) au fost furnizate de autoritatea contractantă, studiul fiind elaborat plecând de la premisa că aceste date sunt corecte și complete.

1.1 Autoritatea contractantă

Primăria municipiului Tg Mureș, având în vedere prevederile Legii nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, are competențe exclusive în ceea ce privește înființarea, organizarea, atribuirea și derularea activităților serviciului de salubritate, precum și de coordonare, monitorizare și control a serviciului de salubritate, de stabilire și aprobare a indicatorilor de performanță ai serviciului de salubritate, după dezbaterile publice a acestora. Autoritățile deliberative sunt obligate să respecte strategia locală cu privire la dezvoltarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate, aprobată de Consiliul Local.

După cum am precizat anterior, prezentul Studiu de fundamentare face parte din etapa de pregătire a procedurii competitive de gestionare a unor activități

componente ale serviciilor de salubritate, așa cum este solicitat de prevederile legale în vigoare - cerință a Legii nr.51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată.

Astfel, în vederea elaborării studiului de oportunitate autoritatea contractantă a realizat demersurile necesare pentru elaborare Studiu de oportunitate, Caiet de sarcini și Model de contract pentru delegarea serviciilor publice de salubritate”.

Ca urmare a analizei riscurilor asociate prestării serviciului de utilitate publică realizată în cadrul acestui studiu de oportunitate, respectiv a modului de distribuire a acestora, este stabilit și **tipul contractului**. Așa cum este menționat și în cadrul art. 8 din Legea 100/ 2016, cu modificările și completările ulterioare, din conținutul studiului de oportunitate trebuie să rezulte cel puțin următoarele:

- Art. 8. - (1) Prin studiul de fundamentare prevăzut la art. 7 alin. (1) entitatea contractantă are obligația să analizeze dacă atribuirea contractului implică transferul unei părți semnificative a riscului de operare către operatorul economic.

(2) În cazul în care, ca urmare a analizei prevăzute la alin. (1), entitatea contractantă constată că o parte semnificativă a riscului de operare, astfel cum este definit la art. 6, va fi transferată operatorului economic, contractul va fi considerat contract de concesiune, urmând a se aplica prevederile prezentei legi.

(3) În cazul în care, ca urmare a analizei prevăzute la alin. (1), entitatea contractantă constată că o parte semnificativă a riscului de operare, astfel cum este definit la art. 6, nu va fi transferată operatorului economic, contractul respectiv va fi considerat contract de achiziție publică sau contract sectorial, după caz.

1.2 Scopul si Obiectul Studiului de Oportunitate

Scopul: il reprezinta fundamentarea necesitatii si oportunitatii de delegare a gestiunii serviciului de salubritate pentru urmatoarele activitati:

colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenite din activități comerciale, din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori

Structura minimă și obligatorie a analizei realizată în acest studiu este detaliată și în HG 867/2016, text legal din care rezultă că tipul contractului este determinat de modalitatea de alocare a riscurilor operaționale și financiare asociate componentelor serviciului public:

- art. 12, alin. (1): *Studiul de fundamentare prevăzut la art. 11 alin. (1) trebuie să se axeze pe analiza unor elemente relevante în care se includ: aspectele generale, fezabilitatea tehnică, fezabilitatea economică și financiară, aspectele de mediu, aspectele sociale și aspectele instituționale ale proiectului în cauză¹;*
- art. 13, alin. (1): *Studiul de fundamentare a deciziei de concesiune trebuie să cuprindă o analiză care să permită definirea și cuantificarea în termeni economici și financiari a riscurilor de proiect, luând în considerare, totodată, și variantele identificate de repartitie a riscurilor între părțile viitorului contract de concesiune, precum și analiza privind încadrarea contractului în categoria celor de concesiune²;*
- art. 14, alin. (1): *În aplicarea art. 7 din Lege, entitatea contractantă determină, pe baza analizei economico-financiare prevăzute la art. 13, modul în care proiectul ar trebui realizat: fie printr-o concesiune, fie printr-un contract de achiziție publică³;*

Prezentul studiu de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea încheierii unui contract de delegare a gestiunii unor activități din cadrul serviciului de salubritate, este elaborat în vederea conformării beneficiarului cu prevederile art. 7 alin. 1 din Legea 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, cu modificările și completările ulterioare (text legislativ în vigoare la momentul elaborării studiului) din care rezultă că: în orice situație în care o entitate contractantă intenționează să realizeze un proiect prin atribuirea unui contract pe termen lung, care să cuprindă fie executarea de lucrări și operarea rezultatului lucrărilor, fie prestarea, gestionarea și operarea de servicii, entitatea contractantă are obligația de

² Idem

³ Idem

a elabora un studiu de fundamentare prin care se vor demonstra necesitatea și oportunitatea realizării proiectului în acest mod.

Trebuie punctat că acest studiu este elaborat în conformitate cu prevederile Legii 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

Necesitatea realizării acestui studiu rezultă din textul prevederilor legale în vigoare în ceea ce privește delegarea unor activități ale serviciului de salubritate în Municipiul Târgu Mureș și vine în sprijinul autorității contractante, în demersul acesteia de a încheia un contract de delegare a acestui serviciu public, prin organizarea unei proceduri competitive de atribuire.

Având în vedere că la data elaborării acestui studiu activitățile componente ale serviciului public de salubritate la nivelul municipiului sunt prestate de SC Sylevy Salubriserv SRL în baza contractului de servicii nr. 48/16.06.2020, intenția autorității contractante este de a ridica standardele de prestare ale acestui serviciu, prin derularea unei proceduri competitive de atribuire.

Scenariul opus, de reintegrare a atribuțiilor legate de prestarea acestui serviciu în cadrul primăriei sau de a înființa o companie municipală cu acest obiect de activitate ar împovăra în mod semnificativ și nejustificat bugetul local. Intenția autorității contractante este de a delega prestarea activităților componente ale acestui serviciu, fiind fundamentată atât social, cât și economic. Plecând de la această decizie, în cadrul acestui studiu se va realiza analiza, mijlocul, prin care se va face delegarea: contract de achiziție publică sau contract de concesiune de servicii.

Serviciul de salubritate se realizează prin intermediul unei infrastructuri tehnico-edilitare specifice care formează sistemul public de salubritate, respectiv printr-un ansamblu tehnologic și funcțional, care cuprinde construcții, instalații și echipamente specifice destinate prestării serviciilor.

Pe raza municipiului Tg Mureș se desfășoară fluent serviciile de salubritate, contract aflat în derulare până în anul 2021, serviciile integrate de management al deșeurilor fiind gestionate integral în cadrul proiectului european gestionat de CJ Mureș, astfel încât este necesară delegarea serviciilor de Salubritate ce se vor efectua pe raza municipiului Târgu Mureș până la finalizarea atribuirii unui contract de delegare a acestor servicii de către CJ Mures pentru Zona 2 (din care face parte și Municipiul Targu Mures..

Având în vedere cerințele formulate de municipalitatea târgu-mureșană în Caietul de Sarcini, de interes pentru acest Studiu de Oportunitate sunt exclusiv componentele: colectare și transport deseuri.

Trebuie remarcat că legislația în vigoare pune accent pe analiza modalității de

distribuire a riscurilor între autoritatea contractantă și operatorul economic, gradul de distribuire a riscurilor către operatorul economic fiind definitivul pentru contractul de concesiune.

Pe cale de consecință, analiza modalității de repartizare a riscurilor prezentată în secțiunile următoare ale acestui studiu (matricea riscurilor) determină tipul contractului în timp ce analiza SWOT (realizată în mod distinct pentru delegarea serviciului public prin contract de concesiune respectiv prin contract de achiziție publică) este realizată în mod separat pentru cele 2 scenarii.

Necesitatea elaborării studiului de oportunitate rezultă în primul rând din obligația autorității contractante de a se conforma cu prevederile legale în vigoare la data estimată pentru derularea procedurii de delegare a componentelor serviciului public de salubritate.

În plus, în cadrul acestui studiu sunt integrate și principalele cerințe și ținte de mediu pentru serviciul de salubritate ca aspecte care trebuie avute în vedere pentru conformarea cu strategiile și politicile publice care reglementează acest sector, atât la nivel național cât și european.

Elaborarea acestui studiu reprezintă în același timp o cerință a Legii 51/ 2006, art. 30, după cum urmează:

- Alin. (1): *“Organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractului de delegare a gestiunii pentru serviciile de utilități publice prevăzute la art. 1, alin. 2, se fac în baza unei documentații de atribuire elaborate de delegatar, după caz, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 98/2016, Legii 99/ 2016, Legii nr. 100/2016”.*

Prevederile citate mai sus sunt completate de prevederile art. 22, alin. (3) ale aceluiași text legislativ, respectiv: *„Modalitatea de gestiune a serviciilor de utilități publice se stabilește prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în baza unui studiu de oportunitate, în funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectivă ale unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice”,* precum și prevederile art. 32 ale aceluiași text legislativ, după cum urmează:

(1) În cazul gestiunii delegate, autoritățile administrației publice locale păstrează, în conformitate cu competențele ce le revin, potrivit legii, prerogativele și răspunderile privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor de utilități publice, precum și obligația de a urmări, de a controla și de a supraveghea modul în care se realizează serviciile de

utilități publice, respectiv:

a) modul de respectare și de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operatori, inclusiv în relația cu utilizatorii;

b) calitatea serviciilor furnizate/prestate;

c) indicatorii de performanță ai serviciilor furnizate/prestate;

d) modul de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune, dezvoltare sau modernizare a sistemelor de utilități publice;

e) modul de formare, stabilire, modificare și ajustare a prețurilor și tarifelor pentru serviciile de utilități publice.

(2) În vederea încheierii contractelor de delegare a gestiunii, autoritățile administrației publice locale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară având ca scop serviciile de utilități publice vor asigura elaborarea și vor aproba, în termen de 6 luni de la luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciilor ori de la primirea unei propuneri formulate de un investitor interesat, un studiu de oportunitate pentru fundamentarea și stabilirea soluțiilor optime de delegare a gestiunii serviciilor, precum și documentația de atribuire a contractului de delegare a gestiunii.

(3) Durata contractelor de delegare a gestiunii este limitată. Pentru contractele de delegare a gestiunii a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, aceasta se stabilește, după caz, în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2016, ale Legii nr. 99/2016 și ale Legii nr. 100/2016 și nu va depăși durata maximă necesară recuperării investițiilor prevăzute în sarcina operatorului/ operatorului regional prin contractul de delegare. În cazul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale, cu excepția celor care sunt membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, sunt obligate ca, periodic, respectiv o dată la 5 ani, să facă analize privind eficiența economică a serviciului, respectiv să schimbe modalitatea de gestiune a serviciilor publice, după caz.

În concluzie, **obiectul acestui studiu** este reprezentat de analiza oportunității și necesității de delegare a unor componente ale serviciului de salubritate la nivelul Primăriei Municipiului Tîrgu Mureș, așa cum este acest serviciu detaliat la *punctul 2.2*, precum și încredințarea spre administrare a bunurilor aparținând patrimoniului public unui operator autorizat, care dispune de experiență, expertiză și capacitatea tehnică și profesională necesară, în condiții de eficiență managerială și financiară.

Astfel, **scopul acestui studiu este de a analiza atât necesitatea cât și oportunitatea prestării prin terți a unor componente ale serviciului de salubritate**, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Tipul contractului va fi stabilit ca urmare a realizării analizei riscurilor operaționale și economico - financiare,

în cadrul secțiunilor următoare.

În ceea ce privește pragul valoric și modul de calcul al valorii estimate a contractului de delegare (conform scenariului specific), precizăm că pentru calcularea acesteia am avut în vedere prevederile articolelor 12, 13 și 14 din Legea 100/ 2016 *privind concesiunile de lucrări și concesiuni de servicii, cu modificările și completările ulterioare*, metodologia de calcul fiind detaliată în secțiunile următoare ale acestui studiu.

Prezentul studiu de fundamentare cuprinde o analiză care permite definirea și cuantificarea în termeni economici și financiari a riscurilor de proiect, luând în considerare, totodată, și variantele identificate de repartiție a riscurilor între părțile viitorului contract, precum și analiza privind încadrarea contractului în categoria celor

Obiectivele specifice ale studiului sunt următoarele:

- ✓ analiza opțiunilor și justificarea soluției optime de gestiune – gestiunea direct vs gestiunea delegată;
- ✓ analiza fezabilității economico-finaciare a operării investiției, inclusiv raportul cost beneficiu și analiza economico-financiară (Value for Money);
- ✓ analiza fezabilității tehnice pentru operarea în regim de concesiune/achiziție publică pentru activitățile vizate;
- ✓ analiza modului în care opțiunea răspunde cerintelor și politicilor Autorității contractante;
- ✓ analiza riscurilor și implicarea părților din contract.

Elaborarea Studiului de fundamentare privind gestiunea unor componente ale serviciului public de salubritate în municipiul Tg Mureș are drept scopuri țintă:

- ✓ dimensionarea tehnică și umană a viitorului operator al componentelor serviciului de salubritate;
- ✓ dimensionarea parametrilor de performanță și costurile necesare pentru realizarea unui serviciu calitativ;
- ✓ identificarea investițiilor necesare din punct de vedere al componentelor serviciului de salubritate pentru activitățile ce vor fi delegate;
- ✓ stabilirea duratei contractului.

Componentele serviciului public care fac obiectul delegării de gestiune sunt:

Colectarea deșeurilor se va face prin aportul populației și al celorlalți utilizatori ai serviciilor de salubritate prin metoda aducerii deșeurilor selectate pe fracții reciclabile și reziduale la un punct fix de colectare sau prin aplicarea sistemului de preluare a deșeurilor din poartă în poartă de unde sunt preluate de către operatorul de salubritate și transportate la facilitățile de transfer, tratare și eliminare.

În funcție de tipul deșeurilor sistemul are următoarele caracteristici :

- ***Pentru deșeurile reciclabile***

Mediu urban

Zona de blocuri

Se vor amenaja puncte de precolectare pentru deșeurile de ambalaje echipate cu:

- un container de 1.100 l (culoare albastră) pentru deșeurile de hârtie/carton;
- un container de 1.100 l (culoare galbenă) pentru deșeurile de plastic și metal (metale feroase și neferoase);
- un eurocontainer de 1.100 l (culoare verde) pentru deșeurile de sticlă.

Zona de gospodării individuale

Se vor amenaja puncte de precolectare pentru deșeurile de ambalaje echipate cu:

- un container de 1.100 l (culoare albastră) pentru deșeurile de hârtie/carton;
- un container de 1.100 l (culoare verde) pentru deșeurile de sticlă.

În plus, fiecare gospodărie va primi pubele de 240 l (culoare galbenă) pentru deșeurile de plastic și metal (metale feroase și neferoase)

Un punct de precolectare va deservi un număr de aproximativ 250 de locuitori.

- ***Deșuri biodegradabile***

Colectarea deșeurilor biodegradabile se va realiza astfel:

- în Mun. Tg. Mureș se vor colecta separat deșeurile de la gospodăriile individuale;
- în zona de blocuri nu se vor colecta separat deșeurile biodegradabile;

- ***Deșuri reziduale***

Colectarea deșeurilor reziduale se va face după cum urmează:

- în zona de blocuri se va amplasa câte un container de 1.100 l pentru 250 de locuitori;
- în zona de case se vor distribui pubele de 120 l, o pubelă la fiecare gospodărie (număr mediu de persoane/gospodărie - 2,88).

- ***Deșuri voluminoase***

Se vor organiza campanii de colectare separată a deșeurilor voluminoase cel puțin trimestrial și frecvența campaniilor și modul de desfășurare vor fi stabilite astfel încât să asigure colectarea unei cantități cât mai mari de deșuri voluminoase.

Deșeurile voluminoase constau în deșuri solide de dimensiuni mari, precum mobilier, covoare, saltele, obiecte mari de folosință îndelungată, altele decât deșeurile de echipamente electrice și electronice, care nu pot fi preluate cu sistemele obișnuite de colectare a deșeurilor municipale.

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a organiza colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și operatori economici.

Deșeurile voluminoase provenite de la deținătorii de deșuri vor fi colectate

periodic de către operatorul de salubritate, conform unui program întocmit și aprobat de autoritatea administrației publice locale.

Colectarea se va realiza separat, pe categorii de deșeuri, prin stabilirea zilelor și intervalului orar de așa natură încât deținătorii de deșeuri voluminoase să poată preda aceste deșeuri, iar operatorul serviciului de salubritate să poată asigura colectarea și transportul periodic al deșeurilor voluminoase spre instalațiile de tratare.

Deșeurile voluminoase vor fi transportate de deținătorul acestora în vederea preluării de către operatorul de salubritate, în locurile stabilite de autoritatea locală și amenajate în acest scop și unde există căi de acces pentru mijloacele de transport.

Dacă acest lucru nu este realizabil, din cauza spațiului limitat, deșeurile vor fi aduse de deținător în alte locuri special stabilite de autoritatea administrației publice locale sau direct la mijlocul de transport în locul/la data/ora stabilite, astfel încât să nu fie incomodată circulația rutieră.

- **Deșeuri periculoase**

Se vor organiza campanii de colectare separată a deșeurilor periculoase cel puțin trimestrial și frecvența campaniilor și modul de desfășurare vor fi stabilite astfel încât să asigure colectarea unei cantități cât mai mari de deșeuri periculoase.

Echipamentele mobile pentru colectarea deșeurilor speciale (periculoase și voluminoase) vor fi achiziționate de către operatorii de salubritate. În cadrul amplasamentelor destinate realizării ST și CMID vor putea fi prevăzute spații destinate amenajării depozitarii temporare în containere a acestor categorii de deșeuri speciale.

Operatorul trebuie să aibă un sistem de evidență a gestionării deșeurilor din care să rezulte:

- a) data în care s-a realizat colectarea, transportul și depozitarea la instalația de tratare;
- b) punctele de colectare de unde s-a făcut colectarea;
- c) cantitățile totale preluate de la populație, persoane juridice de drept public și privat;
- d) cantitățile de deșeuri rezultate în urma tratării, pe sortimente;
- e) cantitățile ce urmează a fi transportate la depozitul de deșeuri.

Împreună cu fluxurile de mai sus, vor fi colectate și deșeurile din piețe și parcuri și grădini.

Totodată, autoritățile publice locale au obligația punerii la dispoziție de terenuri pentru amenajarea sistemului de colectare a DEEE de către agenții economici care produc sau distribuie pe piața astfel de echipamente.

Transportul deșeurilor de la punctele de colectare la stația de transfer sau la Centrul de Management al Deșeurilor se va face, de către operatorii de salubritate prin mijloace de transport adecvate.

Numărul de vehicule necesar transportului deșeurilor de la punctele de colectare la stația de transfer și la facilitățile de tratare/depozitare va fi estimat de către operatorul de salubritate prin oferta sa.

Operatorii vor avea dreptul să propună și autogunoiere de orice capacitate, cu condiția asigurării colectării tuturor deșeurilor

Componentele serviciilor de salubritate fiind supuse regimului juridic al serviciilor comunitare de utilitate publică, le sunt aplicabile obligațiile de serviciu public definite potrivit următoarelor exigențe fundamentale, și anume:

- ✓ universalitate;
- ✓ continuitate din punct de vedere calitativ și cantitativ, în condiții contractuale reglementate;
- ✓ adaptabilitate la cerințele utilizatorilor și gestiune pe termen lung;
- ✓ accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, în condiții contractuale reglementate;
- ✓ transparență decizională și protecția utilizatorilor;
- ✓ satisfacerea cerințelor cantitative și calitative ale utilizatorilor, corespunzător prevederilor contractuale;
- ✓ sănătatea populației și calitatea vieții;
- ✓ protecția economică, juridică și socială a utilizatorilor;
- ✓ funcționarea optimă, în condiții de siguranță a persoanelor și a serviciului, de rentabilitate și eficiență economică a construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor și dotărilor, corespunzător parametrilor tehnologici proiectați și în conformitate cu caietele de sarcini, cu instrucțiunile de exploatare și cu regulamentele serviciilor;
- ✓ introducerea unor metode moderne de management;
- ✓ introducerea unor metode moderne de elaborare și implementare a strategiilor, politicilor, programelor și/sau proiectelor din sfera serviciilor de utilități publice;
- ✓ dezvoltarea durabilă, protejarea și valorificarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale și protecția și conservarea mediului, în conformitate cu reglementările specifice în vigoare;
- ✓ informarea și consultarea comunităților locale beneficiare ale acestor servicii;
- ✓ respectarea principiilor economiei de piață, asigurarea unui mediu concurențial, restrângerea și reglementarea ariilor de monopol.

Asigurarea curățeniei și igienei publice este o cerință indispensabilă impusă de normele europene și solicitată în permanență de către cetățeni. Din acest motiv, este necesar ca aceste componente ale serviciului de salubritate să fie cât mai aproape de cetățean și să poată fi controlate îndeaproape de reprezentanții autorităților administrației publice locale, care au sarcina permanentă de a administra și de a monitoriza toate aspectele legate de activitatea desfășurată de operatori.

1.3 Procesul de luare a deciziilor

Realizarea Studiului de oportunitate privind modalitatea de gestiune a unor componente ale serviciului public de salubritate reprezintă o cerință obligatorie conform prevederilor legale. Acesta este un studiu cuprinzător care reprezintă baza pentru luarea deciziilor ulterioare ale Autorității contractante. Conținutul cadru al Studiului este prezentat în legislație.

Elaborarea acestui studiu reprezintă faza premergătoare lansării procedurilor pentru gestiunea directă către un operator al municipalității, sau lansării procedurii de atribuire a contractului de delegare prin achiziție publică/concesiune, în cazul gestiunii delegate.

Acest studiu este realizat în conformitate cu prevederile legale cuprinse în Hotărârea Guvernului nr. 867 din 16 noiembrie 2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii.

Conform legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 gestiunea serviciilor de utilități publice se organizează și se realizează în următoarele modalități: gestiune directă sau gestiune delegată.

Indiferent de modalitatea de atribuire adoptată, activitățile specifice serviciului de salubritate se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile regulamentelor serviciilor de salubritate elaborate de autoritățile locale și aprobate prin hotărâri ale consiliilor locale, ale consiliilor județene și ale Consiliului General al Municipiului București, după caz, pe baza regulamentului-cadru al serviciului de salubritate local.

Bunurile și elementele componente ale sistemelor de salubritate aflate în domeniul public sau privat al administrației publice respective vor putea fi date în exploatare pentru prestarea serviciului de salubritate operatorilor autorizați cărora li s-a atribuit gestiunea serviciului, fie prin achiziție publică, fie prin concesiune. Atribuirea bunurilor și a elementelor componente ale sistemelor de salubritate se poate face fie prin darea în administrare și exploatare operatorilor, în baza hotărârii de dare în administrare, ori prin gestiune delegată, încheindu-se fie un contract de concesiune, fie un contract de servicii, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Gestiunea directă

În cazul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale își asumă nemijlocit prestarea serviciului de salubritate și toate sarcinile și responsabilitățile, potrivit legii, privind organizarea, coordonarea, exploatarea, finanțarea și controlul

funcționării serviciului de salubritate, precum și administrarea sistemului de utilități publice aferente.

Sarcina de a satisface nevoile locale ale cetățenilor poate fi efectuată de o autoritate locală, pe cont propriu, printr-un compartiment de resort, din cadrul aparatului propriu al autorităților locale.

Gestiunea directă se realizează prin intermediul operatorilor care fac parte din structurile proprii ale Autorității Locale (sau ale unei Asociații care reprezintă Autoritățile Locale), create în conformitate cu Legea nr 51/2006 și care dețin o licență pentru prestarea serviciilor de salubritate.

Activitatea din cadrul compartimentului de specialitate este tratată ca o linie bugetară distinctă în cadrul Autorității Locale, cu contabilizarea separată a tuturor activităților legate de funcționarea serviciului public.

Gestiunea delegată

Gestiunea delegată este forma de atribuire a serviciului de salubritate prin care autoritățile administrației publice locale transferă unuia sau mai multor operatori licențiați cu capital public, privat sau mixt sarcinile și responsabilitățile proprii cu privire la prestarea propriu-zisă a serviciului, precum și la exploatarea, întreținerea, reabilitarea și modernizarea bunurilor proprietate publică aferente sistemului de salubritate, în baza unui contract.

Distingem două forme de gestiune delegată: gestiunea delegată către o companie municipală și gestiunea delegată către un operator extern.

Gestiunea delegată către o companie municipală

Sarcina de satisfacere a nevoilor de salubritate ale cetățenilor poate fi îndeplinită de o Autoritate Locală care acționează prin intermediul unei societăți cu răspundere limitată sau unei societăți pe acțiuni, (denumită în continuare "companie municipală").

Compania Municipală se înființează prin hotărâre adoptată de către autoritatea locală și este o societate de drept comun, care funcționează în conformitate cu Legea 31/1990 privind societățile, la fel ca orice companie privată.

Sarcinile îndeplinite de Compania Municipală sunt finanțate din capitalurile sale proprii. Autoritatea locală poate furniza active companiei municipale, astfel încât compania să poată îndeplini sarcini municipale.

Activitatea din cadrul Companiei Municipale este contabilizată de către Compania Municipală. În cazul în care Compania Municipală efectuează și alte activități, care nu sunt legate de Obligația de Serviciu Public, acele alte activități trebuie contabilizate separat, astfel încât să fie excluse din calculul Compensației

pentru serviciu public.

Comaniile municipale sunt Operatori Interni. Un astfel de operator intern își va păstra statutul de operator intern atâta timp cât nu participă la proceduri competitive de atribuire privind prestarea de servicii de salubritate în afara teritoriului autorității sale contractante. Compania municipală care nu este operator intern poate participa la proceduri competitive pe raza teritorială a autorității sale contractante, precum și pe alte teritorii, în acest scop având același statut ca și o companie privată.

Gestiunea delegată către un operator extern

O autoritate a administrației publice locale poate încredința îndeplinirea sarcinilor sale unei entități care nu are calitatea de Operator Intern. O astfel de entitate poate fi o companie privată sau o companie municipală care nu a făcut obiectul unei Atribuirii Directe în acea jurisdicție sau în orice altă jurisdicție, ci a fost selectată în urma unei proceduri de achiziție publică, sau a unei proceduri de concesiune.

Sarcinile se încredințează în baza unui contract de drept civil, executat în conformitate cu principiile generale. Un astfel de acord se numește Contract de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, și este un contract de servicii publice. Sarcinile efectuate de un operator extern sunt finanțate din capitalurile proprii ale companiei respective. Autoritatea administrației publice locale poate furniza active operatorului extern, astfel încât societatea respectivă să poate îndeplini sarcinile municipale.

Între cele două situații de gestiune directă și gestiune delegată există diferențe majore.

În cazul gestiunii directe, Autoritatea Locală își asumă în mod direct prestarea serviciului local de salubritate, precum și toate sarcinile și responsabilitățile ce incumbă în ceea ce privește organizarea, coordonarea, exploatarea, finanțarea, controlul și administrarea furnizării de servicii de salubritate.

Gestiunea directă se materializează prin hotărâri ale Autorității Locale. Cerințele obligațiilor de serviciu public impuse compartimentului specializat se stabilesc prin act de dispoziție internă al Autorității Locale.

Actul intern al Autorității Locale trebuie să definească în mod clar obligațiile de serviciu public pe care trebuie să le respecte operatorul de servicii publice, precum și zonele geografice în cauză, să stabilească în prealabil, în mod obiectiv și transparent, parametrii pe baza cărora urmează să se calculeze plata compensației, și natura și întinderea oricărui drept exclusiv acordat, într-un mod care să prevină

compensarea în exces; să stabilească modalitățile de alocare a costurilor legate de prestarea de servicii; și să determine modalitățile de alocare a veniturilor încasate, venituri care pot fi reținute de operatorul de servicii publice, restituite autorității competente sau partajate de cele două entități.

Întreaga responsabilitate pentru furnizarea de servicii, în cazul gestiunii directe printr-un compartiment specializat, revine autorității locale, după cum rezultă din decizia internă și independentă a autorității locale respective. Ca atare, nu se organizează niciun proces de selecție a operatorului.

În cazul gestiunii delegate către o companie municipală, conform Legii nr. 51/2006 republicată, Contractul de servicii publice se atribuie unei Societăți Comerciale. Aceasta poate fi o societatea comercială nou înființată sau o Societate Comercială creată prin restructurarea unei Regii Autonome, al cărei capital social este deținut integral sau parțial de către autoritatea publică (Operator Intern).

Obligația de serviciu public, în cazul atribuirii directe, este impusă unei Companii Municipale prin Contractul de servicii publice reprezentat de Contract. Atribuirea directă și Contractul se aprobă de către autoritatea locală.

Domeniul de aplicabilitate a obligațiilor de serviciu public impuse unei companii municipale este definit în detaliu în Contractul de servicii publice, reprezentat de Contractul de delegare de gestiune. Ca excepție, în baza articolului 28 din Legea 51/ 2006, o Regie autonomă poate presta servicii de utilități publice numai pentru o perioadă limitată de timp, până la finalizarea proiectelor finanțate din fonduri UE.

Contractele de servicii publice trebuie să stabilească în mod clar obligațiile de serviciu public și zonele geografice în cauză; să stabilească, în mod obiectiv și transparent, parametrii pe baza cărora urmează să se calculeze plata compensației, dacă există, și natura și întinderea oricărui drept exclusiv acordat, într-un mod care să prevină compensarea în exces; să stabilească modalitățile de alocare a costurilor legate de prestarea de servicii; să determine modalitățile de alocare a veniturilor încasate, venituri care pot fi reținute de operatorul de servicii publice, restituite autorității competente sau partajate de cele două entități; să stabilească standardele de calitate a serviciului; să specifice dacă subcontractarea poate fi avută în vedere și, dacă da, în ce măsură; și să indice proprietarul activelor utilizate pentru furnizarea serviciilor de salubritate, mai ales materialul rulant și infrastructura.

În cazul atribuirii directe, mecanismul de calculare a compensației care urmează a fi plătită operatorului intern sau în baza unei norme generale este: Efect financiar net = Costurile suportate în legătură cu o obligație de serviciu public –

(Minus) eventualele efecte financiare pozitive generate în cadrul rețelei exploatare în temeiul obligației/obligațiilor de serviciu public în cauză – (Minus) sumele încasate din tarife sau orice alte venituri generate în îndeplinirea obligației/obligațiilor de serviciu public în cauză + (Plus) un profit rezonabil.

În cazul gestiunii delegate către un operator extern, acesta trebuie să își asume obligația de serviciu public în cadrul unui contract de servicii încheiat cu Autoritatea Locală, vizând îndeplinirea sarcinilor legate de satisfacerea nevoilor de salubritate ale cetățenilor.

Un operator extern își asumă obligația de serviciu public, în schimbul veniturilor pe care urmează să le obțină și/sau în schimbul unei Compensații pentru serviciu public.

Sfera de aplicare a obligației de serviciu public asumată de un operator extern este descrisă în detaliu în contractul de servicii publice, care este reprezentat de contractul de delegare de gestiune.

Contractul de servicii publice trebuie: să stabilească în mod clar obligațiile de serviciu public și zonele geografice în cauză; să stabilească, în mod obiectiv și transparent, parametrii pe baza cărora urmează să se calculeze plata compensației, dacă există, și natura și întinderea oricărui drept exclusiv acordat, într-un mod care să prevină compensarea în exces; să stabilească modalitățile de alocare a costurilor legate de prestarea de servicii; să determine modalitățile de alocare a veniturilor încasate, venituri care pot fi reținute de operatorul de servicii publice, restituite autorității competente sau partajate de cele două entități; să stabilească standardele de calitate a serviciului; să specifice dacă subcontractarea poate fi avută în vedere și, dacă da, în ce măsură; și să indice proprietarul activelor utilizate pentru furnizarea serviciilor de salubritate, mai ales materialul rulant și infrastructura.

În ceea ce privește procesul de selectare a Operatorului, acesta se selectează pe baza unei licitații organizată de Autoritatea Locală responsabilă.

Astfel, se poate concluziona că în cazul gestiunii directe, realizată prin servicii specializate, localitatea își asumă în întregime, prin Consiliul local, politica, gestiunea și controlul serviciului public de salubritate. Dar, în această situație pot apărea o serie de dezavantaje. Avem în special în vedere producerea unor mutații în centrul de greutate al preocupărilor Primăriei către problemele cotidiene ale gestiunii serviciilor organizate și gestionate sub această formă. Această formă exclude pentru o perioadă de timp orice modalitate și posibilitate de concurență și este influențată de mutațiile politice care se produc în cadrul organului local ales. Totodată, bugetele locale se amplifică cu toată gestiunea serviciilor, existând riscul fluctuației alocației

bugetare în condițiile transferurilor posibile în cadrul aceluiaș buget spre alte sectoare pe bază de evaluare a posibilităților.

În concluzie, putem afirma că **gestiunea directă, prin servicii specializate ale consiliilor locale este recomandată în special pentru comunitățile medii și mici, precum și în cazul unor servicii fără complexitate tehnică, care au un caracter administrativ-bugetar.**

Gestiunea delegată este forma prin care, păstrându-se deplina responsabilitate publică, autoritatea apelează la o societate comercială pentru realizarea serviciului, pe bază contractuală.

Împrumutul este modalitatea de gestionare a serviciilor publice în cadrul căreia autoritatea administrativă remite unui particular un echipament în vederea exploatării acestuia pe riscul și pe răspunderea sa în schimbul unei remunerații.

În vederea delegării serviciului public sunt necesare următoarele etape: pregătirea elaborarea, negocierea și încheierea contractului. Acestea diferă în funcție de natura serviciului și de condițiile concrete existente în comunitatea respectivă. Indiferent care sunt acestea, contractul trebuie să țină cont de aspecte cum ar fi: unitatea de exploatare a serviciului, riscurile preluate de prestator, riscurile care rămân în sarcina colectivității; responsabilitatea și modalitatea de finanțare a cheltuielilor de capital, de întreținere, renovare și modernizare; durata contractului; condițiile și garanțiile cu privire la calitatea serviciului; responsabilitatea luării deciziei cu privire la nivelul și modificarea tarifelor; modalitatea de remunerare a unității prestatoare; modalitatea de control a mecanismelor financiare, precum și a profitului unității prestatoare; ce pârghii poate folosi comunitatea pentru realizarea controlului serviciului; modalitatea de încetare a contractului și procedurile de restituire a lucrărilor și garanțiilor.

Concesiunea trebuie delimitată de alte modalități de gestionare a domeniului public. Este necesar în acest sens să facem distincția dintre concesiune și dreptul de administrare, precum și la distincția dintre concesiune și închiriere.

În ceea ce privește dreptul de administrare, se poate spune că se aseamănă cu dreptul de concesiune prin aceea că ambele drepturi sunt drepturi reale asupra unui bun proprietate publică fiind în același timp și modalități de utilizare a domeniului public. Se diferențiază, în primul rând, din punct de vedere al titularilor. Dreptul de administrare aparține numai regiilor autonome, prefecturilor, autorităților administrației publice centrale și locale ori alte instituții de interes național, județean, local, în timp ce calitatea de concesionari o pot avea numai persoanele fizice ori juridice de drept privat. Un al doilea element de diferențiere este modalitatea de

realizare, și anume, darea în administrare se realizează printr-un act administrativ de autoritate (Hotărâre a Guvernului, consiliului județean sau local), iar concesiunea se realizează printr-un act administrativ de gestiune (contractul) care, împreună cu hotărârea de a concesiunea serviciul public, creează caracterul mixt al concesiunii.

În ceea ce privește sublinierea diferențelor dintre concesiune și închiriere, se poate spune că acestea derivă în primul rând din efectele pe care le produc: contractul de concesiune este un contract constitutive de drepturi reale, în timp ce contractul de închiriere este un contract constitutiv de drepturi de creanță. Pe de altă parte, concesionarul plătește o redevență, aceasta fiind proporțională cu beneficiile obținute în urma exploatarea bunului sau serviciului concesionat.

Avantajele înființării de societăți comerciale și a gestiunii delegate a serviciilor publice se regăsesc în mai multe aspecte.

Un prim avantaj este separarea funcțiilor de **gestiune propriu-zisă a serviciilor de cele de stabilire a politicii și strategiei serviciilor, precum și controlul asupra modului de realizare a acestora, care revine autorităților publice locale.**

În al doilea rând se poate sublinia faptul că **apar relații contractuale între consiliile locale și societățile comerciale prestatoare, ceea ce determină o definire a raporturilor dintre părți și a standardului minim impus cu privire la calitatea și cantitatea serviciilor.**

Pe de altă parte se poate lua în discuție problema **reorganizării și a redimensionării societăților comerciale, ținând cont atât de prevederile legii în ceea ce privește descentralizarea și autonomia locală, cât și de nevoile interne de restructurare a serviciilor.** Nu în ultimul rând, un alt avantaj poate fi **stimularea interesului de extindere a sferei serviciilor prestate.**

Prin urmare, alegerea modalității de atribuire a serviciilor de salubritate se face cu atingerea principalelor obiective urmărite de autoritățile administrației publice locale:

- a) asigurarea finanțării necesare dezvoltării componentelor sistemului de salubritate, în condițiile în care acestea aparțin domeniului public sau privat al autorităților administrației publice locale;
- b) asigurarea transparenței în procedurile de achiziție publică / concesionare;
- c) informarea și consultarea periodică a populației asupra politicilor de dezvoltare durabilă din domeniul serviciului de salubritate;
- d) asigurarea continuității serviciilor de salubritate;
- e) atribuirea serviciilor de salubritate operatorilor autorizați, în funcție de

nivelul efortului investițional al acestora realizat în infrastructură.

CEEAA CE SE DOREȘTE DE LA PREZENTUL STUDIU DE OPORTUNITATE ESTE

- ✓ o analiză a situației existente în sistemul actual de salubritate
- ✓ o sinteză a disponibilităților tehnice, logistice, umane și tehnologice care să stabilească premisele unei delegări de gestiune

La modul general, gestiunea delegată se realizează prin intermediul unor operatori de servicii de utilități publice, care pot fi:

- ✓ societăți comerciale reglementate de Legea nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective, deținătoare de licențe / autorizații pentru prestarea serviciilor respective;
- ✓ societăți comerciale rezultate prin reorganizarea administrativă a regiilor autonome de interes local sau județean (reglementate de Legea nr.15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, cu modificările ulterioare), sau a serviciilor publice de specialitate subordonate autorităților administrației publice locale, al căror capital social este deținut, în totalitate sau în parte de către unitățile administrației publice respective, deținătoare de licențe / autorizații pentru prestarea serviciilor respective;
- ✓ societăți comerciale cu capital social privat, deținătoare de licențe / autorizații pentru prestarea serviciilor respective;
- ✓ compartimente sau servicii specializate ca structuri proprii ale autorităților administrației publice locale sau ale asociațiilor de dezvoltare comunitară, cu sau fără personalitate juridică, deținătoare de licențe / autorizații pentru prestarea serviciilor respective.

Indiferent de modalitatea de gestiune adoptată, activitățile specifice serviciului de salubritate se organizează și se desfășoară pe baza unui regulament al serviciului și a unor caiete de sarcini, aprobate prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau ale asociației de dezvoltare intercomunitară, după caz.

Regulamentul serviciului de salubritate a localităților și caietele de sarcini ale serviciului se întocmesc în conformitate cu regulamentul-cadru al serviciului de salubritate și caietul de sarcini-cadru, elaborate și aprobate prin Ordinul nr.82/2015 și respectiv Ordinul nr.111/2007 ale președintelui A.N.R.S.C.

Raporturile juridice dintre unitățile administrativ-teritoriale și operatorii serviciului de

salubritate, după caz, sunt reglementate prin:

- ✓ **a. hotărârea de dare în administrare a serviciului de salubritate, în cazul gestiunii directe;**
- ✓ **b. contractul de delegare a gestiunii, în cazul gestiunii delegate.**

Delegarea gestiunii serviciului de salubritate, respectiv operarea, administrarea și exploatarea sistemelor publice aferente, se poate face pentru toate sau numai pentru o parte dintre activitățile componente ale serviciului, pe baza unor analize tehnico-economice și de eficiență a costurilor de operare, concretizate într-un studiu de oportunitate.

Contractele de delegare a gestiunii se aprobă prin hotărâri de atribuire adoptate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, de asociațiile de dezvoltare intercomunitară și se semnează de primari, de președinții consiliilor județene, sau, după caz, de președinții asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de salubritate a localităților, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, în baza mandatului acestora.

Contractul de delegare a gestiunii serviciului de salubritate a localităților este un contract încheiat în formă scrisă, prin care una sau mai multe unități administrativ-teritoriale, individual sau în asociere, în calitate de delegatar, atribuie, pe o perioadă determinată, unui operator licențiat, în calitate de delegat, care acționează pe riscul și răspunderea sa, dreptul și obligația de a furniza/presta serviciul de salubritate sau, după caz, activități din componența acestui serviciu, inclusiv dreptul și obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului / activităților furnizate / prestate, în schimbul unei redevențe, după caz.

Contractul de delegare a gestiunii este asimilat actelor administrative și intră sub incidența prevederilor Legii contenciosului administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Procedura de atribuire a contractelor de delegare a gestiunii serviciului de salubritate a localităților (pentru toate sau numai pentru o parte dintre activitățile componente ale serviciului) se stabilește în baza prevederilor legislației achizițiilor publice / concesiune în vigoare.

Contractul de delegare a gestiunii cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la: denumirea părților contractante; obiectul contractului; durata contractului; drepturile și obligațiile părților contractante; programul lucrărilor de investiții pentru modernizări, reabilitări, dezvoltări de capacități, obiective noi și al lucrărilor de întreținere, reparații curente, reparații planificate, renovări, atât fizic, cât și valoric;

sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la programele de investiții, la programele de reabilitări, reparații și renovări, precum și la condițiile de finanțare ale acestora; indicatorii de performanță privind calitatea și cantitatea serviciului, stabiliți prin caietul de sarcini și regulamentul serviciului, și modul de evaluare și cuantificare a acestora, condiții și garanții; tarifele practicate și procedura de stabilire, modificare sau ajustare a acestora; modul de tarifare și încasare a contravalorii serviciilor furnizate/prestate; nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz; răspunderea contractuală; forța majoră; condițiile de redefinire a clauzelor contractuale; condițiile de restituire sau repartiție, după caz, a bunurilor, la încetarea din orice cauză a contractului de delegare a gestiunii, inclusiv a investițiilor realizate; menținerea echilibrului contractual; condițiile de reziliere a contractului de delegare a gestiunii; administrarea patrimoniului public și privat preluat; structura forței de muncă și protecția socială a acesteia; alte clauze convenite de părți, după caz.

Contractul de delegare a gestiunii va fi însoțit în mod obligatoriu de următoarele anexe:

- ✓ a) caietul de sarcini privind furnizarea/prestarea serviciului;
- ✓ b) regulamentul serviciului;
- ✓ c) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului;
- ✓ d) procesul-verbal de predare-preluare a bunurilor prevăzute la lit. c).

Durata unui contract de delegare a gestiunii nu poate fi mai mare decât durata necesară amortizării investițiilor, fără a depăși 49 de ani. Această durată nu poate fi prelungită decât în următoarele condiții:

- ✓ pentru motive de interes general, caz în care durata contractului nu poate fi prelungită cu mai mult de 2 ani;
- ✓ în cazul în care operatorul, la cererea autorității administrației publice locale și pentru buna executare a serviciului de salubritate, a realizat investiții care nu ar putea fi amortizate în termenul rămas până la expirarea contractului inițial decât printr-o creștere excesivă a tarifelor și taxelor.

Prelungirea va fi decisă de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, de asociația de dezvoltare intercomunitară.

1.4 Prezentarea legislației

Consiliul Local Tg Mureș poate decide cu privire la organizarea și funcționarea serviciului de salubritate din municipiu. În acest sens, Consiliul Local adoptă documentele care se impun cu privire la gestiunea serviciului de salubritate, fie în

modalitatea gestiunii directe, fie în modalitatea gestiunii delegate.

Organizarea serviciului de salubritate din municipiul Tg Mureș trebuie să se realizeze în conformitate cu prevederile Legii nr.101/2006 a serviciului de salubritate a localitatilor și ale Legii nr.51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, în scopul asigurării unui serviciu de salubritate care să fie organizat și să funcționeze în mod eficient, prin intermediul unor structuri specializate, în scopul satisfacerii nevoilor populației, ale instituțiilor publice și ale operatorilor economici din municipiul Tg Mureș.

Realizarea Studiului de oportunitate privind modalitatea de delegare a gestiunii unor componente ale serviciului public de salubritate reprezintă o cerință obligatorie conform prevederilor legale. Acesta este un studiu cuprinzător care reprezintă baza pentru luarea deciziilor ulterioare ale Autorității contractante. Prezentul studiu de oportunitate s-a realizat în vederea **analizării oportunității de delegare a unor componente ale serviciilor publice de salubritate.**

Actele normative ce stau la baza elaborării studiului și ulterior la organizarea procedurii sunt:

- ✓ Legea nr. 225/2016 pentru modificarea și completarea Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006;
- ✓ Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor;
- ✓ Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ H.G. nr. 867/2016 din 16 noiembrie 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- ✓ Legea nr. 99/2014 pentru modificarea și completarea Legii salubrității localităților nr.101/2006;
- ✓ Legea nr. 47/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 24/2007 reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților;
- ✓ Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată;
- ✓ Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din

intravilanul localităților, cu modificările și completările ulterioare;

- ✓ Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată;
- ✓ Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, republicată;
- ✓ Legea nr.462/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 50/2000 privind măsurile de colaborare dintre Ministerul Sănătății și autoritățile administrației publice locale în aplicarea reglementărilor din domeniul sănătății publice;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 867/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr.617/2014 privind stabilirea cadrului instituțional și a unor măsuri pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr.528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 246/2006 pentru aprobarea Strategiei Naționale privind accelerarea dezvoltării serviciilor comunitare de utilități publice;
- ✓ Ordinul Ministrului Sănătății nr. 119/04.02.2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației;
- ✓ Ordinul A.N.R.S.C. nr. 82/2015 privind aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- ✓ Ordinul A.N.R.S.C. nr. 109/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților;
- ✓ Ordinul A.N.R.S.C. nr. 111/2007 privind aprobarea Caietului de sarcini – cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- ✓ Ordinul A.N.R.S.C. nr. 112/2007 privind aprobarea Contractului-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților
- ✓ Ordinul președintelui ANRSC nr. 82/2015 privind aprobarea regulamentului-cadru al serviciului de salubritate al localităților.

Conform legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, gestiunea serviciilor de utilități publice se organizează și se realizează în următoarele 2 modalități posibile:

- ✓ gestiune directă - în baza hotărârii de dare în administrare; modalitatea de gestiune în care autoritățile deliberative și executive, în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, își asumă și exercită nemijlocit

toate competențele și responsabilitățile ce le revin potrivit legii cu privire la furnizarea/prestarea serviciului de salubritate, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor publice de salubritate aferente acestora

- ✓ gestiune delegată - în baza hotărârii de atribuire și a contractului de delegare a gestiunii; modalitatea de gestiune în care autoritățile administrației publice locale de la nivelul unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, atribuie unuia sau mai multor operatori toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciului de salubritate, precum și delegarea sistemelor publice de salubritate aferente serviciului, respectiv dreptul și obligația de administrare și de exploatare a acestora, pe baza unui contract de delegare a gestiunii.

prezentate detaliat și comparativ în capitolul anterior.

Conform legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 republicată:

- ✓ Operatorii care își desfășoară activitatea în modalitatea de gestiune directă furnizează/prestează servicii de utilități publice prin exploatarea și administrarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestora, pe baza hotărârii de dare în administrare a serviciului și a sistemului de utilități publice aferent serviciului, adoptată de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, precum și pe baza licenței eliberate de autoritatea de reglementare competentă. Prin hotărârea de dare în administrare se clarifică drepturile și obligațiile părților cu privire la furnizarea/prestarea serviciului, inclusiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemului de utilități publice aferente acestuia.
- ✓ Operatorii care își desfășoară activitatea în regim de gestiune directă se organizează și își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.
- ✓ Operatorii care furnizează/prestează servicii de utilități publice în regim de gestiune directă au obligația calculării, înregistrării și recuperării amortismentelor mijloacelor fixe aferente acestor servicii prin tarif sau prin preț.
- ✓ Potrivit art. 30, alin. 1 din Legea 51/2006 cu modificările și completările ulterioare, gestiunea delegată este modalitatea de gestiune în care autoritățile

administrației publice locale de la nivelul unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, atribuie unuia sau mai multor operatori toate, ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, precum și delegarea sistemelor de utilități publice aferente serviciilor, respectiv dreptul și obligația de administrare și de exploatare a acestora, pe baza unui contract, denumit în continuare contract de delegare a gestiunii.

- ✓ Potrivit aceluiași articol alin. 3 din Legea 51/2006, contractele de delegare a gestiunii se aprobă prin hotărâri de atribuire adoptate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale și se semnează de primari, de președinții consiliilor județene sau, după caz, de președinții asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre, în baza mandatului acestora.

Trebuie menționat că, în caz de gestiune delegată, următoarele categorii de bunuri sunt/devin publice:

- ✓ Bunuri realizate de către operatori în conformitate cu programele de investiții prin contractul de delegare a gestiunii;
- ✓ Bunuri realizate de către operatori realizate din fonduri publice.

Alegerea modalității de gestiune a serviciului de salubritate se face prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz, în conformitate cu strategiile și programele de salubritate adoptate la nivelul fiecărei localități, precum și în conformitate cu prevederile Legii nr.51/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Indiferent de modalitatea de gestiune adoptată, activitățile specifice serviciului de salubritate se organizează și se desfășoară pe baza unui regulament al serviciului și a unor caiete de sarcini, aprobate prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau ale asociației de dezvoltare intercomunitară, după caz, întocmite în conformitate cu regulamentul-cadru al serviciului de salubritate și caietul de sarcini-cadru, elaborate și aprobate prin Ordinul nr.82/2015 și respectiv Ordinul nr.111/2007 ale Președintelui A.N.R.S.C.

2 Organizarea și funcționarea serviciului de salubritate

Serviciile comunitare de utilitate publice, (servicii de utilitate publice), sunt definite ca totalitatea acțiunilor și activităților reglementate prin care se asigură satisfacerea nevoilor de utilitate și interes public general ale colectivităților locale cu privire la:

- ✓ alimentarea cu apă;
- ✓ canalizarea și epurarea apelor uzate;
- ✓ colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- ✓ producția, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică în sistem centralizat;
- ✓ salubritatea localităților;
- ✓ iluminatul public;
- ✓ administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și altele asemenea;
- ✓ transportul public local.

Serviciul de salubritate este reglementat atât prin norme generale - Legea serviciilor comunitare de utilitate publice nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cât și prin norme speciale - Legea serviciului de salubritate a localităților nr. 101/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Participanții la realizarea serviciilor comunitare de utilitate publice sunt:

- ✓ autoritățile administrației publice locale;
- ✓ utilizatorii serviciilor comunitare de utilitate publice;
- ✓ operatorii serviciilor comunitare de utilitate publice;
- ✓ A.N.R.S.C.

Serviciile comunitare de utilitate publice implică procese industriale care au ca rezultat producerea de deșeuri și poluarea mediului cu un impact asupra mediului și la realizarea serviciilor trebuie controlat impactul asupra mediului în vederea protecției și conservării acestuia, pentru asigurarea unei dezvoltări durabile.

Ca urmare, Legea nr. 51/2006 republicată a serviciilor comunitare de utilitate publice și legislația secundară pune accent pe necesitatea protecției mediului înconjurător și obținerea tuturor autorizațiilor, licențelor și avizelor de mediu cerute de lege.

Legea nr. 51/2006 republicată este legea fundamentală a serviciilor comunitare de utilitate publice și reglementează activitatea în domeniul serviciilor comunitare de utilitate publice.

Legea nr. 101/2006 a serviciului de salubritate a localităților are ca obiect stabilirea cadrului juridic unitar privind înființarea, organizarea, gestionarea,

exploatarea, finanțarea și controlul funcționării serviciului public de salubritate a localităților și se aplică serviciului public de salubritate a localităților, înființat și organizat la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor, județelor și al sectoarelor municipiului București, precum și al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară având ca obiectiv serviciile de salubritate.

Serviciile de utilități publice sunt în responsabilitatea autorităților administrației publice locale și se înființează, organizează și gestionează potrivit hotărârilor adoptate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ teritoriale, în funcție de gradul de urbanizare, de importanță economico – socială a localităților, de mărimea și de gradul de dezvoltare a acestora și în raport cu infrastructura tehnico-edilitară existentă.

Prin **salubritate**, în contextul regulamentului cadru al serviciului de salubritate a localităților aprobat prin Ordinul președintelui ANRSC nr. 82/2015, se înțelege: totalitatea operațiunilor și activităților necesare pentru păstrarea unui aspect salubru al localităților, adică: Colectarea; Selectarea; Transportul; Depozitarea; Neutralizarea deșeurilor; Măturatul; Stropitul; Spălatul străzilor; Curățatul rigolelor; Colectarea deșeurilor stradale; Curățarea și transportul zăpezii de pe căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau îngheț.

Serviciul de salubritate se organizează și funcționează pe baza următoarelor **principii**: protecția sănătății populației; autonomia locală și descentralizarea serviciilor; responsabilitatea față de cetățeni; conservarea și protecția mediului înconjurător; asigurarea calității și continuității serviciului; tariful echitabil, corelată cu calitatea și cantitatea serviciului prestat; nediscriminarea și egalitatea de tratament al utilizatorilor; transparența, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor; administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale și a banilor publici; securitatea serviciului; dezvoltarea durabilă.

Acest Studiu de oportunitate analizează exclusiv componentele Colectarea; Selectarea; Transportul; Depozitarea; Neutralizarea deșeurilor.

Serviciile de salubritate se organizează pentru satisfacerea nevoilor populației, ale instituțiilor publice și ale agenților economici și vor asigura:

- ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor;
- ✓ promovarea calității și eficienței activităților de salubritate;
- ✓ dezvoltarea durabilă a serviciilor;
- ✓ protecția mediului înconjurător

2.1 Aspecte generale

Municipul Tîrgu Mureș este localizat în Regiunea 7 Centru alături de celelalte 5 municipii reședință de județ: Alba Iulia, Sibiu, Brașov, Sfântu Gheorghe și Miercurea Ciuc.

Municipiul are ca delimitare geografică râul Mureș și dealul Cornești și se învecinează cu comunele: Sângeorgiu de Mureș, Livezeni, Corunca, Crăciunești, Vălureni, Cristești, Sâncraiu de Mureș și Sântana de Mureș. Este situat în culoarul larg al Mureșului după ce acesta trece de defileul Mureșului Superior. Amplasarea în teritoriu, îi conferă unicitate și o mare diversitate din punct de vedere geografic fiind amplasat la intersecția a trei zone geografice: Câmpia Transilvaniei, Valea Mureșului și Valea Nirajului.

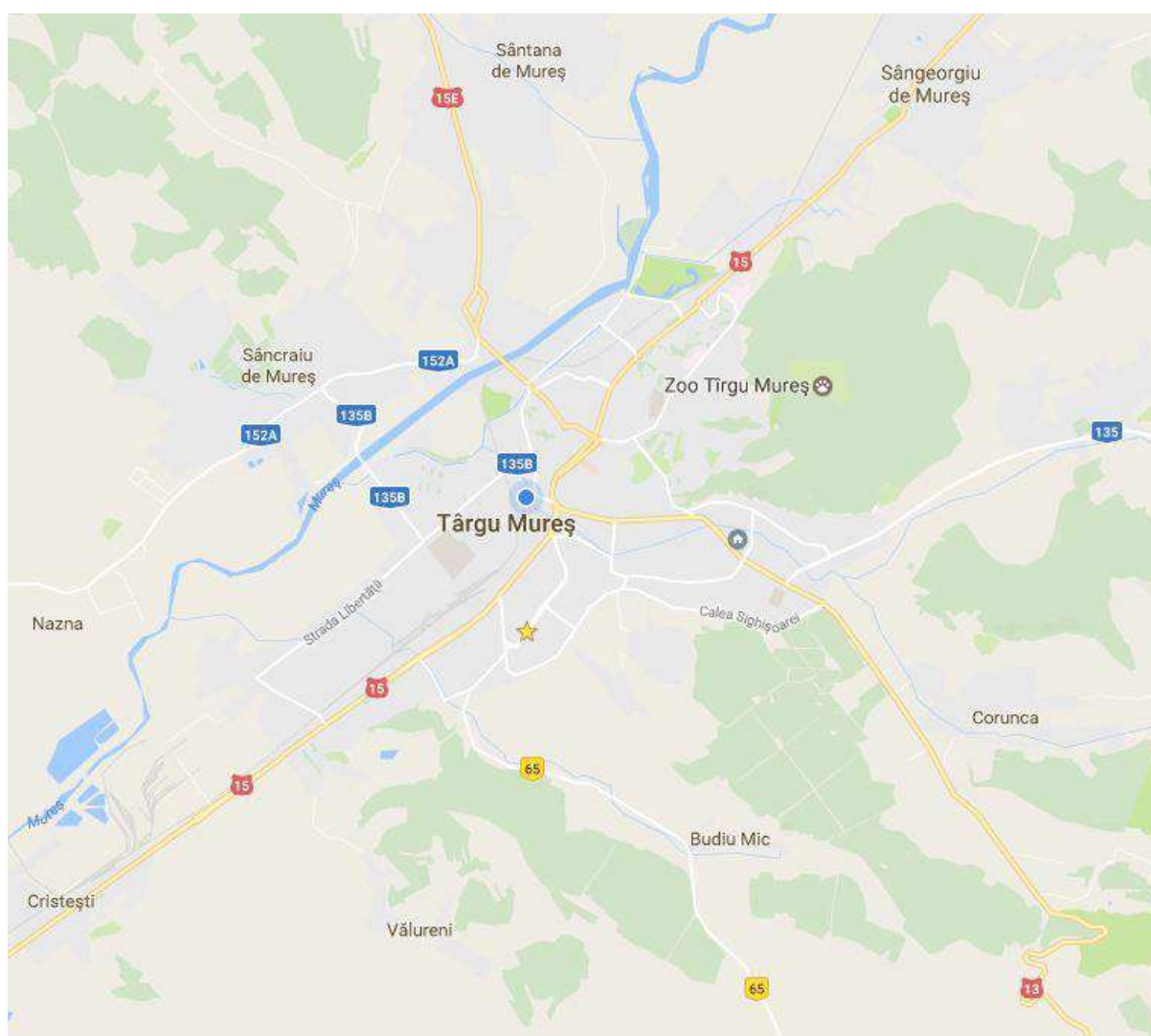

Foto Municipiul Tîrgu Mureș și localitățile învecinate (sursa: googlemaps)

În cadrul regiunii Centru, județul Mureș și implicit Municipiul Tîrgu Mureș are o poziție avantajoasă, făcând legătura cu alte două regiuni de dezvoltare: Nord-Vest și Nord-Est. Acesta se învecinează la nord-est cu județul Suceava, la est cu județul Harghita, la sud-est cu județul Brașov, la sud cu județul Sibiu, la sud-vest cu județul Alba, la vest cu județul Cluj, iar la nord cu județul Bistrița-Năsăud.

Amplasarea municipiului în cadrul regiunii Centru îi conferă o poziție favorabilă datorită:

- ✓ poziției centrale, realizând cu ușurință conexiunea cu celelalte 7 regiuni de dezvoltare;
- ✓ particularităților fizico-geografice ale regiunii, respectiv varietatea reliefului;
- ✓ potențialului turistic ridicat și diversificat din regiune;
- ✓ patrimoniului cultural de mare valoare;
- ✓ sectorului economic competitiv

Tîrgu Mureș este Municipiu de rang II, având accesibilitate directă la rețeaua majoră de căi de comunicații paneuropene (rutiere, feroviare, navale și aeriene), o bază economică la înalt nivel tehnologic și flexibilă (sector secundar, servicii productive, social-culturale și de natură informatică), universități, instituții de învățământ superior diversificate și o viață culturală bogată. De asemenea conform PATN, Tîrgu Mureș face parte din categoria „municipiilor-centru de importanță județeană și interjudețeană, cu influențe la nivel național”, în această categorie fiind încadrate, la nivelul țării doar 33 de localități.

Din punct de vedere al reliefului, municipiul Tîrgu Mureș prezintă un avantaj ce-i conferă unicitate: la doar câțiva kilometri spre cele patru puncte cardinale se pot întâlni zone de câmpie, de deal sau de munte. Vatra localității este dispusă nivele de altitudine astfel: între 310 metri pe lunca Mureșului și 450 metri pe culmea dealului Cornești. Dispunerea pe nivele de altitudine îi imprimă o accentuată configurație în amfiteatru.

Zona în care este amplasat orașul este una dintre zonele cu cea mai slabă activitate seismică raportată la nivel național, fiind de preferat pentru amplasarea unor activități ce necesită un grad ridicat de protecție față de riscul seismic.

Trăsăturile climatice ale zonei sunt o consecință a poziției sale în centrul Transilvaniei, respectiv în zona climatului temperat-continental moderat. Amplitudinea medie termică este de 23-24°C. Maximele absolute pot urca până la 38-39°C, iar cele minime absolute pot cobori sub -32°C.

Municipiul Tîrgu Mureș este traversat de râul Mureș, pe o lungime de aprox. 9,1 km, orașul întinzându-se de o parte și de alta a râului (mai accentuat pe partea stângă). Intravilanul orașului este străbătut și de 5 pâraie: Pocloș, Sărat, Budiul, Mureșeni, Cocoș.

Municipiul Tîrgu Mureș are o suprafață teritorială de 6.990,32 ha din care:

- ✓ 3.270,92 ha Intravilan
- ✓ 3.719,40 ha Extravilan

Conform Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, populația stabilă a Municipiului Tîrgu Mureș era de 134.290 locuitori, din care 63.349 populație de gen masculin și 70.941 populație de gen feminin. Populația municipiului Tîrgu Mureș reprezintă 24,38% din populația totală a județului Mureș. Pe plan național, după numărul de locuitori, Municipiul Tîrgu Mureș (134.290 locuitori) se situează pe locul 16, după Pitești, Sibiu și Bacău.

2.2 Gestiunea actuală a serviciului de salubritate în municipiul Tg Mureș

În prezent, serviciul de salubritate la nivelul municipiului Tg Mureș face obiectul CONTRACTULUI DE SERVICII DE SALUBRITATE ÎN MUNICIPIUL TÎRGU MUREȘ NR 48 DIN 16,06,2020, contract încheiat între Consiliul Local al Municipiului Tg. Mureș, în calitate de concedent, pe de o parte, și SC Sylevy Salubriserv SRL, în calitate de operator, pe de altă parte.

Din punct de vedere juridic, obiectul contractului încheiat este exploatarea serviciului public de salubritate, cu excepția serviciilor de dezinsecție și deratizare în conformitate cu obiectivele beneficiarului.

Serviciile publice de salubritate care fac obiectul contract cuprind activitățile de precolectare, colectare și transport al deșeurilor solide, cu excepția celor toxice, periculoase sau cu regim special, curățatul căilor publice și.

Obiectivele sunt:

- ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin promovarea calității și eficienței acestor servicii;
- ✓ promovarea calității și eficienței acestor servicii;
- ✓ dezvoltarea durabilă a serviciilor;
- ✓ protecția mediului înconjurător

Contractul de concesiune are următoarele anexe:

- ✓ caietul de sarcini;
- ✓ oferta tehnică, de condiții generale și juridică, elaborată cu respectarea conținutului cadru și a criteriilor stabilite prin HCL
- ✓ procesul verbal de negociere a tarifelor care vor fi aplicate de operator în desfășurarea activităților care fac obiectul contractului
- ✓ regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de salubritate aprobat prin HCL nr. 109/2020
- ✓ anexele la contract

Prin acest contract, Primăria Municipiului Tg. Mureș păstrează prerogativele privind adoptarea politicilor și a strategiilor de dezvoltare a serviciilor publice de salubritate

care fac obiectul contractului, precum și dreptul de a urmări, de a controla și de a supraveghea îndeplinirea obligațiilor privind realizarea lor, respectiv:

- ✓ respectarea și îndeplinirea obligațiilor contractuale asumate de operatorul de salubritate;
- ✓ calitatea serviciilor prestate la nivelul indicatorilor de performanță stabiliți
- ✓ parametrii serviciilor prestate;
- ✓ modul de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune, dezvoltare și modernizare a infrastructurii edilitar-urbane aferente serviciilor publice de salubritate, încredințată prin contractul de concesiune
- ✓ respectarea tarifelor pentru serviciile publice de salubritate care fac obiectul contractului

Durata contractului a fost de 1 an calendaristic începând de la data semnării și înregistrării acestuia. Astfel, durata contractului actual este determinată de atribuirea unei proceduri competitive de atribuire a activității de salubritate dar nu mai mult de un an..

Conform contractului, Operatorul are următoarele drepturi:

- ✓ de a exploata, în mod direct, pe răspunderea sa, activitățile și serviciile publice de salubritate ce fac obiectul contractului;
- ✓ de a încasa tariful pentru serviciul public de salubritate prestat;
- ✓ de a iniția modificarea și/sau completarea contractului, în cazul modificării reglementărilor și/sau a condițiilor tehnico-economice care au stat la baza încheierii acestuia;
- ✓ de a aplica tariful aprobat sau actualizat în raport cu influențele asupra valorilor componentelor prețului de cost;
- ✓ de a solicita concedentului modificarea contractului prin includerea reglementărilor legale elaborate în domeniu.

Autoritatea publică locală are următoarele drepturi:

- ✓ de a verifica stadiul de realizare a investițiilor, precum și modul în care este satisfăcut interesul public prin realizarea serviciului public de salubritate, verificând respectarea obligațiilor asumate prin contract;
- ✓ de a modifica în mod unilateral partea reglementară a contractului din motive excepționale legate de interesul național sau local;
- ✓ de a aproba studiile de fezabilitate privind reabilitarea, extinderea și modernizarea dotărilor publice aferente serviciilor publice de salubritate;
- ✓ de a finanța realizarea de lucrări necesare serviciilor publice de salubritate;
- ✓ de a contracta și a garanta, în condițiile legii, împrumuturi pentru finanțarea

programelor de investiții din infrastructura aferentă serviciilor publice de salubritate;

- ✓ de a realiza recepția zilnică la finalizarea fiecărui schimb de lucru, care are în vedere:
 - salubritatea în totalitate, inclusiv transportul la rampa deșeurilor, a spațiilor destinate colectării deșeurilor menajere și industriale și a zonelor adiacente acestora (în cazul depozitării necontrolate a deșeurilor)
 - golirea recipientilor destinați colectării deșeurilor stradale, menajere și industriale

Nu sunt admise de la recepția zilnică străzi la care nu au fost îndeplinite cumulativ și în totalitate obligațiile de mai sus, în funcție de sezon și de programele de lucru și frecvențele stabilite.

Operatorul are următoarele obligații:

- ✓ să obțină de la autoritățile competente:
 - autorizația de funcționare, potrivit legii;
 - autorizația de operare, eliberată de autoritatea administrației publice locale;
 - autorizația eliberată de autoritatea teritorială pentru protecția mediului;
- ✓ să respecte angajamentele luate prin contractul;
- ✓ să respecte prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciilor publice de salubritate al Municipiului Tg. Mureș
- ✓ să servească toți utilizatorii din aria de acoperire pentru care au fost atestați în condițiile prevederilor regulamentului serviciului public de salubritate;
- ✓ să respecte indicatorii de performanță stabiliți conform anexei la caietul de sarcini;
- ✓ să furnizeze autorităților administrației publice locale și A.N.R.S.C. informațiile solicitate și să asigure accesul la toate informațiile necesare în vederea verificării și evaluării funcționării și dezvoltării serviciilor publice de salubritate în conformitate cu clauzele contractului și cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ să aplice metode performante de management care să conducă la reducerea costurilor de operare, inclusiv prin aplicarea procedurilor concurențiale oferite de normele legale în vigoare;
- ✓ să efectueze serviciul public de salubritate conform prevederilor caietului de sarcini, în condiții de calitate și eficiență;
- ✓ să fundamenteze și să supună aprobării Consiliului Local al Municipiului Tg.

Mureș, tarifele ce vor fi utilizate in activitatea de salubritate;

- ✓ sa fundamenteze necesarul anual de fonduri pentru investitii din surse proprii, precum și din diferenta de tarif pentru protectie sociala;
- ✓ sa depuna actele justificative privind achizițiile (fizic și valoric) prevazute in programul de realizare a investitiilor propuse in oferta;
- ✓ sa restituie bunurile de retur, in deplina proprietate, in mod gratuit și libere de orice sarcini, la incetarea contractului de concesiune;
- ✓ la incetarea contractului din alte cauze decat ajungere la termen, cu exceptia fortei majore și intelegerea partilor, operatorul este obligat sa asigure continuitatea prestarii activității in condițiile stipulate in contractul pana la preluarea acesteia de catre concedent, dar nu mai mult de 90 de zile;
- ✓ sa notifice cauzele de natura sa conduca la reducerea activității și masurile ce se impun pentru asigurarea continuitatii activității;
- ✓ sa ia masurile necesare privind igiena, siguranta la locul de munca și normele de protectie a muncii;
- ✓ sa predea la incheierea contractului toata documentatia tehnico-economica referitoare la serviciul gestionat;
- ✓ sa respecte condițiile impuse de natura bunurilor, activităților sau serviciilor publice (protejarea secretului de stat, materiale cu regim special, condiții de siguranta in exploatare, protecția mediului, protecția muncii, condiții privind folosirea și protejarea patrimoniului etc.)
- ✓ in cazul in care operatorul sesizeaza existenta sau posibilitatea existentei unei cauze de natura sa conduca la imposibilitatea realizarii activității ori serviciului public, sa notifice de indata acest fapt concedentului, in vederea luarii masurilor ce se impun pentru asigurarea continuitatii activității legate de serviciul public
- ✓ sa realizeze investitiile la care s-a obligat potrivit ofertei depuse;
- ✓ sa își desfășoare activitatea cu respectarea stricta a legislatiei și a normelor legale in vigoare, precum și in acord cu legislatia Uniunii Europene privind asigurarile obligatorii pentru activitățile componente ale serviciilor publice de salubritate și exploatarea mijloacelor fixe specifice;
- ✓ sa incheie și sa onoreze contracte de asigurari pentru mijloacele din patrimoniul public conform legislatiei în vigoare privind asigurarile;
- ✓ sa-și desfășoare intreaga activitate pe baza unor programe de verificari, receptii, garantii, intocmite de concedent și sa intocmeasca zilnic rapoarte privind cantitatile de deșeuri municipale transportate efectiv la depozit si modul

- de rezolvare a sesizarilor primite de la utilizatori;
- ✓ sa puna, contra cost, la dispozitia organizatorilor unor actiuni de salubritate, igienizare, initiate de catre organizati non-guvernamentale, mijloacele tehnice, utilajele specifice și mijloacele de transport aflate in dotare și incluse in infrastructura serviciilor publice de salubritate;
 - ✓ sa asigure permanent curatirea platformelor de depozitare temporara și a zonei adiacente pe o raza de 10m, precum și dezinfectia saptamanala a acestora;
 - ✓ sa remedieze in 72 de ore orice distrugere produsa din culpa sa la platformele amenajate pentru depozitarea deșeurilor menajere, stradale, moloz sau resturi vegetale;
 - ✓ sa intocmeasca un program pentru ridicarea de la populatie și de la agentii economici a deșeurilor voluminoase de natura: aparatura electrocasnica, electrica și electronica, mobilier și alte obiecte gospodarești cu o frecventa aprobata de concedent.
 - ✓ sa intocmeasca un grafic pentru ridicarea deșeurilor menajere și sa-l supuna spre aprobare.
 - ✓ concesionarul își va dimensiona structura de personal, parcul de autospeciale, al utilajelor și echipamentelor cu respectarea condițiilor minime propuse prin caietul de sarcini, in functie de volumul de lucrari estimate, conform cu normele și normativele in vigoare;
 - ✓ in vederea eliminarii depozitarii necontrolate a deșeurilor menajere se vor respecta următoarele condiții:
 - va fi infiintat de catre operator, pe cheltuiala proprie, un dispecerat cu program de funcționare zilnic, intre orele 07- 23 și o echipa mobila de supraveghere și monitorizare a zonelor pe care se depoziteaza deșeuri necontrolate;
 - dispeceratul urmeaza sa tina evidenta scrisa a problemelor referitoare la depozitarea pe domeniul public a deșeurilor, in locuri neautorizate, comunicand echipajelor mobile locurile in care este necesara interventia lor și inregistrand problemele specifice activității, comunicate de echipaje;
 - operatorul, impreuna cu beneficiarul, va asigura necesarul de personal pentru echipajele mobile de supraveghere;
 - operatorul va inainta Municipiului Tg. Mureș propuneri cu personalul care urmeaza sa fie imputemicit la aplicarea sanctiunilor

contravenționale;

- operatorul va pune la dispoziția echipajelor mijloace de transport și va dota personalul acestora cu mijloace de comunicare - telefonie mobilă sau stații de emisie - recepție. Echipajele vor ține legătura cu dispeceratul, preluând sesizările referitoare la depozitățile necontrolate de deșeurile și deplasându-se în punctele respective în vederea intervenției.

Municipiul Tg Mures are următoarele obligații:

- ✓ să elaboreze și să aprobe normele locale și regulamentele de funcționare a operatorului de salubritate pe baza normelor-cadru prevăzute de lege;
- ✓ să faciliteze operatorului autorizarea lucrărilor și investițiilor pe domeniul public, conform reglementărilor legale în vigoare;
- ✓ să notifice părților interesate informații referitoare la încheierea prezentului contract;
- ✓ să faciliteze operatorului autorizarea lucrărilor și investițiilor pe domeniul public și privat, în conformitate cu reglementările legale în vigoare;
- ✓ să-și asume pe perioada derulării contractului toate responsabilitățile și obligațiile ce decurg din calitatea sa de proprietar, cu excepția celor transferate în mod explicit în sarcina operatorului;
- ✓ să nu-l obstrucționeze pe operator în exercitiul drepturilor rezultate din prezentul contract de concesiune;
- ✓ să nu modifice în mod unilateral contractul, în afara de cazurile prevăzute expres de lege;
- ✓ să notifice operatorul apariția oricăror împrejurări de natură să aducă atingere drepturilor concesiionarului;
- ✓ să ia toate măsurile pentru înlocuirea bunurilor proprietatea sa, scoase din uz, în așa fel încât să nu se diminueze capacitatea operatorului de a realiza serviciul public de salubritate;
- ✓ să verifice permanent modul de efectuare a prestației, întocmind zilnic rapoarte de constare, confirmate și de operator, privind cantitatea și calitatea prestațiilor. În rapoartele de constatare zilnică, să va consemna și modul de rezolvare de către operator a sesizărilor primite fie de la concedent, fie de la utilizatori și eventualele penalități aplicate operatorului pentru deficiențele constatate;
- ✓ să întocmească la sfârșitul fiecărei luni un proces-verbal de recepție, semnat de ambele părți, care va cuprinde constatările din rapoartele zilnice;

- ✓ sa plateasca sumele aferente activităților prestate, in conformitate cu tarifele aprobate;
- ✓ sa puna in aplicare reglementările legale referitoare la activitatea de salubritate și care vor fi cuprinse in acte normative ulterioare contractului

Indicatorii de performanță stabilesc condițiile ce trebuie respectate de operatori in asigurarea serviciilor publice de salubritate. Indicatorii de performanță asigura condițiile pe care trebuie sa le indeplineasca serviciile, avand in vedere:

- ✓ continuitatea din punct de vedere cantitativ și calitativ;
- ✓ adaptarea permanenta la cerintele utilizatorilor;
- ✓ excluderea oricarei discriminari privind accesul la serviciile publice de salubritate;
- ✓ respectarea reglementarilor specifice din domeniul salubritatii.

Domeniul public (carosabil, trotuare și spațiile verzi - pana la aliniamentul cladirilor) pentru care se presteaza acest serviciu se considera salubritat cand arata zilnic salubru prin efectuarea lucrarilor necesare, enumerate mai jos, cu o frecventa adecvata in acest scop (prevazuta in programul de prestatie intocmit de operator), in functie de sezon si gradul de aglomeratie urbana:

- ✓ precolectarea deșeurilor municipale se va face numai in recipiente standardizate sau in saci de gunoi, aflate intr-un numar suficient de mare pentru a depozita corespunzator deșeurile intre doua ridicari;
- ✓ spalarea și dezinfectarea a eurocontainerelor și a europubelelor amplasate pe domeniul public ori de cate ori este nevoie (dar nu mai rar de o data pe luna);
- ✓ dezinfectarea periodica a autospecialelor folosite la transportul deșeurilor de catre operator;
- ✓ personalul deservent al autogunoierelor sa nu lase resturi de deșeuri pe platforma de precolectare/locul de amplasare a recipientelor;
- ✓ corelarea numarului de muncitori pentru actiunea de salubritate menajera cu necesarul de lucrari.

Standardele minime de calitate ale activităților și serviciilor publice prestate sunt cele asumate de catre operator prin oferta și se refera la:

- ✓ precolectarea deșeurilor municipale se va face numai in recipiente standardizate sau in saci de gunoi in numar suficient pentru depozitarea temporara a deșeurilor intre doua ridicari;
- ✓ personalul care deservește autogunoierile sa nu lase resturi de deșeuri pe platforma de precolectare, locul de amplasare a recipientelor;
- ✓ operatorul sa comunice graficul de colectare utilizatorului;

- ✓ sa fie respectat graficul stabilit de ridicare a deșeurilor municipale;
- ✓ dezinfectarea periodica a recipientelor de pre colectare;
- ✓ transportul deșeurilor municipale sa se faca cu autogunoiere speciale, ce au o stare tehnica și de intretinere buna, personalizate cu numele operatorului;
- ✓ deșeurile municipale sa fie depozitate numai in depozitele autorizate;
- ✓ autogunoierile sa fie dezinfectate de operator conform normelor sanitare in vigoare;

Pe parcursul derularii contractului tarifele pot fi actualizate in raport cu creșterea / diminuarea preturilor elementelor constitutive ale ofertei care influenteaza semnificativ costurile pe baza carora acestea s-au fundamentat, cu respectarea legislatiei în vigoare la data aplicarii prezentei clauze. Ajustarea tarifelor va fi supusa aprobarii Consiliului Local Municipal.

Municipiul Tg Mures are obligația de a efectua plata serviciilor prestate de catre concesionar, lunar, in baza facturilor emise in conformitate cu situatiile de plata confirmate. Municipiul Tg Mures are obligația de a efectua plata in termen maxim de 30 de zile de la depunerea facturii de catre operator.

Nedepunerea in termen a garantiei stabilite prin contract atrage dupa sine rezilierea contractului.

Receptia zilnica realizata fara respectarea prevederilor contractuale determina nedecontarea prestatiiilor aferente strazii sau strazilor care nu indeplinesc prevederile mai sus invocate.

Nerealizarea investitiilor propuse și asumate prin oferta determina scaderea proportionala din sumele inaintate spre plata operatorului pana la concurenta sumelor stabilite ca aport de investitii.

Nerespectarea repetata a programelor de lucru in conformitate cu frecventele de salubritate duce la rezilierea de plin drept a contractului, fara interventia instantelor de judecata și fara somatie și punerea in intarziere a operatorului.

Neindeplinirea indicatorilor minimi de performanță duce la rezilierea de plin drept a contractului.

Neplata de catre operator a facturilor, in termen de 30 de zile de la depunerea acestora conduce la penalizari de 0,01% pentru fiecare zi de intarziere și nu da dreptul concesionarului de a diminua ritmicitatea prestatiiilor.

Nerefacerea platformelor pentru depozitarea deșeurilor duce la diminuarea valorii situațiilor de plata datorate de concedent, cu echivalentul costului lucrarilor de refacere neefectuate.

Nerespectarea graficului de ridicare a deșeurilor menajere duce la diminuarea

valorii situatiilor de plata datorate de concedent cu echivalentul costului prestatiei neefectuate conform graficului.

Contractul inceteaza in urmatoarele situatii:

- ✓ la expirarea duratei stabilite prin contractul, daca partile nu convin, in scris, prelungirea acestuia in conditiile legii;
- ✓ in cazul in care interesul national sau local o impune, prin denuntarea unilaterala de catre Municipiul Targu Mures, cu plata unei despagubiri juste și prealabile in sarcina Municipiul Targu Mures
- ✓ la disparitia, dintr-o cauza de forta majora, a bunului concesionat sau in cazul imposibilitatii obiective a operatorului de a-l exploata, prin renuntare, fara plata unei despagubiri;
- ✓ in cazul in care operatorului i se retrage autorizatia de functionare sau aceasta nu este prelungita dupa expirarea termenului;
- ✓ in cazul in care operatorul nu detine autorizatiile legale sau cand acestea ori licenta sunt retrase;
- ✓ schimbarea destinatiei sau folosirea in alte scopuri a bunurilor predate ca și aferente infrastructurii serviciilor publice de salubritate;
- ✓ alte clauze de incetare a contractului, fara a aduce atingere clauzelor și conditiilor reglementate de lege.

La incetarea, din orice cauza, a contractului, bunurile ce au fost utilizate de operator in derularea activitatii vor fi repartizate dupa cum urmeaza:

- ✓ bunurile de retur ce revin de plin drept, gratuit și libere de orice sarcini Municipiului Targu Mures la incetarea contractului. Sunt bunuri de retur bunurile care au facut obiectul contractului și investitiile minime obligatorii solicitate prin caietul de sarcini, respectiv platformele pentru colectarea selectiva și europubelele.
- ✓ bunurile proprii care la incetarea contractului raman in proprietatea operatorului. Sunt bunuri proprii bunurile care au apartinut operatorului și au fost utilizate de catre acesta pe durata activitatii, respectiv utilaje și orice alte investitii cu exceptia celor aratate mai sus, realizate de operator pentru optimizarea activităților.

Operatorul are obligatia sa obtina toate acordurile, autorizatiile și avizele prevazute de legislatia in domeniu și sa respecte normele legate de protectia mediului înconjurător.

Municipiul Targu Mures decide aprobarea și finantarea lucrarilor de investitii

afere infrastructurii serviciului public de salubritate necesar pentru conformare la cerintele impuse de autoritatile de mediu.

Personalul angajat al operatorului beneficiaza de toate drepturile prevazute in contractul colectiv sau individual de munca. Operatorului va intocmi planuri anuale, pe categorii profesionale de angajati, in vederea perfectionarii acestora, prin participarea lor la cursuri, seminarii, instruirii.

Numarul anual al angajatilor operatorului va fi stabilit de acesta, in functie de politicile strategiile actionariatului, prin consultari periodice cu Municipiul Targu Mures. Persoanele disponibilizate au dreptul la compensatii prevazute de lege sau contracte colective.

Nici una dintre partile contractante nu raspunde de neexecutarea la termen sau/și de executarea in mod necorespunzator, total sau partial, a oricarei obligatii care ii revine in baza contractului, daca neexecutarea sau executarea necorespunzatoare a obligatiei respective a fost cauzata de forta majora.

Partea care invoca forta majora este obligata sa notifice celeilalte parti in termen de 3 zile producerea evenimentului și sa ia toate masurile posibile in vederea limitarii consecintelor lui.

Daca in termen de 30 de zile de la producere evenimentul respectiv nu inceteaza, partile au dreptul sa-și notifice incetarea de plin drept a prezentului contract fara ca vreuna dintre ele sa pretinda daune-interese.

Neindeplinirea sau indeplinirea necorespunzatoare din culpa exclusiva a uneia dintre parti a obligatiilor asumate prin contract, da dreptul celeilalte parti de a cere rezilierea unilaterala a contractului.

Rezilierea va opera, dupa implinirea unui termen de 5 zile de la data transmiterii de catre partea lezata e unei notificari și daca partea in culpa nu-și indeplinește obligatiile in cauza.

Litigiile de orice fel ce decurg din executarea contractului sunt de competenta instantei judecatorești de drept comun.

Modificarea contractului se face numai prin act aditional incheiat intre partile contractante.

Municipiul Targu Mures poate modifica unilateral partea reglementara a contractului, cu notificarea prealabila a operatorului din motive exceptionale legate de interesul national sau local, dupa caz.

Din punct de vedere al activitatilor, de interes pentru prezentul studiu de oportunitate sunt exclusiv activitatile: de colectare, transport, si neutralizare deseuri municipale.

Serviciul public de salubritate se realizează cu respectarea principiului **poluatorul plătește** coroborat cu principiul **responsabilității producătorului** și cel al **responsabilității utilizatorului**. Acest lucru înseamnă că pentru deșeurile generate de populația rezidentă în municipiu, Primăria (prin operatorul economic de salubritate către care asigură prestarea serviciului) este responsabilă de colectarea, transportul, depozitare și valorificarea (după caz) a deșeurilor.

Serviciul public de salubritate este prestat pe baza unui cadru legislativ și economic local corespunzător astfel încât costurile pentru gestionarea deșeurilor să fie suportate de generatorul acestora (respectiv populație, persoane fizice, persoane juridice etc.). Astfel, serviciul public de salubritate este prestat pe bază de tarif/ taxă, conform hotărârilor consiliului local. De asemenea, având în vedere prevederile OUG 74/2018, Primăria Municipiului Tg Mureș trebuie să realizeze demersurile necesare în vederea implementării instrumentului economic "plătește pentru cât arunci".

Fiind vorba de un serviciu public, garantat pentru toți locuitorii municipiului, serviciul de salubritate este prestat având în vedere nivelul tarifelor practicate de municipalitate și aprobate prin Hotărâre a Consiliului Local.

În ceea ce privește taxa/tariful de salubritate ce urmează a fi achitate de agenții economici, acestea sunt stabilite în cadrul Regulamentului de Salubritate și sunt raportate la obiectul de activitate, cuprinzând cantități minime pentru care se vor încheia contractele de salubritate sau se va percepe taxa de salubritate de la agenții economici.

2.3 Analiza părților interesate

Grupurile interesate de realizarea serviciilor de salubritate în municipiul Tg Mureș:

- ✓ Utilizatori / Beneficiari ai serviciilor de salubritate:
 - Populație: persoane fizice și asociații de locatari sau proprietari, locuitori ai municipiului Tg Mureș
 - Agenți economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul municipiului Tg Mureș
 - Instituții publice cu sedii sau filiale în municipiul Tg Mureș
- ✓ Municipiul Tg Mureș – are ca obiectiv realizarea unor servicii de salubritate de calitate de către operatorul de salubritate, scop în care efectuează controlul și urmărirea activității de salubritate executată de către operator.
- ✓ Prestatorii de servicii de salubritate – au ca obiectiv obținerea unui profit cât mai mare în schimbul serviciilor oferite.
- ✓ Instituții ale statului care au ca scop protejarea mediului și a sănătății

populației:

- Garda de Mediu – printre atribuțiile căreia se numără urmărirea și controlul aplicării de către persoane fizice și juridice a reglementărilor privind gestionarea deșeurilor și recuperarea materialelor reciclabile, dar și aplicarea de sancțiuni contravenționale pentru încălcările prevederilor actelor normative în domeniul protecției mediului.
- Agenția de Protecție a Mediului - printre atribuțiile căreia se regăsesc coordonarea și urmărirea stadiului de îndeplinire al obiectivelor din strategia națională de gestionare a deșeurilor, colaborând cu autoritățile publice locale în vederea implementării Planului local de gestionare a deșeurilor. Totodată, realizează inspecții la agenții economici generatori de deșeurii și deținători de substanțe chimice periculoase.
- Direcția de Sănătate Publică – are ca scop realizarea controlului respectării condițiilor igienico-sanitare prevăzute de reglementările legale în domeniul sănătății publice.
- Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice – ANRSC – atribuții: analiza pieței serviciilor publice de gospodărie comunală; promovarea concurenței și a unei privatizări controlate pe piața serviciilor publice comunitare.

Grupurile interesate în realizarea activităților de salubritate în municipiul Tg Mureș au diverse nevoi.

Nevoi ale utilizatorilor de servicii de salubritate:

- ✓ să circule pe străzi curate;
- ✓ să se plimbe și să se recreeze în parcuri curate;
- ✓ să își poată desfășura activitatea de zi cu zi fără dificultăți de deplasare, chiar și în anotimpul de iarnă;
- ✓ să nu fie nevoiți să respire aer infestat datorită depozitărilor clandestine/ilegale de deșeurii.

Municipiul Tg Mureș are ca obiective/nevoi:

- ✓ îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin promovarea calității și eficienței serviciilor publice de salubritate;
- ✓ creșterea calității vieții cetățenilor prin stimularea mecanismelor economiei de piață, realizarea unei infrastructuri edilitare moderne, atragerea investițiilor profitabile pentru comunitatea locală;
- ✓ dezvoltarea durabilă a unor servicii care să asigure protecția mediului inconjurator;

- ✓ organizarea serviciilor publice de salubritate astfel încât să satisfacă nevoile populației, ale instituțiilor publice și agenților economici.

Prestatorul de Servicii de Salubritate:

- ✓ realizarea unui profit cât mai mare în urma prestării serviciilor de salubritate strădală și dezapezire;
- ✓ prestarea serviciilor în condiții de calitate și de protecție a mediului înconjurător.

Instituții ale Statului: Garda de Mediu, Agenția de Protecție a Mediului, Direcția de Sănătate Publică, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice - A.N.R.S.C. sunt interesate de:

- ✓ îmbunătățirea calității vieții cetățenilor prin menținerea unui climat de igienă;
- ✓ protejarea mediului înconjurător;
- ✓ înlăturarea surselor de poluare a aerului și apelor provenite de la deșeurile clandestine;
- ✓ protecția stării de sănătate a locuitorilor.

2.4 Operatorii serviciului de salubritate

Calitatea de operator al serviciului de salubritate se dobândește în condițiile Legii nr.51/2006 republicată. Operatorii serviciului de salubritate pot fi desemnați fie prin hotărâre de dare în administrare, în cazul gestiunii directe, fie prin hotărâre de atribuire a contractului de delegare a gestiunii serviciului de salubritate, ca urmare a unei proceduri de achiziție publică, în cazul gestiunii delegate.

Serviciul public de salubritate poate fi asigurat, în condițiile legii, prin operatori furnizori/prestatori de servicii publice locale de gospodărire comunală specializați, care pot fi:

- ✓ compartimente de specialitate din aparatul propriu al consiliilor locale, autorizate în condițiile legii de către autoritățile naționale de reglementare sau de către autoritatea administrației publice locale;
- ✓ agenți economici atestați în condițiile legii de către autoritățile naționale de reglementare sau de către autoritatea administrației publice locale, pentru activitățile care nu intră în competența autorităților naționale de reglementare.

Operatorii serviciului de salubritate care participă la procedurile organizate pentru delegarea gestiunii serviciului trebuie să facă dovada competenței tehnico-organizatorice, a celei privind calificarea personalului și a asigurării unei dotări tehnico-materiale adecvate, prin care să garanteze capacitatea de a presta serviciul la nivelul parametrilor cantitativi și calitativi prevăzuți în regulamentul serviciului de

salubritate și caietul de sarcini, pentru toate tipurile de activități contractate.

Operatorii care își desfășoară activitatea în modalitatea gestiunii delegate furnizează/prestează serviciul de salubritate prin exploatarea și administrarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestui serviciu, în baza contractului de delegare a gestiunii serviciului, precum și în baza licenței eliberate de autoritatea de reglementare competentă. Operatorii cu statut de societăți comerciale al căror capital social este deținut în totalitate de unități administrativ-teritoriale se organizează și își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare aprobat de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, de adunarea generală a asociației de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice.

Operatorii serviciului de salubritate beneficiază, în temeiul legii, de aceleași drepturi și obligații în raporturile cu autoritățile administrației publice locale sau cu utilizatorii, indiferent de modul de organizare, de forma de proprietate, de țară de origine din Uniunea Europeană ori de modalitatea de gestiune adoptată. Drepturile și obligațiile ce revin operatorilor cu privire la prestarea serviciului de salubritate, obiectivele și sarcinile acestora, precum și indicatorii de performanță ai serviciului de salubritate se stabilesc prin contractul de delegare a gestiunii și se precizează în regulamentul serviciului de salubritate.

Operatorii trebuie să presteze serviciul de salubritate cu respectarea principiilor universalității, accesibilității, continuității și egalității de tratament între utilizatori. Aceștia se obligă să pună în aplicare metode performante de management care să conducă la reducerea costurilor de operare, inclusiv prin aplicarea procedurilor concurențiale prevăzute de normele legale în vigoare privind achizițiile publice, precum și să asigure totodată respectarea cerințelor specifice din legislația privind protecția mediului.

Operatorii își pot desfășura activitatea pe baza licenței eliberate de A.N.R.S.C. și a contractului de delegare a gestiunii. Pentru obținerea licenței, operatorii sunt obligați să dețină toate avizele, acordurile și autorizațiile necesare prestării activităților specifice serviciului de salubritate, prevăzute de legislația în vigoare și să respecte normele și reglementările în vigoare cu privire la igiena și sănătatea populației, respectiv la protecția și conservarea mediului, emise de autorități competente în aceste domenii.

2.5 Utilizatorii serviciilor publice

Utilizatorii serviciului de salubritate sunt

- ✓ comunitățile locale considerate în întregul lor;
- ✓ persoanele fizice ori juridice care beneficiază individual de una sau mai multe activități specifice serviciului de salubritate, în cazul activităților a căror contractare se realizează pe baza unui contract de prestare a serviciului încheiat în nume propriu cu operatorul.

Dreptul utilizatorilor de a beneficia de serviciul de salubritate se stabilește prin regulamentul serviciului, aprobat prin hotărâre a autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, pe baza regulamentului-cadru al serviciului de salubritate elaborat de A.N.R.S.C. și aprobat prin ordin al președintelui acesteia. Utilizatorii au drept de acces fără discriminare la informațiile publice referitoare la serviciul de salubritate, atât operatorul cât și autoritățile administrației publice locale având obligația de a comunica informații cu privire la indicatorii de calitate ai serviciului, la structura tarifară și la clauzele contractuale.

Raporturile dintre operatorii serviciului de salubritate și utilizatorii individuali se desfășoară pe baze contractuale, cu respectarea prevederilor regulamentului serviciului de salubritate și ale contractului-cadru de prestare a serviciului, adoptate de autoritățile administrației publice locale pe baza legislației în vigoare, aplicabilă acestui serviciu.

Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, împreună cu primarii, în calitate de autorități executive și de semnatori ai contractelor de delegare a gestiunii, sunt responsabili de asigurarea serviciului de salubritate a localității și urmăresc respectarea de către operator a indicatorilor de calitate a serviciului, a clauzelor contractuale și a prevederilor legislației în vigoare referitoare la serviciul de salubritate.

Hotărârile autorităților administrației publice locale cu privire la serviciul de salubritate vor fi aduse la cunoștința publică și orice utilizator din aria de prestare a serviciului are dreptul să conteste prevederile acestora, în condițiile legii.

2.6 Regulamentul cadru al Serviciului de salubritate a localităților - Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. Nr. 82/2015

Prin Regulamentul - cadru al serviciului de salubritate a localităților se stabilește cadrul juridic unitar privind desfășurarea serviciului de salubritate, definind modalitățile și condițiile – cadru ce trebuie îndeplinite pentru asigurarea serviciului de salubritate, indicatorii de performanță, condițiile tehnice, raporturile dintre operator și utilizator. Fiecare din aceste activități este detaliată în Regulamentul-cadru.

Regulamentul-cadru stabilește documentația tehnică minimă pentru toți operatorii

care asigură serviciul de salubritate și precizează documentele necesare exploatarei, precum și modul de întocmire, actualizare, păstrare și manipulare a acestora.

Regulamentul - cadru conține, de asemenea, prevederi referitoare la drepturile și obligațiile operatorilor.

2.7 Indicatorii de performanță și de evaluare

Indicatorii de performanță asigură condițiile pe care trebuie să le îndeplinească serviciul de salubritate, avându-se în vedere:

- ✓ continuitatea din punct de vedere cantitativ și calitativ;
- ✓ prestarea serviciului pentru toți utilizatorii din aria sa de responsabilitate;
- ✓ adaptarea permanentă la cerințele utilizatorilor;
- ✓ excluderea oricărei discriminări privind accesul la serviciile de salubritate;
- ✓ respectarea reglementărilor specifice din domeniul protecției mediului și al sănătății populației;
- ✓ implementarea unor sisteme de management al calității, al mediului și al sănătății și securității muncii.

Indicatorii de performanță pentru serviciul de salubritate se referă la următoarele activități:

- ✓ contractarea serviciului de salubritate;
- ✓ măsurarea, facturarea și încasarea contravalorii serviciilor efectuate;
- ✓ îndeplinirea prevederilor din contract cu privire la calitatea serviciilor efectuate;
- ✓ menținerea unor relații echitabile între operator și utilizator prin rezolvarea rapidă și obiectivă a problemelor, cu respectarea drepturilor și obligațiilor care revin fiecărei părți;
- ✓ soluționarea în timp util a reclamațiilor utilizatorilor referitoare la serviciile de salubritate;
- ✓ prestarea serviciului de salubritate pentru toți utilizatorii din raza unității administrative-teritoriale pentru care are hotărâre de dare în administrare sau contract de delegare a gestiunii;
- ✓ prestarea de servicii conexe serviciului de salubritate - informare, consultanță.

În vederea urmăririi respectării indicatorilor de performanță, operatorul trebuie să asigure:

- ✓ gestiunea serviciului de salubritate conform prevederilor contractuale;
- ✓ evidența clară și corectă a utilizatorilor serviciilor;
- ✓ înregistrarea activităților privind măsurarea prestațiilor, facturarea și încasarea contravalorii serviciilor efectuate;

- ✓ înregistrarea reclamațiilor și sesizărilor utilizatorilor și modul de soluționare a acestora.

Indicatorii de performanță și de evaluare a serviciului de salubritate vor fi cuantificații cantitativ, adaptați la specificul fiecărei localități și vor fi prevăzuți ca anexă în regulamentul serviciului de salubritate.

Indicatorii de performanță din anexa la Regulamentul-cadru au caracter minimal și pot fi suplimentați conform prevederilor legale.

2.8 Caietul de Sarcini cadru al Serviciului de salubritate a localităților - Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. Nr. 111/2007

Caietul de sarcini-cadru stabilește condițiile de desfășurare a activităților specifice serviciului de salubritate, stabilind nivelurile de calitate și condițiile tehnice necesare funcționării acestui serviciu în condiții de eficiență și siguranță.

Caietul de sarcini-cadru a fost elaborat spre a servi drept documentație tehnică și de referință în vederea stabilirii condițiilor specifice de desfășurare a serviciului de salubritate indiferent de modul de gestiune adoptat.

Caietul de sarcini conține specificațiile tehnice care definesc caracteristicile referitoare la nivelul calitativ, tehnic și de performanță, siguranța în exploatare, precum și sisteme de asigurare a calității, terminologie, condițiile pentru certificarea conformității cu standarde relevante sau altele asemenea. Specificațiile tehnice se referă, de asemenea, la algoritmul executării activităților, la verificarea, inspecția și condițiile de recepție a lucrărilor, precum și la alte condiții ce derivă din actele normative și reglementările, în legătură cu desfășurarea serviciului de salubritate.

Caietul de sarcini precizează, totodată, reglementările obligatorii referitoare la protecția muncii, la prevenirea și stingerea incendiilor și la protecția mediului, care trebuie respectate pe parcursul prestării serviciului/activității specifice din cadrul serviciului de salubritate și care sunt în vigoare.

2.9 Contractul cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților – Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. nr. 112/2007

Contractul-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților constituie modelul contractului de prestări servicii care reglementează, alături de Regulamentul serviciului, relațiile dintre operatori și utilizatori.

Legiuitorul, prin art. 12 alin. 3 al Legii nr. 101/2006 face trimitere la un asemenea contract-cadru de prestare a serviciului, astfel: "Relațiile dintre operatorii serviciului de salubritate și utilizatorii individuali se desfășoară pe baze contractuale, cu

respectarea prevederilor regulamentului serviciului și ale contractului-cadru de prestare a serviciului, adoptate de autoritățile administrației publice locale pe baza legislației în vigoare, aplicabilă acestui serviciu.”

În vederea respectării dispoziției legale menționate mai sus, A.N.R.S.C. a elaborat și aprobat, prin Ordinul nr. 112/2007 al Președintelui A.N.R.S.C., publicat în Monitorul Oficial al României nr. 529/06.08.2007, Contractul-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților.

2.10 Relația proiectului cu politici publice relevante

Studiul de Oportunitate în ansamblul său este în deplină concordanță cu obiectivele strategice ale Comunității Europene, ale Planului Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD), a Planului Regional de Gestionare a Deșeurilor (PRGD) și Master Planului de Gestionare a Deșeurilor la nivelul județului Mureș.

Prin implementarea și operarea serviciului de salubritate propus s-ar asigura respectarea legislației interne privind protecția mediului și a sănătății populației, precum și legislația conexă prezentului Studiu de Oportunitate.

Consultarea tuturor factorilor decizionali la nivelul autorității locale se impune prin prisma faptului că beneficiarul de drept al serviciului de salubritate este populația municipiului Tg Mureș, iar aceasta la rândul ei va trebui să plătească taxa de salubritate din care vor fi achitate toate costurile aferente acestei activități de salubritate.

3 Analiza și selecția alternativelor

Conform art. 23 alin. (2) din Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice, republicată, coroborat cu prevederile art. 11 alin. (1) din Legea nr.101/2006 a serviciului de salubritate a localităților, gestiunea serviciilor de salubritate se realizează în următoarele modalități:

- ✓ Gestiune directă;
- ✓ Gestiune delegată

În acest sens au fost identificate 2 alternative privind organizarea și funcționarea serviciilor publice de salubritate în municipiul Tg Mureș, astfel:

3.1 Alternativa 1. Gestiunea directă a serviciului

În această variantă trebuie ca Primăria Tg Mureș să își organizeze un serviciu propriu de salubritate. În acest caz, Primăria Municipiului Tg Mureș va fi organizatoare de servicii și ordonator de credit, ca rezultat al descentralizării.

Conform prevederilor Legii 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 28 alin (2): Gestiunea directă se realizează prin intermediul unor operatori de drept public înființați la nivelul unităților administrativ-teritoriale, în baza hotărârilor de dare în administrare adoptate de autoritățile deliberative ale acestora.

Acești operatori pot fi:

- ✓ compartimente funcționale fără personalitate juridică, organizate în structura aparatului de specialitate al primarului sau, după caz, al consiliilor județene;
- ✓ servicii publice de interes local sau județean, specializate, fără personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliilor locale sau consiliilor județene, după caz, prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrative-teritoriale respective;
- ✓ servicii publice de interes local sau județean, specializate, cu personalitate juridică, înființate și organizate în subordinea consiliilor locale sau consiliilor județene, după caz, prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrative-teritoriale respective.

În cazul în care s-ar opta pentru asigurarea serviciului printr-un compartiment funcțional organizat în structura aparatului de specialitate al primarului sau înființarea unui serviciu public de salubritate specializat și autorizat conform legii, organizat sub autoritatea consiliului local, prezentăm următoarea analiză:

Avantaje	Dezavantaje
Asigurarea prestării serviciului de salubritate fără a fi nevoie de o procedură de achiziție publică pentru contractarea serviciului Control direct asupra activității Încasarea profitului din prestarea activității	Serviciul trebuie înființat și organizat, în condițiile Legii 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ținându-se seama de mărimea, gradul de dezvoltare și de particularitățile economico-sociale ale municipiului Tg Mureș, în raport cu posibilitățile locale de finanțare a funcționării, exploatării și dezvoltării acestor servicii. Având în vedere prevederile HG 745/2007 privind condițiile de obținere a licenței, utilajele trebuie să se afle în dotarea serviciului la depunerea cererii

	de licențiere. Asigurări și autorizații de funcționare. Nu pot fi obținute toate asigurările necesare de răspundere civilă pentru terți și pentru autovehiculele folosite (sau pot fi obținute cu condiționări neprevăzute). Durata de achiziție a utilajelor, minim estimată este de 100 zile. Intrarea în posesie și recepții minim 90 zile. Angajarea de personal specializat pentru prestarea serviciilor în condițiile plafonării numărului de angajați în structurile subordonate autorității publice locale – fonduri alocare din buget pentru salarizare. Minimum investițiilor în utilaje, mașini și dotări Necesitatea obținerii licenței de operare de la ANRSC Asigurarea spațiilor necesare pentru birouri, garare utilaje, platformă, birotică, soluții informatice, etc Asigurarea de spații acoperite pentru depozitarea materialului antiderapant Asumarea tuturor riscurilor de către serviciul public înființat, respectiv de către autoritatea publică locală Necesitatea obținerii licențelor de operare în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice, a numeroaselor avize și aprobări necesare, în special cele referitoare la îndeplinirea cerințelor de calitate și de mediu
Oportunități	Riscuri
Dotări tehnice proprii în domeniul salubrității stradale și deszăpezirii	Pe parcursul derulării serviciului de salubritate regimul de impozitare se

Angajarea de forță de muncă și scăderea șomajului Suplimentarea investițiilor conform oricăror norme care apar ulterior dării în gestiune, prin aplicarea în cadrul unor linii de finanțare externă	poate schimba Perioada lungă de obținere a autorizărilor Datorită schimbărilor de legislație, de politică sau de altă natură, sunt necesare finanțări suplimentare pentru re tehnologizare, construcție, reechipare, modificare etc. Implicarea redusă a cetățenilor în problemele de întreținere a curățeniei străzilor și trotuarelor pe timp friguros. O schimbare demografică sau socio-economică afectează cererea pentru prestații

În aceste condiții, considerăm ca gestiunea directă nu este o soluție oportună deoarece prezintă numeroase dezavantaje comparativ cu avantajele identificate și implică cheltuieli suplimentare suportate din bugetul local pentru:

- ✓ dotarea cu utilaje specifice activității din cadrul serviciului;
- ✓ suplimentarea investițiilor pe parcursul derulării contractului pentru înnoirea parcului de utilaje, conform oricăror norme care ar putea apărea ulterior
- ✓ asigurarea și amenajarea unui sediu, garaj, depozit material, în care să se desfășoare activitatea specifică
- ✓ costuri de personal mari pentru realizarea activităților de salubritate
- ✓ necesitatea obținerii licenței A.N.R.S.C.- clasa 2, pentru efectuarea activităților de salubritate - conform prevederilor HG nr.745/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea licențelor în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice
- ✓ numărul minim de personal este limitat prin Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, la un număr de 31 de angajați, dar fundamentând necesarul minim de personal pentru asigurarea desfășurării activităților în conformitate cu normativele tehnice pentru activitatea de salubritate, ar rezulta un număr de minim 160 angajați.

Numărul optim de utilaje plecând de la prevederile Ordinului A.N.R.S.C. nr. 111/2007 privind aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de salubritate a localităților, pentru activitățile de salubritate, ar fi de (totalizând un cost estimativ total de cca 14.150.400 euro):

Autoutilitare – 2 buc

Autogunoiere– 10 buc

Autogunoiere cu brat – 2 buc

Autobasculantă– 2 buc.

Încărcătoare frontale - 2 buc.

Autoturism pentru monitorizare și control - 2 buc.

Cheltuielile cu personalul

- ✓ Cheltuieli cu forța de muncă; (salarii și contribuții la bugetul de slat și bugetul asigurărilor sociale) pentru personalul minim angajat
- ✓ Echipament de lucru
- ✓ Cheltuieli cu protecția muncii
- ✓ Materiale igienico-sanitare

S-a luat în calcul grila de salarizare pentru personalul contractual din cadrul primăriei municipiului pentru stat de funcții cu încadrare de: director, șef serviciu, inspectori (personal, protecția mediului, protecția muncii, contabilitate, șef de sector, șef parc auto, jurist), pază, conducători auto, magazioneri și muncitori necalificați.

Cheltuieli aferente mijloacelor auto

- ✓ Combustibil și lubrifianti
- ✓ Asigurarea CASCO
- ✓ Asigurarea obligatorie
- ✓ Revizii obligatorii
- ✓ Rovigneta
- ✓ Licență emisă de Ministerul Transporturilor
- ✓ Anvelope și alte piese de schimb
- ✓ Reparații și revizii, etc

Ale cheltuieli:

Cheltuieli obligatorii privind asigurarea serviciului:

- ✓ Spațiile necesare pentru birouri, garaje, atelier reparații, platformă pentru utilaje
- ✓ Spații acoperite pentru depozitarea materialului antiderapant
- ✓ Dotările necesare pentru funcționare: birouri, tehnică de calcul, birotică, scule și dispozitive pentru reparații mașini și utilaje, softuri, etc.

În ceea ce privește examinarea serviciului având în vedere costurile estimate, considerăm că varianta ca Primăria să execute prin forțe proprii activitățile de salubritate, necesită investiții umane și materiale majore, pentru care aceasta nu are surse de finanțare imediate.

3.2 Alternativa 2. Gestiunea delegată a serviciului

În această variantă, gestiunea serviciului de salubritate va fi delegată către un operator de salubritate selectat prin organizarea unei proceduri în conformitate cu dispozițiile legislației achizițiilor publice, sau cele ale legislației concesiunilor.

Delegarea serviciului se face în conformitate cu legislația în vigoare, respectiv:

- ✓ Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- ✓ Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, republicată;
- ✓ Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor;
- ✓ Legea 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- ✓ Ordinul președintelui ANRSC nr. 82/2015 privind aprobarea regulamentului-cadru al serviciului de salubritate al localităților
- ✓ Ordinul președintelui ANRSC nr. 111/2007 privind aprobarea caietului de sarcini-cadru al serviciului de salubritate al localităților
- ✓ Ordinul președintelui ANRSC nr. 109/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a tarifelor pentru activitățile specifice serviciului de salubritate a localităților
- ✓ Ordinul președintelui ANRSC nr. 112/2007 privind aprobarea Contractului-cadru de prestare a serviciului de salubritate a localităților
- ✓ O.U.G nr. 78/2000 – Privind regimul deșeurilor cu modificările și completările ulterioare.

În cazul în care s-ar opta pentru asigurarea serviciului prin gestiunea delegată, prezentăm următoarea analiză:

Avantaje	Dezavantaje
Angajarea de forță de muncă locală și scăderea șomajului Transferul riscurilor în mare parte către operator Posibilitatea de control a tarifelor Micșorarea cheltuielilor Existența unui cadru competitiv, operator cu licență și dotări tehnice moderne în domeniul salubrității stradale și deszăpezirii	Control mai scăzut asupra prestării serviciilor decât în cazul delegării directe, aspect ce poate fi îmbunătățit la nivelul documentației de atribuire și a contractului. Dificultate în estimarea cât mai exactă a posibilității investițiilor. Ținând cont de prevederile legale în vigoare, incapacitatea de disponibil, depășirea termenului legal de plată duce

Dotarea operatorului cu toate mijloacele necesare îndeplinirii în bune condiții a serviciului Contractul de delegare prevede obligativitatea îndeplinirii indicatorilor de performanță care fac referire la activitățile prestate. Indicatorii minimali de performanță ai serviciului pot fi modificați prin hotărâre a Consiliului Local al municipiului Tg Mureș, pe baza unor studii de specialitate Suplimentarea investițiilor pe parcursul derulării contractului conform oricăror norme care apar ulterior contractării Se poate urmări situația financiară și operatorul va răspunde din punct de vedere economic Se constituie o garanție de bună execuție pentru serviciile prestate	la penalități. Măsurile pentru combaterea întâzierilor. Serviciile prestate trebuie plătite. Aceste plăți nu se pot efectua decât din bugetul local. Valoarea plăților în timp este diminuată de inflație.
Oportunități	Riscuri
Bază legală stabilă și sistem de raportare corect Prin procedura de achiziție se va obține selectarea unui operator care să ofere raportul optim între preț (mic) al tarifelor și calitate (ridicată) a serviciilor. Colectarea impozitului aferent prestării de servicii de către Municipiul Tg Mureș contribuie astfel la creșterea bugetului local.	Există posibilitatea ca societatea privată să intre în insolvență, din incapacitate temporară de plată sau definitivă, fapt care ar periclita buna desfășurare a activităților de salubritate. Criza economic-financiară internațională Modificări ale legislației achizițiilor publice Modificarea legislației în domeniul tarifării unice după atribuirea contractului

În cazul gestiunii delegate a serviciului, costurile aferente municipalității devin infime.

4 Fundamentarea oportunității delegării serviciului

Prezentul studiu de oportunitate s-a realizat în vederea analizării oportunității de delegare a unor componente ale serviciilor publice de salubritate.

Principalele aspecte care au impus realizarea studiului:

- ✓ respectarea și aplicarea reglementărilor legislative în domeniu, care au fost armonizate cu legislația UE;
- ✓ necesitatea asigurării unor servicii publice de salubritate eficiente și de calitate, modernizarea infrastructurii și sistemului logistic existent;
- ✓ necesitatea modernizării sistemului de salubritate;
- ✓ dorința autorității locale de a asigura un mediu de viață curat și sănătos locuitorilor municipiului Tg Mureș.

În urma analizării situației actuale, s-a constatat că modul actual de prestare al serviciului public de salubritate este departe de a fi satisfăcător, operatorul aflându-se în prezent în procedură de insolvență.

Argumentele care stau la baza delegării gestiunii componentelor serviciului public de salubritate:

- ✓ Prin realizarea unei proceduri de licitație publică deschisă / proceduri de concesiune se va putea obține selectarea unui operator care să ofere raportul optim între prețul (mic) al prestației și calitatea (ridicată) a serviciilor.
- ✓ Asigurarea unui serviciu de calitate la standarde europene și care să corespundă normelor naționale și ale UE referitoare la mediu, este posibilă numai cu investiții adecvate în dotări performante corespunzătoare și cu asigurarea de personal suficient și adecvat pregătit din punct de vedere profesional.
- ✓ Valoarea investițiilor necesare pentru asigurarea unor dotări adecvate pentru prestarea la standardele cerute de către legislația în vigoare a acestor servicii este foarte mare, iar municipalitatea nu deține resursele necesare de finanțare imediată.
- ✓ Dotarea cu utilaje noi și performante impusă de criteriile de selecție a ofertelor va duce la realizarea unui nivel scăzut de poluare a orașului.

Astfel, viitorul operator de salubritate va trebui să facă dovada deținerii unui număr suficient de mașini și utilaje performante, cu care se vor putea realiza servicii de salubritate de calitate ridicată. De asemenea, Caietul de sarcini va stipula obligativitatea folosirii întregului parc de mașini și utilaje ofertat, doar pentru nevoile de salubritate ale municipiului Tg Mureș.

Prin creșterea nivelului calitativ al serviciilor, comunitatea locală va beneficia de o îmbunătățire a calității mediului și implicit a sănătății populației.

De asemenea, prezentul Studiu propune indicatori de performanță și de evaluare care să fie prevăzuți în contractul de delegare pentru serviciile încredințate spre administrare operatorilor.

Acești indicatori asigură condițiile pe care trebuie să le îndeplinească serviciile de salubritate, avându-se în vedere:

- ✓ continuitatea din punct de vedere cantitativ și calitativ;
- ✓ adaptarea permanentă la cerințele utilizatorilor;
- ✓ excluderea oricărei discriminări privind accesul la serviciile de salubritate;
- ✓ respectarea reglementărilor specifice din domeniul protecției mediului și al sănătății populației;
- ✓ implementarea unor sisteme de management al calității, al mediului și al sănătății și securității muncii

Indicatorii de performanță pentru serviciul de salubritate se referă la următoarele activități:

- ✓ contractarea serviciilor de salubritate;
- ✓ măsurarea, facturarea și încasarea contravalorii serviciilor efectuate;
- ✓ îndeplinirea prevederilor din contract cu privire la calitatea serviciilor efectuate;
- ✓ menținerea unor relații echitabile între operator și utilizator prin rezolvarea rapidă și obiectivă a problemelor, cu respectarea drepturilor și obligațiilor care revin fiecărei părți;
- ✓ soluționarea în timp util a reclamațiilor utilizatorilor referitoare la serviciile de salubritate;
- ✓ prestarea de servicii conexe serviciului de salubritate - informare, consultanță.

În vederea urmăririi respectării indicatorilor de performanță, operatorul trebuie să asigure:

- ✓ gestiunea serviciilor de salubritate conform prevederilor contractuale;
- ✓ evidența clară și corectă a utilizatorilor;
- ✓ înregistrarea activităților privind măsurarea prestațiilor, facturarea și încasarea contravalorii serviciilor efectuate;
- ✓ înregistrarea reclamațiilor și sesizărilor utilizatorilor și modul de soluționare.

În conformitate cu competențele și atribuțiile legale ce îi revin, Primăria Tg Mureș trebuie să aibă acces neîngrădit la informații necesare stabilirii:

- ✓ modului de respectare și îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate;
- ✓ calității și eficienței serviciilor prestate la nivelul indicatorilor de performanță stabiliți în contractul de delegare a gestiunii pentru toate activitățile care fac obiectul acestuia;
- ✓ modului de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune, dezvoltare și/sau modernizare a sistemelor publice din infrastructura edilitar-urbană încredințată prin contractul de delegare a gestiunii;

- ✓ modului de formare și stabilire a tarifelor pentru activitățile prestate;
- ✓ respectării parametrilor ceruți prin prescripțiile tehnice și a normelor metodologice.

Se propun următorii indicatori minimi de performanță și evaluare pentru serviciul de salubritate de pe raza Municipiului Tg Mureș.

Indicatori de performanță generali

Contractarea serviciilor de salubritate

a) numărul de solicitări de îmbunătățire a parametrilor de calitate ai activității prestate, rezolvate, raportat la numărul total de cereri de îmbunătățire a activităților pentru fiecare categorie de activitate-operațiune.

Măsurarea și gestiunea cantității serviciilor prestate

a) numărul de reclamații rezolvate privind cantitățile de servicii prestate, raportat la numărul total de reclamații privind cantitățile de servicii prestate (exprimat în %)

b) ponderea din numărul de reclamații de la litera a) care s-au dovedit justificate

c) procentul de solicitări de la lit. b) care au fost rezolvate în mai puțin de 5 zile lucrătoare

d) numărul de sesizări din partea agenților de protecție a mediului, raportat la numărul total de sesizări din partea autorităților centrale și locale (exprimat în %)

e) numărul de sesizări din partea agenților de sănătate publică, raportat la numărul total de sesizări din partea autorităților centrale și locale (exprimat în %)

f) numărul de reclamații rezolvate privind calitatea activității prestate, raportat la numărul total de reclamații privind calitatea activității prestate (exprimat în %)

g) ponderea din numărul de reclamații de la litera f) care s-au dovedit justificate

h) procentul de solicitări de la litera g) care au fost rezolvate în mai puțin de o zi calendaristică

i) numărul de reclamații rezolvate privind cantitățile de servicii prestate, raportat la numărul total de reclamații privind cantitățile de servicii prestate pe tipuri de activități (exprimat în %)

Răspunsuri la solicitări scrise

a) procentul de răspunsuri date la sesizările referitoare la activitatea prestată

b) procentul de la litera a) la care s-a răspuns într-un termen mai mic de 30 de zile calendaristice

Indicatori de performanță garanți

Indicatori de performanță garanți prin licența de prestare a serviciului

a) numărul de încălcări ale obligațiilor operatorului, rezultate din analizele și controalele organismelor abilitate (exprimat în %)

Indicatori de performanță a căror nerespectare atrage penalități conform contractului

a) valoarea despăgubirilor acordate de operator pentru culpa proprie sau dacă au existat îmbolnăviri, accidente din cauza nerespectării condițiilor impuse prin contract (exprimat în %)

b) numărul de amenzi date de autoritatea centrală sau locală pentru neexecutarea corespunzătoare sau executarea necorespunzătoare a activității (exprimat în %)

c) numărul de intervenții întârziate (mai mari de 15 minute) (exprimat în %)

d) numărul de intervenții necorespunzătoare, materializate în procese-verbale de constatare privind neefectuarea lucrării sau calitatea necorespunzătoare a acesteia (exprimat în %)

e) efectuarea investițiilor impuse prin contract (exprimat în %)

Auditul anual al calității privind îndeplinirea criteriilor de performanță se va publica anual în presa locală și va fi supus dezbaterii Consiliului Local Tg Mureș.

Astfel, Primăria Tg Mureș se va asigura că gestionarea activității de salubritate se va face respectând principiile unei dezvoltări durabile, conform cu normele legale.

5 Analiza de risc

5.1 Abordare metodologică cu privire la analiza riscurilor

Implementarea oricărui contract este condiționată de apariția sau materializarea unor riscuri, care pot avea un impact mai mare sau mai mic asupra acestuia. Același nivel de vulnerabilitate în fața riscurilor este prezentă și în cazul în care autoritatea contractantă decide să presteze serviciul prin gestiune directă. Orice activitate are asociate o serie de riscuri, cele mai multe fiind identificate bineînțeles în situația în care serviciul este prestat de către terți.

În cazul prezentului studiu apariția, materializarea și implicit alocarea riscurilor determină tipul contractului de servicii, respectiv contract de achiziție publică sau contract de concesiune servicii. Așa cum este menționat și la art. 6 alin. (1) din Legea 100/ 2016, *atribuirea unei concesiuni de lucrări sau de servicii implică întotdeauna transferul către concesionar a unei părți semnificative a riscului de operare de natură economică, în legătură cu exploatarea lucrărilor și/sau a serviciilor respective.*

Riscurile sunt definite în accepțiunea teoriei clasice a deciziei, ca evenimente cu apariții posibile în procesele social-umane, dar incerte, ale căror efecte sunt dăunătoare, păguboase și cu efect ireversibil. În accepțiunea teoriilor statistice riscurile reflectă variațiile posibile ale distribuirii rezultatelor, probabilitate și valorile lor subiective. Riscurile mai pot fi definite ca: șansa sau probabilitatea de a pierde sau dispersia preconizată a rezultatelor ce se vor obține ca urmare a implementării contractului.

În ceea ce privește implementarea contractului pentru asigurarea unor componente ale serviciilor de salubritate la nivelul Municipiului Tg Mureș, am identificat o serie de **riscuri**, atât generale, care se referă la acele riscuri orizontale sau care pot avea efecte orizontale asupra implementării contractului, cât și specifice, cu influență limitată asupra rezultatelor contractului.

Toate riscurile identificate sunt prezentate și analizate, în formă tabelară (în secțiunea următoare a acestui studiu), efectele negative substanțiale asupra rezultatelor proiectului, în conformitate cu structura următoare:

- ✓ Riscuri generale și riscuri specifice
- ✓ Identificare
- ✓ Alocare/ entitate responsabilă

- ✓ Impact
- ✓ Probabilitate
- ✓ Soluție/ recomandare de minimizare/eliminare

Matricea de management al riscurilor are ca și rezultat o prezentare cuprinzătoare a caracteristicilor riscurilor identificate, a parametrilor acestora, precum și a acțiunilor care trebuie efectuate înainte, în timpul și pe durata manifestării unui risc.

Principalul obiectiv avut în vedere la elaborarea matricei de riscuri a fost protejarea scopului și obiectivelor contractului (și implicit a autorității contractante) în eventualitatea în care totalitatea sau parte a activităților acestuia nu se mai pot desfășura conform planului. Elaborarea și planificarea unor măsuri de acțiune în cazul în care se materializează o serie de riscuri în perioada de implementarea a contractului, încă din etapa de pregătire a documentației de atribuire, este importantă pentru informarea corectă a tuturor părților implicate în execuția acestuia. Fiind vorba de un serviciu public care trebuie asigurat în mod continuu pentru locuitorii Municipiului Tg Mureș, etapa de pregătire și anticipare a riscurilor care pot apărea în timpul implementării este cu atât mai importantă pentru autoritatea contractantă.

Astfel, practica dovedește necesitatea atât a unei pregătiri teoretice, cât și practice a unor scenarii de manifestare a riscurilor relevante pentru proiect.

Prin identificarea riscurilor relevante pentru contractul necesar a fi încheiat pentru prestarea unor componente ale serviciului public de salubritate și a măsurilor de minimizare/ eliminare ale acestora, se urmăresc:

- ✓ garantarea existenței unui personal bine pregătit, atât la nivelul autorității contractante, cât și la nivelul operatorului economic, care să poată face față condițiilor de criză și care să poată gestiona corespunzător activitățile din cadrul contractului;
- ✓ reducerea la minimum a gradului de întrerupere a prestării serviciului public;
- ✓ limitarea pierderilor;
- ✓ garantarea unor reacții corespunzătoare și rapide atât din partea autorității contractante cât și din partea operatorului economic;
- ✓ definirea alternativelor pentru îndeplinirea activităților/sub-activităților critice din cadrul contractului;
- ✓ definirea strategiilor care reduc la minimum timpul de recuperare și costul asociat;

5.2 Etapa 1 – Identificarea riscurilor

Niciun risc nu poate fi tratat corespunzător dacă nu este identificat în prealabil. Analiza riscurilor este demarată încă din etapa de pregătire a documentației de atribuire a contractului, prin identificarea riscurilor, o etapă deosebit de importantă în cadrul căreia au fost stabilite expunerile proiectului într-un mediu incert. Această etapă presupune o cunoaștere foarte detaliată a activităților din cadrul contractului, a mediului extern în care aceasta va fi implementat, precum și o înțelegere a obiectivelor sale. În acest sens, am definit în cadrul acestui studiu specificul contractului necesar a fi încheiat pentru asigurarea a componentelor serviciului public de salubritate pentru Municipiul Tg Mureș cu scopul de a crea o listă de expuneri la risc indiferent de severitatea lor. Totodată, am ținut cont de tendințele sectorului și a domeniului de activitate precum și de schimbările din sectorul public care pot determina noi tipuri de expuneri riscante pentru toate părțile implicate. Activitatea de identificare a riscurilor a dus la un inventar al principalelor riscuri ale contractului detaliate în matricea de riscuri prezentată în cele ce urmează, inventar ce cuprinde și o descriere elocventă a fiecărei poziții – elemente cu ajutorul cărora s-a putut stabili relevanța conform criteriilor descrise mai jos.

5.3 Etapa 2 – Stabilirea impactului și probabilității de apariție a riscurilor

Fiecare risc identificat și descris în matricea de riscuri a fost gradat într-o manieră directă și calitativă în ceea ce privește impactul și probabilitatea.

Instrumentul de gradare a riscurilor utilizat a fost matricea de gradare prezentată mai jos, matrice care ține cont de impactul și probabilitatea de apariție a riscurilor pentru a determina relevanța acestora în cadrul proiectului.

Impact Frecvență	Scăzut	Mediu	Ridicat
Ridică	Medie	Ridicat	Ridicat
Medie	Scăzută	Medie	Ridicat
Scăzută	Scăzută	Scăzută	Medie

5.4 Etapa 3 – Formularea soluțiilor, a recomandărilor de minimizare/eliminare

În cadrul acestei etape, s-a optat pentru cea mai favorabilă combinație de

instrumente care să îi permită atât autorității contractante cât și operatorului economic înlăturarea efectelor riscurilor identificate fără costuri ridicate.

5.5 Etapa 4 – Monitorizarea riscului

Monitorizarea și controlul riscurilor identificate reprezintă urmărirea acestora și identificarea riscurilor nou apărute, asigurând punerea în aplicare a recomandărilor de minimizare/ eliminare identificate anterior. Monitorizarea riscurilor este un proces ce se va desfășura pe întreaga durată de viață a proiectului

Există trei tipuri de riscuri în fața cărora proiectul este vulnerabil: riscuri naturale, riscuri a căror apariție a fost cauzată în mod intenționat și riscuri a căror apariție este accidentală. Pentru a reduce la minimum consecințele negative asupra contractului într-una din situațiile expuse au fost parcurse etapele anterioare. În ceea ce privește însă componentele acestui plan de minimizare a riscurilor, am identificat nu doar procedurile de reducere a riscurilor, ci și entitatea responsabilă cu implementarea acestora.

Fezabilitatea acestui contract, în termeni de obținere a rezultatelor așteptate, va depinde nu doar de factori interni, aflați sub controlul entităților semnatar, ci și de un număr de factori externi, a căror influență trebuie anticipată pentru a minimiza riscurile care ar putea apărea pe parcursul fazei de implementare. O bună cunoaștere a naturii factorilor, precum și a condițiilor de apariție a acestora se va dovedi o condiție importantă pentru menținerea sub control a riscurilor asociate.

5.6 Matricea riscurilor

Din analiza realizată în primele capitole ale acestui studiu rezultă o serie de riscuri care condiționează buna execuție a contractului. Analiza modalității de materializare a riscurilor și implicit alocarea acestora este în principal relevantă pentru stabilirea tipului de contract de servicii în vederea delegării gestiunii unor componente ale serviciului de salubritate din municipiul Tîrgu Mureș.

Astfel, prezentăm în cele ce urmează matricea preliminară de repartitie a riscurilor de contract - lista generală de referință a riscurilor pentru un proiect de prestare servicii, elaborată în conformitate cu Anexa 1 la HOTĂRÂREA Nr. 867/ 2016 din 16 noiembrie 2016 *pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii*:

Principalele categorii de riscuri identificate sunt:

- ✓ riscul îndeplinirii cerințelor specifice impuse proiectului;
- ✓ riscul ca cererea de utilizare să fie mai mică decât estimările;
- ✓ riscul financiar;
- ✓ riscul de apariție a unei situații de forță majoră;
- ✓ riscul operațional și al asigurării nivelului de performanță;
- ✓ riscul exploatării infrastructurii;
- ✓ riscul legal;
- ✓ riscul uzurii morale și al necesității modernizării serviciului;
- ✓ riscul asociat protecției mediului;

Riscul transferabil - Riscul în exploatarea concesiunii este transferat în mare parte concesionarului, în timp ce acesta este împărțit în cazul încheierii unui contract de achiziție publică de servicii ca urmare a parcurgerii unei proceduri de achiziție publică.

Categoria de risc	Descriere	Consecinte	Eliminare
Capacitatea de exercitare a serviciului			
Resurse tehnice	Resursele necesare pentru operare costa mai mult decat estimarile initiale, nu au calitatea corespunzatoare sau	Cresteri de cost si, in unele cazuri, efecte negative asupra calitatii prestatiilor efectuate	Operatorul poate gestiona riscul prin contracte de furnizare pe termen lung cu clauze specifice privind

	sunt indisponibile in cantitatile necesare		asigurarea calității produselor utilizate, precum si a cantitatilor necesare prestarii serviciilor.
Deprecierea tehnica sa fie mai mare decat cea prevazuta serviciului.	Calitatea lucrarilor de salubritate este necorespunzatoare avand ca rezultat cresterea peste anticipari a costurilor de intretinere si reparatii echipamentelor folosite	Cresterea costului cu efecte negative asupra prestatiilor efectuate	Operatorul poate elimina riscul prin contracte pe termen lung cu operatori corespunzator calificati si avand capacitati materiale si resurse suficiente.
Resurse umane	Efectuarea serviciului necesită, marirea numarului de personal	Majorare de costuri, întârziere în Implementarea serviciului	Operatorul are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru asigurarea cu personal de specialitate.
Asigurări si autorizatii de functionare	Nu pot fi obținute toate asigurările necesare (răspundere civilă pentru terți și pentru autovehiculele folosite) sau pot fi obținute cu condiționări neprevăzute	Creșterea costurilor aferente realizării serviciului și întârzieri în începerea acestuia	Înainte de începerea serviciului, Operatorul are obligația de a lua toate măsurile necesare pentru obținerea asigurărilor de răspundere civilă.
Situații neprevăzute	Situații create de accidente datorate timpului nefavorabil, in timpul prestarii serviciilor.	Creșterea costului cu efecte negative asupra prestațiilor efectuate și diminuarea veniturilor	Municipalitatea transferă riscul Operatorului care se obligă înainte de începerea serviciului să preia responsabilitatea eventualelor pagube produse unor terțe persoane
Solutiile tehnice sunt vechi sau invechite	Solutiile tehnice propuse nu sunt corespunzatoare din punct de vedere tehnologic pentru a asigura realizarea proiectului	Venitul Operatorului scade sub datele de inchidere financiara a proiectului avand ca rezultat pierderi.	In faza de ofertare, viitorul concesionar poate propune condiții contractuale care sa prevada constituirea un or resurse de

		Municipalitatea nu primește prestațiile solicitate.	rezerva pentru acoperirea eventualelor dezvoltări tehnologice. Concidentul va lua măsurile necesare încă de la faza de ofertare pentru a se prevedea resurse de rezerva pentru acoperirea eventualelor dezvoltări tehnologice.
Risc asociat protecției mediului			
Riscul ca pe parcursul implementării proiectului să se producă contaminări ale proprietăților adiacente	Pe parcursul implementării proiectului se produc contaminări ale factorilor de mediu, este afectată starea de sănătate a populației și animalelor, din cauza folosirii de produse neadecvate în concentrații prea mari	Costuri pentru decontaminare.	Operatorul este obligat să-și ia toate măsurile necesare pentru a nu afecta factorii de mediu și sănătatea populației. Se vor folosi numai produse cuprinse în registrul național al produselor, respectându-se norma de consum specificată pe ambalaje.
Efecte asupra aerului	Calitatea prestării serviciului poate fi necorespunzătoare, având ca rezultat producerea de contaminări ale aerului din cauza emisiilor de gaze de la utilajele și echipamentele folosite, iar aceasta va trebui evitată sau minimizată, ceea ce poate necesita diverse măsuri.	Creșterea costului cu efecte negative asupra prestațiilor efectuate	Operatorul poate gestiona riscul prin contracte pe termen lung cu operatori corespunzător calificați și având capacități materiale și resurse suficiente. Municipalitatea răspunde de activitățile desfășurate pe terenurile sale și controlează procesul de supraveghere a poluării și de penalizare a poluatorului

			supravegheaza, controleaza si penalizeaza poluatorul.
Efecte ale zgomotului, vibratiei, luminilor	Calitatea prestarii serviciului poate fi necorespunzatoare, avand ca rezultat producerea de efecte negative ale zgomotului, vibratiei si luminii asupra mediului, ceea ce ar putea implica tehnici de constructie specifice si restrictii de folosire a anumitor echipamente.	Creșterea costului cu efecte negative asupra prestațiilor efectuate	Operatorul poate gestiona riscul prin contracte pe termen lung cu operatori corespunzător calificați și având capacități materiale și resurse suficiente
Finantator si finantare			
Finantator incapabil	Operatorul nu mai are posibilitatea sa plateasca forta de munca sau efectuarea serviciului necesita o finantare mai mare decat cea estimată de catre Operator.	Nerealizarea serviciului de salubritate, ceea ce pune in pericol sănătatea populației si integritatea factorilor de mediu	O corectă și aprofundată analiză a resurselor financiare prezentate în oferta depusa de catre viitorul Operator (angajamentele finanțatorului) Garantarea realizării investiției de catre Operator(Garanție bancară de bună execuție).
Dobanzi pe parcursul investitiei	Dobanzile aplicabile se schimba,modificand parametrii financiari ai ofertei	Cresterea/scaderea costurilor contractului de concesiune.	Contractul poate include prevederi cu privire la acest risc.
Modificari de taxe	Pe parcursul derularii serviciului de salubritate regimul de impozitare general se schimbă în defavoarea Delegatului.	Impact negativ asupra veniturilor financiare ale Operatorului	Veniturile Operatorului trebuie să permită acoperirea diferențelor nefavorabile, până la un cuantum stabilit între părți prin contract.

			Peste acest quantum, diferența va fi suportată de către Primarie, din surse legal constituite cu această destinație.
Finantare suplimentara Operare	Datorită schimbărilor de legislație, de politică sau de altă natură, sunt necesare finanțări suplimentare pentru re-tehnologizare, construcție, re-echipare, modificare etc.	Operatorului nu poate suporta financiar consecințele schimbărilor.	Operatorului poate acoperi o parte din refinanțare în limita resurselor disponibile. Partea rămasă neacoperită se suportă de către Primarie.
Amplasament	Soluția pentru amplasarea noilor platforme de colectare cu containere îngropate întâmpina probleme de amplasament, precum existența unor rețele în zonele identificate	Costuri suplimentare de investiție	Obținerea de avize și autorizații de la detinatorii de rețele înainte de începerea oricărui lucru de execuție.
Resurse la intrare	Operatorul nu dispune de toate echipamentele, utilajele și/ sau dotările necesare desfășurării serviciului de salubritate.	Cresterea cheltuielilor de investiții și nerealizarea tuturor activităților din cadrul serviciului de salubritate stradală.	Operatorul poate elimina riscul prin evaluarea corectă a ofertei, respectiv prin respectarea Caietului de sarcini.
Activități concesionate	Colectarea deșeurilor. Operatori diferiți pentru colectarea/transportul deșeurilor mixt din puncte de pre-colectare și respectiv pentru deșeurile rezultate din colectare selectivă în puncte stradale	– Creșterea costurilor – Dubla taxare a cetățeanului – Imposibilitatea realizării tintelor asumate pentru colectarea selectivă – Neimplicarea populației, care din	Primăria trebuie să definească clar activitatea de colectare selectivă ca fiind inclusă în activitatea de colectare/transport a deșeurilor de la populație / agenți economici / autorități publice.

		cauza distantei nu va elimina fractiunile reciclabile generate in gospodarie in punctele stradale – Nerespectarea strategiilor de colectare selectiva care recomanda intensificarea colectarii selective la sursa (in puncte de precollectare)	
Intretinere si reparare	Utilajele, echipamentele si/sau dotarile Operatorului sunt deteriorate atat fizic, cat si moral, avand ca rezultat cresterea costurilor de intretinere si reparatii.	Venitul Operatorului scade sub valoarea estimata, ceea ce are ca rezultat pierderi. Calitatea serviciului de salubritate scade.	În faza de ofertare, viitorul Operator poate propune condiții contractuale care să prevadă constituirea unor resurse de rezervă pentru acoperirea eventualelor dezvoltări tehnologice.
Schimbarea cerințelor Primăriei în afara limitelor agreate prin contract	Primăria schimbă cerințele după semnarea contractului.	Schimbarea cerințelor pe timpul desfășurării serviciului conduce la creșterea costurilor de operare.	Primăria trebuie sa defineasca cat mai exact cerintele sale inca din faza de organizare a licitatiei.
Piata			
Neincasarea tarifului pentru serviciul prestat	Venituri sub predictiile financiare	Imposibilitatea de a efectua servicii de calitate.	Primăria trebuie sa se implice in incasarea tarifelor de la populatie si sa impuna tuturor cetățenilor sa plateasca serviciul de salubritate.
Schimbari competitive	O altă societate, deja existentă, isi extinde aria de servicii, acestea fiind la o calitate si un pret mai bune, astfel încât competiția în domeniul serviciilor	Venituri sub proiecțiile financiare anterioare ca urmare a reducerii prețurilor și/sau a reducerii cererii, datorită concurenței.	Operatorul va încerca ăș se redreseze financiar împotriva schimbărilor ce afectează în mod discriminatoriu serviciul,

	efectuate conform contractului crește.		determinate de competiție. Primaria trebuie să se abțină de la măsuri care afectează serviciul în mod discriminatoriu.
Competitie	Apariția pe piață a concurenților în domeniul serviciilor efectuate, conform contractului, de catre Operator	Venituri sub proiecțiile financiare anterioare ca urmare a reducerii prețurilor și/sau a reducerii cererii, datorită concurenței	Operatorul trebuie să analizeze cu atenție condițiile de piață. Primaria trebuie să se abțină de la măsuri care afectează piața.
Schimbari demografice	O schimbare demografică sau socio-economică afectează cererea pentru prestațiile contractate.	Venituri sub proiecțiile financiare anterioare.	Operatorul are obligația să prevadă în calculele sale eventuale modificări de venituri.
Inflatia	Valoarea plăților în timp este diminuată de inflație.	Diminuarea în termeni reali a veniturilor din proiect.	Operatorul poate propune un mecanism corespunzător pentru compensarea inflației, prin ajustări ale prețurilor. Primaria trebuie să evite ca Operatorul să beneficieze de supra-compensări sau să beneficieze de plăți duble.
Risc legal si de politica a Primariei			
Reglementarea (1)	Existența unui cadru statutar de reglementări care vor afecta Operatorul.	Efect asupra costurilor și veniturilor	Operatorul evaluează sistemul de reglementări și ia măsurile necesare.
Reglementarea (2)	Activitățile aferente serviciului de salubritate care fac obiectul concesiunii	Operatorul nu este autorizat de ANRSC Operatori care nu au contract de	Primaria trebuie sa concesioneze exclusiv acele activități ale serviciului de salubritate prevazute

		concesiune cu Primaria presteaza servicii de salubritate neautorizat Primaria nu incaseaza redeventa de la operatorii neautorizati	la art. 2 din Legea nr. 101/2006
Schimbări legislative/de politică (1)	Schimbare legislativă și/sau a politicii Primăriei, care nu poate fi anticipată la semnarea contractului și care este adresată direct, specific și exclusiv proiectului, ceea ce conduce la costuri de capital sau operaționale suplimentare din partea Delegatului.	O creștere semnificativă în costurile operaționale ale Operatorului și/sau necesitatea de a efectua cheltuieli decapital pentru a putea răspunde acestor schimbări.	Operatorul poate să reducă răspunderea pentru astfel de schimbări prin monitorizarea și limitarea schimbărilor care ar putea avea astfel de consecințe asupra proiectului. Operatorul va realiza schimbările în așa manieră încât efectul financiar asupra Operatorului să fie minimizat.
Schimbări legislative/de politică (2)	Schimbare legislativă și/sau a politicii Primăriei, care nu poate fi anticipată la semnarea contractului și care este generală în aplicarea sa (nu specifică proiectului), ceea ce conduce la costuri suplimentare din partea Operatorului	O creștere semnificativă în costurile operaționale ale Operatorului și/sau necesitatea de a efectua cheltuieli de capital pentru a putea răspunde acestor schimbări.	Primăria poate diminua riscurile prin excluderea schimbărilor ca cele legate de taxe sau cele pentru care Operatorul este compensat pe baza unei ajustări cu indicele Prețurilor de Consum și numai în baza unei "sume semnificative" pre-agreate.
Retragerea sprijinului complementar	Primăria își retrage sprijinul complementar, proiectul fiind afectat negativ.	Consecințe asupra veniturilor	Operatorul va încerca să redreseze financiar proiectul după schimbările ce afectează în mod discriminatoriu proiectul, în special în cazul

			proiectelor în care utilizatorul terț este cel care plătește.
Activele Delegatului			
Deprecierea tehnica	Deprecierea tehnica este mai mare decat cea prevazuta	Cresterea costurilor de re tehnologizare	Operatorul poate lua masurile necesare pentru eliminarea unei astfel de situatii.
Forta majora			
Forta majora	Forta majora, asa cum este definita prin lege, impiedica realizarea contractului	Pierderea sau avarierea utilajelor, echipamentelor si/sau dotarilor și pierderea/diminuarea posibilității de obținere a veniturilor preconizate	Operatorul poate lua măsuri de asigurare a utilajelor, echipamentelor si/sau dotarilor și urmărește repararea sau înlocuirea acestora în cel mai scurt timp posibil
Profitabilitatea proiectului			
Prestarea serviciului de salubritate se dovedeste mai profitabila	Balanța de venituri/cheltuieli diferă semnificativ față de previziuni	Supra-profit in favoarea Operatorului	Primaria trebuie să includă mecanisme de repartizare echitabilă a profiturilor obținute peste limita luată în calcul la stabilirea proiecțiilor financiare

Raport de evaluare a riscurilor

Probabilitatea producerii riscului	Puțin probabil	Probabil	Foarte probabil
	0,1 – 0,4	0,4 – 0,7	0,7 – 1,0
Gradul de risc	1 – 4	4 – 7	7 – 10
	Mic	Mare	Foarte mare

Categoria de risc	Probabilitate	Grad risc	Efect
Capacitatea de exercitare a serviciului			
Resurse tehnice	1	6	6
Deprecierea tehnică să fie mai mare decât cea prevăzută serviciului.	1	6	6
Resurse umane	1	6	6
Asigurări și autorizații de funcționare	0,2	4	0,8
Situații neprevăzute	0,8	8	6,4
Soluțiile tehnice sunt vechi sau învechite	0,8	6	4,8
Total Capacitatea de exercitare a serviciului			30
Risc asociat protecției mediului			
Riscul ca pe parcursul implementării contractului să se producă contaminări ale proprietăților adiacente	0,4	3	0,6
Efecte asupra aerului	0,4	4	1,6
Efecte ale zgomotului, vibrației, luminilor	0,4	4	1,6
Total Risc asociat protecției mediului			4
Finanțator și finanțare			
Finanțator incapabil	0,6	8	4,8
Dobânzi pe parcursul investiției	0,6	8	4,8
Modificări de taxe	0,4	2	0,8
Finanțare suplimentară	0,2	2	0,4
Total Finanțator și finanțare			10,8
Operare			

Amplasament	0,2	2	0,4
Resurse la intrare	0,6	5	3
Activități delegate	0,7	6	4,2
Întreținere și reparare	0,7	7	4,9
Schimbarea cerințelor Primăriei în afara limitelor agreate prin contract	0,2	2	0,4
Total Operare			12,9
Piata			
Neîncasarea tarifului pentru serviciul prestat	0,1	1	0,1
Schimbări competitive	0,4	4	1,6
Competiție	0,4	4	1,6
Schimbări demografice	0,1	1	0,1
Inflația	0,1	1	0,1
Total Piata			3,5
Risc legal și de politică a Primăriei			
Reglementarea (1)	0,4	4	1,6
Reglementarea (2)	0,4	4	1,6
Schimbări legislative/de politică (1)	0,4	2	0,8
Schimbări legislative/de politică (2)	0,4	2	0,8
Retragerea sprijinului complementar	0,1	1	0,1
Total Risc legal si de politica a Primariei			4,9
Activele Delegatului			
Deprecierea tehnică	0,7	8	5,6
Total Activele Operatorului			5,6
Forța majoră			
Forța majoră	0,1	2	0,2
Total Forta majora			0,2
Profitabilitatea proiectului			
Prestare salubritate profitabile	0,7	8	5,6
Total Profitabilitatea proiectului			5,6
Total riscuri			77,50

Procent riscuri 77,50 %

Se poate observa concentrarea riscurilor în zona celor cu impact mare, dar cu probabilitate mica sau mijlocie. În urma raportului de evaluare a riscurilor rezultă următoarea ordine de ierarhizare a acestora:

1. Capacitatea de ierarhizare a serviciului 30%, care periclitează major toate obiectivele propuse în desfășurarea și funcționalitatea proiectului.
2. Riscul apariției necesității finanțării suplimentare 10,8%, care ar influența tarifele practicate, afectând prin puterea de suportabilitate a cetățenilor însuși eficiența serviciului, generând probabil probleme sociale.
3. Riscul fluctuației de piață 3,5%, prin foarte probabila disciplinare forțată a locuitorilor poate duce la o contradicție majoră între obiectivele propuse și suportarea costurilor de menținere artificială a serviciului.
4. Risc legal și de politică a municipalității 4,9% generat de operare directă a unor bunuri proprietate privată (garantată prin Constituție) poate duce la blocarea imediată a serviciului și la alte forme de constrângere legal instituite.

Din matricea de riscuri prezentată mai sus, rezultă că riscurile asociate contractului derivă în principal prin prestarea serviciului de salubritate la o calitate inferioară față de cea asumată prin ofertă/ contract respectiv din posibile întârzieri în prestarea serviciului public. Ca regulă generală, orice întârziere în prestarea serviciului public de salubritate de către Operator generează costuri suplimentare pentru acesta deoarece implică acțiuni suplimentare care trebuie realizate față de planificarea inițială. Fiind riscuri operaționale care sunt direct legate de modalitatea de prestare a serviciilor, de calitate acestora și de capacitatea operatorului economic de a gestiona un astfel de contract, rezultă în mod clar că cele mai multe riscuri asociate contractului sunt transferate operatorului economic.

Astfel, dintr-un total de 39 riscuri identificate pentru implementarea acestui contract 28 sunt asociate operatorului economic, 3 riscuri sunt partajate între operatorul economic și autoritatea contractantă iar 7 riscuri cad în sarcina autorității contractante

Având în vedere aceste argumente precum și distribuția riscurilor de operare dar și economico - financiare într-o mare măsură către operatorul economic, rezultă că tipul contractului care poate fi încheiat de autoritatea contractantă pentru asigurarea unor componente ale serviciului de salubritate este de concesiune.

Spre deosebire de contractul de achiziție publică de servicii unde distribuția riscurilor este echitabilă între cele 2 părți ale contractului, în cazul de față rezultă că

riscurile operaționale și economico – financiare aferente implementării acestui contract, sunt transferate într-un procent semnificativ către operator

De asemenea, din analiza riscurilor rezultă că cele mai multe riscuri cu privire la prestarea contractului de servicii sunt transferate către operator, acesta fiind responsabil în mod direct de prestarea serviciului public de salubritate la calitatea asumată în cadrul ofertei, respectiv în graficul de timp și bugetul oferit. Astfel, **pierderea potențială estimată a fi suportată de operator în situația materializării riscurilor detaliate mai sus este semnificativă.** Modelul de afaceri care stă la baza prestării serviciului public de salubritate poate deveni astfel neprofitabil pentru operator.

Din analiza matricei de distribuție a riscurilor rezultă că sunt îndeplinite condițiile specificate la art. 6 a HG 867/ 2016, după cum urmează:

Art. 6. - (1) Atribuirea unei concesiuni de lucrări sau de servicii implică întotdeauna transferul către concesionar a unei părți semnificative a riscului de operare de natură economică, în legătură cu exploatarea lucrărilor și/sau a serviciilor respective.

(2) Se consideră că o parte semnificativă a riscului de operare a fost transferată atunci când pierderea potențială estimată suportată de concesionar nu este una neglijabilă.

(3) Riscul de operare este riscul care îndeplinește, în mod cumulativ, următoarele condiții:

a) este generat de evenimente care nu se află sub controlul părților la contractul de concesiune;

b) implică expunerea la fluctuațiile pieței;

c) ca efect al asumării riscului de operare, concesionarului nu i se garantează, în condiții normale de exploatare, recuperarea costurilor investițiilor efectuate și a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor.

6. Cadrul general de analiză

În conformitate cu legislația aplicabilă, respectiv legea 100/2016 și normele de aplicare din HG867/2016, **studiul de fundamentare a deciziei de delegare trebuie să cuprindă o analiză care să permită definirea și cuantificarea în termeni economici și financieri a riscurilor de contract.** Astfel, în scopul realizării analizei a fost elaborată mai întâi analiza riscurilor prin matricea riscurilor conform anexei recomandate la normele de aplicare.

Din analiza riscurilor se disting o serie de elemente caracteristice fiecărei alternative posibile de derulare a serviciilor de salubritate:

- ✓ realizarea serviciilor de salubritate **prin gestiune directă** de către autoritatea contractantă:
 - ✓ riscul este integral al autorității: riscurile de finanțare, riscurile de piață, riscuri de execuție, riscuri politice, riscuri de operare și întreținere;
 - ✓ singurul plus în acest scenariu ar fi al costurilor operaționale mai reduse, în contextul propriei gestiuni evitându-se costul cu eventualul profit al operatorului vizibil doar în cazul delegării/concesionării. Acest avantaj financiar este însă compensat cu necesitatea realizării de investiții semnificative pentru asigurarea dotărilor tehnice minimale;
 - ✓ impactul social (prin crearea de noi locuri de muncă) și economic (prin reducerea cheltuielilor realizate cu terții) sunt semnificative.
- ✓ **Contract de achiziție publică**
 - ✓ Riscurile sunt împărțite între achizitor și prestator în mod echilibrat;
 - ✓ Costurile de operare suportate de prestator sunt mai ridicate, fiind necesară organizarea operațională pe un termen mai scurt. Implicit, costurile suportate de achizitor vor fi mai ridicate;
 - ✓ Achizitorul (Autoritatea contractantă) păstrează majoritatea riscurilor legate de execuția contractului, iar prestarea acestora se realizează pe o perioadă scurtă de timp, asigurarea serviciului de salubritate putând deci să fie fragmentată sau întreruptă, în funcție de momentul încheierii noilor contracte de achiziție. Managementul contractului implică responsabilități comune, mai dificil de gestionat decât în cazul concesiunii.
- ✓ **Contract de concesiune**
 - ✓ Riscurile sunt transferate aproape în totalitate către operator: riscul de operare/ execuție, riscuri financiare, legislative. Concedentul păstrează atribuții în monitorizare și supervizare și riscurile asociate acestora.
 - ✓ Perioada contractuală poate fi mai ridicată, fapt ce oferă operatorului o flexibilitate mai ridicată în managementul financiar și operational; amortizarea investițiilor poate fi planificată pe un orizont mai mare de timp, utilizarea investiției specifice este pe o perioadă mai mare, rezultând în costuri operaționale mai mici. Implicit, costurile suportate de autoritatea locală sunt mai reduse decât în cazul contractului cadru.
 - ✓ Prin concesiune se poate impune un nivel de referință cu privire la parcul de echipamente specifice și la investițiile solicitante operatorului.

- ✓ Contractul de concesiune implică plata unei redevențe către autoritatea publică.

De asemenea, conform art. 15 din HG 867, rezultatele studiului de fundamentare a deciziei de concesiune trebuie să justifice necesitatea și oportunitatea concesiunii și să demonstreze că:

- ✓ a) *proiectul este realizabil;*
- ✓ b) *proiectul răspunde cerințelor și politicilor entității contractante;*
- ✓ c) *au fost luate în considerare diverse alternative de realizare a proiectului;*
- ✓ d) *varianta de realizare a proiectului prin atribuirea unui contract de concesiune este mai avantajoasă în raport cu varianta prin care proiectul este prevăzut a fi realizat prin atribuirea unui contract de achiziție publică;*
- ✓ e) *proiectul beneficiază de susținere financiară, menționând, dacă este cazul, care este contribuția entității contractante.*

Suplimentar, analiza financiară are rolul de a fundamenta **perioada de concesiune** a contractului; în conformitate cu legea 100/2016, art. 16, alin (2): pentru concesiunile de lucrări sau concesiunile de servicii a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, *durata maximă a concesiunii nu poate depăși timpul estimat în mod rezonabil necesar concesionarului pentru a obține un venit minim care să permită recuperarea costurilor investițiilor efectuate, a costurilor în legătură cu exploatarea lucrărilor sau a serviciilor, precum și a unui profit rezonabil.*

Ipoteze specifice

Parametrii de venit

Principalele categorii de venituri fundamentate sunt următoarele:

- ✓ Colectare, transport deseuri municipale

Salubritate UAT:

Cuantificarea veniturilor potențiale din serviciile de salubritate publice, prestate către autoritatea locală este fundamentată pe baza parametrilor istorici înregistrați în aceeași zonă de desfășurare a activității în condiții contractuale similare.

Subliniem faptul că anul 2020 a reprezentat din punct de vedere fiscal un an atipic, modificându-se în mod semnificativ anumiți parametri fiscali – nivelul salariului minim (cu impact ridicat asupra industriei), nivelul contribuțiilor sociale, etc. Astfel, din perspectiva nivelului statistic, reprezentativă este valoarea veniturilor din servicii înregistrată în anul 2020.

Pe baza datelor primite de la Primăria Municipiului tg Mureș - Administrația Domeniului Public, pentru componenta de **salubritate**, valoarea serviciilor achitate de municipalitate în ultimul an este de cca 37.000.000 lei

Avem asadar estimate veniturile operationale generate de prestarea serviciilor ce fac obiectul prezentului studiu. Subliniem faptul ca estimarea de venituri este asociata unui operator tip, si a fost estimata pe baza datelor statistice inregistrate in anii anteriori, tarifelor practicate, evolutiei estimate a unor parametri de stare precum rata inflatiei, trendul populatiei, etc. In mod real, fiecare operator in functie de structura sa organizatorica, strategia de operare si functionare, etc – va putea avea randamente mai ridicate sau mai scazute in cazul veniturilor inregistrate. Aceeasi situatie este aplicabila si nivelului de cheltuieli, unde particularitatea fiecarui operator poate genera niveluri diferite de eficienta a costurilor de operare (detaliat in sectiunea urmatoare).

Pentru orizont de timp de 8-10 ani, prestarea serviciilor devine performanta pentru operator generand rezultate peste pragurile de referinta ale teoriei decizionale. Pragurile de referinta determina fezabilitatea sau nefezabilitatea unui proiect inasa alegerea implicarii in proiect depinde si de pragurile de performanta specifice ale industriei.

Astfel, un randament de 12,50%, care ar fi peste rata de scont de 5% este teoretic un indicator care denota performanta. Insa un investitor sau operator poate opta sau nu sa se implice in aceasta activitate sau in alta cu randament superior.

Se observa ca prestarea serviciului pe un orizont de 8-10 ani, ofera un randament (RIR) care poate fi considerat atractiv.

Conform literaturii de specialitate, pe masura ce orizontul de prestare creste, activitatea devine mai performanta, fiind si logic si intuitiv acest lucru, datorita utilizarii pe o perioada mai lunga a activelor imobilizate in care s-a investit.

7 Analiza SWOT

Având în vedere concluziile secțiunilor anterioare în ceea ce privește analiza riscurilor asociate contractului de servicii de salubritate, precum și analiza economic-financiară, ambele convergând către opțiunea concesiunii, în prezenta secțiune vom realiza analiza SWOT pentru scenariul de atribuire a unui contract de concesiune a serviciului public de salubritate (scenariul 1) și pentru scenariul de atribuire a unui contract de achiziție publică de servicii de salubritate (scenariul 2).

În acest caz analiza SWOT funcționează ca o radiografie a modelului de afaceri generat și elaborat de Primăria Tg Mureș pentru atribuirea contractului de și evaluează în același timp factorii de influență interni și externi, cu scopul de a pune în lumină punctele tari și slabe ale unei companii, în relație cu oportunitățile și

amenințările existente la momentul realizării acestui studiu (respectiv în etapa de pregătire a documentației de atribuire a delegării).

Având în vedere că din analiza realizată în secțiunile anterioare ale acestui studiu rezultă ca fiind oportună și fundamentată decizi de concesionare a serviciului public de salubritate, prezenta analiză SWOT are în vedere doar modelul de business generat de scenariul concesionării serviciului pe o perioadă de 8 ani.

Cu scopul de a contribui la fundamentarea deciziei de concesionare a serviciului și de a justifica necesitatea, prezentăm pentru comparație și analiză SWOT asociată unui contract de achiziție publică aferent serviciului de salubritate.

Pentru realizarea ambelor analize SWOT am ținut cont de faptul că:

- ✓ Punctele tari și punctele slabe sunt concepte „statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai activității, într-o perioadă determinată de timp. Ele reprezintă ceea ce există.
- ✓ Oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul, și se referă la alegerile pe care le au de făcut părțile semnatare ale contractului de concesiune. Ele reprezintă ceea ce va fi.

7.1 Scenariul 1 – încheierea unui contract de concesiune de serviciului de salubritate

Avantaje	Dezavantaje
- Transferul riscurilor de operare în cea mai mare parte către concesionar, spre deosebire de contractul de achiziție publică unde fezabilitatea financiară a acestui serviciu este condiționată permanent de materializarea riscurilor;- Posibilitatea de control a tarifelor aferente activităților de salubritate;- Micșorarea cheltuielilor municipalității pentru prestarea acestui serviciu public prin intermediul structurilor proprii (deși autoritatea contractantă va plăti serviciile prestate de concesionar, efortul financiar este redus semnificativ față de scenariul gestionării directe a acestui serviciu);- Prestarea în mod unitar a serviciului de	- Control mai scăzut asupra prestării serviciilor decât în cazul operării directe de către Municipality, aspect ce poate fi îmbunătățit la nivelul documentației de atribuire și a contractului.- Dificultate în estimarea cât mai exactă a posibilității investițiilor.

salubritate, cu toate cele 3 componente ale sale ce fac obiectul actualei proceduri; - Contractul de delegare prevede îndeplinirea indicatorilor de performanta care fac referire la calitatea activităților prestate. - Suplimentarea investițiilor pe parcursul derulării contractului conform oricăror norme care apar ulterior concesiunii. - Indicatorii minimali de performanta ai serviciului pot fi modificați prin hotărâre a autorității contractante, pe baza unor studii de specialitate. - Se constituie o garanție de bună execuție pentru serviciile prestate; - Stabilitate și continuitate în prestarea serviciului de salubritate ca urmare a faptului că se va încheia un contract de concesiune pe termen lung; - Respectarea prevederilor legale în vigoare în ceea ce privește utilizarea de echipamente performante (operatorul economic își poate recupera investiția realizată având în vedere durata lungă a contractului de concesiune).	
Oportunități	Riscuri
- Bază legală stabilă și sistem de raportare corect. Prin realizarea achiziției prin licitație deschisă se poate alege un operator cu un raport optim între preț și calitate. - Măsurarea rezultatelor proiectului prin impunerea în documentația de achiziție a unor indicatori de performanță. - Prin concesiune se va putea selecta un	- Exista posibilitatea ca societatea privată să intre în insolvență, din incapacitate temporară de plată, fapt care ar periclita buna desfășurare a activităților municipiului. - Modificări ale prevederilor legale în vigoare pentru încheierea contractelor de concesiune. - Modificarea legislației după atribuirea

operator care sa ofere raportul optim intre preț (mic) al tarifelor și calitate (ridicata) a serviciilor. - Crearea unui model de business sustenabil pe termen mediu și lung, acest fiind profitabil atât pentru operatorul economic cât și pentru autoritatea contractantă. - Generarea de venituri la nivel local prin încasarea redevenței. - Scăderea șomajului prin angajarea de forță de munca la nivel local, ca urmare a locurilor de muncă create de concesionar pentru implementarea contractului. - Creșterea calității vieții pentru locuitorii din Municipiul Tg Mureș ca urmare a prestării serviciilor de salubritate la un nivel ridicat de calitate. - Promovarea unui plan de dezvoltare și de investiții pe baza unui mecanism de planificare multianuală a investițiilor care vor fi realizate de concesionar.	contractului de concesiune. - Modificări fiscale cu impact semnificativ asupra costurilor necesare implementării contractului de concesiune. - Actualizarea frecventă a tarifelor ca urmare a modificărilor legislative, fiscale etc., care pot avea impact negativ asupra contractului.

7.2 Scenariul 2 – încheierea unui contract achiziție publică de prestări servicii de salubritate

Avantaje	Dezavantaje
- Resursa umană necesară pentru prestarea serviciului public va fi alocată de prestator; - Se constituie o garanție de bună execuție pentru serviciile prestate; - Prestarea serviciului de salubritate se face pe perioade scurte de timp fapt care dă posibilitatea autorității contractante să schimbe prestatorul dacă acesta nu respectă standardele de calitate impuse;	- Control mai scăzut asupra prestării serviciilor decât în cazul operării directe de către Municipalitate, aspect ce poate fi îmbunătățit la nivelul documentației de atribuire și a contractului. - Imposibilitate de realizare a investițiilor având în vedere durata relativ scurtă a contractului de achiziție publică; - Autoritatea contractantă trebuie să asigure resursele tehnice necesare

	pentru prestarea serviciului, fapt care presupune realizarea de investiții susținute în utilaje specifice care trebuie să corespundă din punct de vedere calitativ cerințelor legale în vigoare; - Costurile municipalității cu prestarea serviciului rămân semnificative;
Oportunități	Riscuri
- Bază legală stabilă și sistem de raportare corect. Prin realizarea achiziției prin licitație deschisă se poate alege un operator cu un raport optim între preț și calitate. - Măsurarea rezultatelor proiectului prin impunerea în documentația de achiziție a unor indicatori de performanță. - Creșterea calității vieții pentru locuitorii din Municipiul Tg Mureș ca urmare a prestării serviciilor de salubritate la un nivel ridicat de calitate.	- Există posibilitatea ca societatea privată să intre în insolvență, din incapacitate temporară de plată sau definitivă, fapt care ar periclita buna desfășurare a activităților municipiului. - Lipsa unui prestator în perioadele de tranziție, finalizarea unui contract și atribuirea următorului contract.

Rezultă din analiza SWOT realizată mai sus că:

- ✓ Spre deosebire de încheierea unui contract de achiziție publice, încheierea unui contract de concesiune pe o perioadă adecvată de timp (8 ani conform modelului economico-financiar prezentat anterior) asigură stabilitate și continuitate în prestarea serviciului, la un nivel adecvat de calitate, contribuind astfel la creșterea calității vieții locuitorilor din Municipiul Tg Mureș.
- ✓ Avantajele asociate încheierii unui contract de concesiune sunt semnificative datorită faptului că operatorul economic își poate planifica investițiile pe termen lung și poate angaja cheltuielile necesare pentru respectarea cerințelor minime, în conformitate cu prevederile legale în vigoare. În cazul unui contract de achiziție publică, durata contractului fiind semnificativ mai mică (în comparație cu un contract de concesiune) operatorul economic nu își poate recupera investiția realizată, fapt care se va traduce în creșterea valorii serviciilor prestate. Implicit, cheltuiala autorității contractante este mai mare în cazul unui contract de achiziție publică decât în cazul unui contract de

concesiune.

- ✓ Urmare a gestionării riscurilor de operare acestui contract de către concesionar, Municipality va monetiza avantajele și oportunitățile asociate acestui serviciu public.
- ✓ Calitatea serviciului prestat este un element esențial care va putea fi obținut de către municipalitate ca urmare a încheierii unui contract de concesiune.
- ✓ Municipality generează beneficii substanțiale pentru comunitatea locală prin concesionarea serviciului public de salubritate.
- ✓ Riscurile și dezavantajele asociate modelului de business prin concesionarea serviciu nu sunt semnificative și pot fi gestionate într-o manieră eficientă de către autoritatea contractantă.
- ✓ Municipality poate asigura prestarea acestui serviciu în mod direct, ca urmare a realizării de investiții adecvate.

8 Argumente care stau la baza deciziei de concesionare a serviciului de salubritate

În completarea concluziilor extrase din analiza riscurilor, analiza economic-financiară și analiza SWOT, prezentate în secțiunile anterioare, pentru claritate enunțăm în cele de urmează o serie de argumente care fundamentează decizia Municipality de a concesiona componentele serviciului public de salubritate:

- ✓ În conformitate cu prevederile legale în vigoare Municipality trebuie să organizeze o procedură de achiziție competitivă pentru a selecta operatorul economic care va gestiona serviciul de salubritate la nivel local. Astfel, autoritatea contractantă va putea selecta un concesionar care să ofere raportul optim între prețul (mic) prestației și calitatea (ridicată) a serviciilor, în virtutea principiului “value for money”.
- ✓ Asigurarea unui serviciu de calitate la standarde europene și care să corespundă normelor naționale și ale UE referitoare la mediu, este posibilă numai cu investiții adecvate în dotări performante corespunzătoare și cu asigurarea de personal suficient și adecvat pregătit din punct de vedere profesional.
- ✓ Valoarea investițiilor necesare pentru asigurarea unor dotări adecvate pentru prestarea la standardele cerute de către legislația în vigoare a acestor servicii este foarte mare, iar Municipality Tg Mureș nu deține sursele financiare necesare pentru realizarea acestei investiții. Mai mult, experiența anterioară a autorității contractante în implementarea unui contract de concesiune a

serviciului de salubritate demonstrează că acest format funcționează, putând fi îmbunătățit.

- ✓ Parcul tehnologic pe care va trebui să îl folosească operatorul economic pentru prestarea serviciului de salubritate, ca cerință minimă a Municipality va duce la reducerea amprentei de carbon pe toată durata de prestare a serviciului. Astfel, viitorul operator de salubritate va trebui să facă dovada deținerii de mașini și utilaje performante, cu care se vor putea realiza servicii de salubritate de calitate ridicată. Parcul tehnologic va respecta în totalitate normele de autorizare ale ANRSC. De asemenea, Caietul de sarcini va stipula obligativitatea folosirii întregului parc de mașini și utilaje oferit, exclusiv pentru nevoile de salubritate ale municipiului.
- ✓ Criteriile de selecție vor favoriza ofertanții care dețin certificarea sistemului de management al calității conform ISO 9001, conform ISO 14001, ceea ce se va traduce printr-o garanție a calității serviciilor oferite și a protecției mediului.
- ✓ Prin creșterea nivelului calitativ al serviciilor comunitatea locală va beneficia de o îmbunătățire a calității mediului și implicit a sănătății populației.
- ✓ Serviciul public de salubritate va urmări să se realizeze un raport calitate/cost cât mai bun pentru perioada de derulare a contractului și un echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract.
- ✓ Structura și nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale.
- ✓ Tarifele aprobate vor conduce la atingerea următoarelor obiective:
 - a) asigurarea prestării serviciului de salubritate la nivelurile de calitate și indicatorii de performanță stabiliți de Municipality prin regulamentul serviciului și prin contractele de delegare a gestiunii;
 - b) realizarea unui raport calitate-cost cât mai bun pentru serviciul de salubritate prestat pe perioada angajată și asigurarea unui echilibru între riscurile și beneficiile asumate de părțile contractante.
 - c) asigurarea funcționării eficiente a serviciului de salubritate și a exploatarei bunurilor aparținând domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, afectate serviciului de salubritate, precum și asigurarea protecției mediului.

Cu excepția transferului riscului de operare către concesionar care rezultă din analiza de mai sus, evidențiem în cele ce urmează o serie de motive economico-financiare și de mediu care fundamentează decizia municipality de a delega acest serviciu către un operator economic:

- a) Degrevarea Municipiului Tg Mureș de necesitatea unui capital de investiție necesar pentru dotarea operațională necesară pentru prestarea acestui serviciu, precum și de efortul de organizare presupus de acesta. Prestarea serviciului public de salubritate implică dezvoltarea unei infrastructuri complexe și extinse, care necesită angajarea de personal specializat și nespecializat.
- b) Parametrii de performanță a prestării serviciului de salubritate de către concesionar vor putea fi clar stabiliți în cadrul contractului și apoi măsurați prin intermediul rapoartelor de activitate periodice. Municipiul Tg Mureș va obține astfel cel mai bun raport calitate – preț pentru serviciul public de salubritate.
- c) Municipalitatea va putea percepe penalități de întârzieri sau pentru serviciile prestate necorespunzător, în conformitate cu prevederile contractului de concesiune.
- d) Asigurarea accesului facil al cetățenilor la servicii publice de calitate și implicit creșterea calității vieții acestora.
- e) Riscul de exploatare fiind transferat la concesionar, acesta va fi nevoit să dezvolte instrumente de management și bună guvernare pentru a se asigura că implementarea contractului de concesiune este profitabilă.
- f) Delegarea serviciului public de salubritate este o practică curentă a municipalităților, fiind un model de afaceri demonstrat ca fiind profitabil deoarece concesionarul va își va construi un plan de afaceri pentru implementarea contractului de concesiune pe care se va asigura ulterior că îl implementează în condiții optime, pentru a obține venitul previzionat.
- g) Atât în cadrul documentației de atribuire dar și în cadrul contractului de concesiune, Municipalitatea va putea impune indicatori de performanță pentru a se asigura că obține cea mai mare valoare pentru suma cheltuită (conform principiului “value for money”).

9 Recomandări privind delegarea de gestiune a serviciului

Din analiza prezentată anterior, modul recomandat pentru gestionarea unor componente ale serviciului de salubritate în Municipiul Tg Mureș este **gestiunea delegată prin concesiune**.

Conform Legii nr.51/2006, modificată și completată, gestiunea indirectă sau delegată “este modalitatea de gestiune în care autoritățile administrației publice locale de la nivelul autorităților administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, în numele și pe

seama unităților administrativ-teritoriale membre, atribuie unuia sau mai multor operatori toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, precum și delegarea sistemelor de utilități publice aferente serviciilor, respectiv dreptul și obligația de administrare și exploatare a acestora, pe baza unui contract, denumit contract de delegare a gestiunii.”

În cazul gestiunii delegate, după întocmirea studiului de oportunitate pentru fundamentarea și stabilirea soluției optime de delegare a gestiunii unor componente ale serviciilor de salubritate, se vor parcurg următorii pași:

- ✓ Adoptarea de către autoritatea deliberativă a administrației publice locale a unei hotărâri privind stabilirea procedurii de atribuire a gestiunii unor componente ale serviciului de salubritate;
- ✓ Întocmirea și aprobarea Regulamentului serviciului de salubritate a localității întocmit în conformitate cu dispozițiile Ordinului ANRSC nr.82/2015 pentru aprobarea regulamentului – cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- ✓ Întocmirea și aprobarea Caietului de sarcini al serviciului de salubritate a localității întocmit în conformitate cu dispozițiile Ordinului ANRSC nr.111/2007 pentru aprobarea caietului de sarcini – cadru al serviciului de salubritate a localităților;
- ✓ Organizarea procedurii de concesionare, atribuirea și semnarea contractului de delegare a gestiunii unor activități componente ale serviciului de salubritate a Municipiului Tg Mureș, împreună cu anexele acestuia

Conform Legii nr. 101/2006, operatorii serviciului de salubritate care participă la procedurile organizate pentru delegarea gestiunii serviciului trebuie să facă dovada competențelor tehnico-organizatorice, a celei privind calificarea personalului și a asigurării unei dotări tehnico-materiale adecvate, prin care să garanteze capacitatea de a presta serviciul la nivelul parametrilor cantitativi și calitativi prevăzuți în regulamentul serviciului de salubritate pentru toate tipurile de activități contractate.

Operatorii își pot desfășura activitatea numai pe baza licenței emise de A.N.R.S.C., prestarea activităților specifice serviciului de salubritate fără licență sau cu licență expirată, indiferent de tipul de gestiune adoptat, fiind interzisă.

9.1 Accesibilitatea delegării

Delegarea propusă presupune, pe lângă preluarea opțională a unor mijloace fixe existente și aflate într-o anumită fază a ciclului de viață de funcționare/depreciere, și efectuarea unor investiții noi din surplusurile/excedentele de bani rezultate din

exploatare.

Este în sarcina operatorului să suporte pe termen lung (8 ani) buna desfășurare a contractului din punct de vedere al reînnoirii mijloacelor fixe.

În cazul delegării, s-a pornit de la premisa că Municipiul Tg Mureș va achita serviciile privind salubritatea. Tarifele aprobate trebuie să conducă la atingerea următoarelor obiective:

a) asigurarea prestării serviciului de salubritate la niveluri de calitate și indicatori de performanță stabiliți de Consiliul local al Municipiului Tg Mureș prin reglementarea serviciului și prin contractul de delegare a gestiunii.

b) asigurarea funcționării eficiente a serviciului de salubritate a localității și exploatarea bunurilor aparținând domeniului public și privat al municipiului Tg Mureș, afectate serviciului, precum și asigurarea protecției mediului.

La elaborarea caietului de sarcini și a contractului de delegare, Municipiul Tg Mureș va impune, ca și cerință obligatorie consultarea sa și avizul final în cazul în care operatorul dorește să aducă modificări majore ale nivelului tarifelor practicate pentru serviciile de salubritate delegate.

9.2 Motive de ordin economico-financiar, social și de mediu

Argumentele de ordin economico-financiar care stau la baza delegării prin concesiune a unor componente ale serviciului de salubritate constau în:

- ✓ Primăria Municipiului Tg Mureș nu dispune de baza materială necesară pentru desfășurarea activităților de salubritate (utilaje, echipamente, mijloace de transport, ateliere de întreținere și reparații, stație de carburanți și personal calificat);
- ✓ Serviciul public de salubritate va urmări să se realizeze un raport calitate/cost cât mai bun pentru perioada de derulare a contractului și un echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract.
- ✓ Structura și nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale. Modificarea tarifului se va face în situații de schimbare semnificativă a echilibrului contractului și va fi supusă aprobării Consiliului Local.

Argumentele de mediu care stau la baza delegării prin concesiune a serviciului de salubritate constau în:

- ✓ Dotarea cu utilaje noi și performante impusă de criteriile de selecție a ofertelor va duce la realizarea unui nivel scăzut de poluare a orașului. Astfel, viitorul operator de salubritate va trebui să facă dovada deținerii unui număr suficient

de mașini și utilaje performante, cu care va putea realiza servicii de salubritate de calitate ridicată.

- ✓ Asigurarea unui serviciu de calitate la standarde europene și care să corespundă normelor naționale și ale UE referitoare la mediu, este posibilă numai cu investiții adecvate în dotări performante corespunzătoare și cu asigurarea de personal suficient și adecvat pregătit din punct de vedere profesional. Îmbunătățirea calității factorilor de mediu prin utilizarea unei infrastructuri noi și prietenoase cu mediul. Datorită măsurilor de protecție a atmosferei (tipuri de autovehicule, tipul de containere și utilizarea de motoare cu catalizator), emisiile surselor de poluanți din zona de impact a activităților trebuie să se încadreze în valorile limită stipulate în Ordinul MAPM nr. 592/2002.
- ✓ Valoarea investițiilor necesare pentru asigurarea unor dotări adecvate pentru prestarea la standardele cerute de către legislația în vigoare a acestui serviciu este foarte mare. Dotarea cu utilaje noi și performante va duce la scăderea nivelului de poluare a orașului. În plus, operatorii vor trebui să asigure întreținerea echipamentelor în stare bună de funcționare pe întreaga durată a contractelor, astfel încât să nu existe scurgeri de fluide.
- ✓ Pe parcursul contractului operatorul trebuie să își modernizeze parcul de mașini - utilaje.
- ✓ Pentru a evita sau minimiza orice efecte negative asupra florei și faunei, solului cât și efectele negative ale zgomotului, vibrației și luminii vor fi necesare măsuri de protecție ce ar putea implica tehnici specifice și restricții de folosire a anumitor echipamente.

Argumentele de ordin social care stau la baza delegării prin concesiune a serviciului de salubritate constau în:

- ✓ Desfășurarea serviciului de salubritate în condițiile descrise în studiul de oportunitate va contribui la îmbunătățirea semnificativă a aspectului urbanistic și peisagistic precum și la diminuarea sau chiar eliminarea pericolelor potențiale privind sănătatea oamenilor. În plus, prin implementarea tuturor obiectivelor sistemului de salubritate vor fi create noi locuri de muncă pentru populația din zonă.
- ✓ Operatorul de servicii este încurajat să angajeze personal calificat și necalificat existent pe plan local, ceea ce va duce la scăderea numărului de șomeri și implicit, la o creștere a puterii de cumpărare în rândul populației municipiului.

- ✓ Primăria Municipiului Tg Mureș va monitoriza modul de constituire al tarifelor și modificările acestora prin aprobarea lor.
- ✓ Operatorul va avea obligația efectuării serviciilor de salubritate la un nivel superior calitativ și cantitativ, fără a fi afectați factorii de mediu.
- ✓ Prin creșterea nivelului calitativ al serviciilor comunitatea locală va beneficia de o îmbunătățire a calității mediului și implicit a sănătății populației.
- ✓ În perioada operațională, impactul asupra mediului social și economic va fi semnificativ pozitiv datorită creării de noi locuri de muncă,
- ✓ Creșterea nivelului de trai și a calității vieții.
- ✓ În special problemele de igienă publică, sociale și economice vor fi ameliorate semnificativ printr-un sistem centralizat de gestionare a serviciilor în municipiul Tg Mureș, împreună cu Garda de Mediu și Agenția de Protecția Mediului se vor putea monitoriza sistemul centralizat de gestionare a serviciilor de salubritate și aplicarea legislației în vigoare:
 - Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației.
 - Legea 99/2014 pentru modificarea și completarea Legii serviciului de salubritate componenta deszăpezire a localităților nr. 101/2006
 - Legea pentru protecția mediului 137/1995 republicată, cu completările și modificările ulterioare
 - Ordinul nr. 125/1996 Ordinul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecția Mediului pentru aprobarea procedurii de reglementare a activităților economice și sociale cu impact asupra mediului înconjurător.

9.3 Durata delegării

Durata unui contract de delegare a gestiunii nu poate fi mai mare decât durata necesară amortizării investițiilor, fără a depăși 49 de ani. Această durată nu poate fi prelungită decât în următoarele condiții:

- ✓ pentru motive de interes general, caz în care durata contractului nu poate fi prelungită cu mai mult de 2 ani;
- ✓ în cazul în care operatorul, la cererea autorității administrației publice locale și pentru buna executare a serviciului de salubritate, a realizat investiții care nu ar putea fi amortizate în termenul rămas până la expirarea contractului inițial decât printr-o creștere excesivă a tarifelor și taxelor.

Prelungirea se va face cu aprobarea prealabilă a Consiliului Local.

Tinand cont de prevederile legale care specifica faptul ca trebuie identificata

acea perioada care in mod rezonabil este necesara pentru a obtine un venit minim care sa permita recuperarea costurilor de investitie efectuate, a costurilor in legatura cu exploatarea serviciilor si a unui profit rezonabil, consideram ca perioada care corespunde acestor deziderate este perioada de lunga de timp.

Pentru orizonturi mai mari de ani poate fi considerat ca nivelul profitului este mai mare decat „rezonabil” aceasta putand fi asimilat unei lipsa de eficienta din perspectiva consumatorilor sau a beneficiarilor directi ai serviciilor prestate.

Concluzia analizei economico-financiare: Durata optimă din punct de vedere, operațional, economic și financiar este de mai multi ani.

Durata contractului de delegare s-a stabilit astfel încât să se evite restricționarea artificială a accesului la competiție, să se asigure un nivel de profit ca urmare a exploatării într-o perioada dată, să se asigure un nivel rezonabil al prețurilor pentru prestațiile care vor fi efectuate pe durata contractului a altor costuri ce urmează a fi suportate, respectându-se îndrumările Consiliului Concurenței vis-à-vis de o durată contractuală prea lungă care ar putea crea premisele instaurării monopolului.

Operatorii economici trebuie să posede capacitatea tehnică și organizatorică, dotarea și experiența managerială, bonitatea și capacitatea financiară necesare prestării serviciului încredințat.

Durata va fi stipulată în cadrul Contractului de delegare și reprezintă perioada în care Municipiul Tg Mureș va delega gestiunea unor componente așe serviciului de salubritate, componente ce fac obiectul studiului de oportunitate.

9.4 Redevența

Reținând dispozițiile art. 29 alin. (8) din Legea nr. 51/2006, reglementate prin O.U.G. nr. 58/2016, acestea vin să clarifice faptul că un astfel de contract poate fi contract de concesiune de servicii sau contract de achiziție publică. Prin urmare, în vederea atribuirii unui contract de delegare a gestiunii având ca obiect serviciile de utilități publice, autoritatea contractantă avea obligația în primul rând de a stabili tipul contractului prin analiza tuturor elementelor pe care le implică delegarea gestiunii serviciilor în cauză.

Contractul de achiziție publică este contractul, asimilat, potrivit legii actului administrativ, care include și categoria contractului sectorial, cu titlu oneros, încheiat în scris între una sau mai multe autorități contractante, pe de o parte, și unul ori mai mulți operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect execuția de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii;

Contractul de concesiune de servicii este contractul care are aceleași caracteristici

ca și contractul de servicii, cu deosebirea că în contrapartida serviciilor prestate contractantul, în calitate de concesionar, primește din partea autorității contractante dreptul de a exploata serviciile pe o perioadă determinată sau acest drept însoțit de plata unei sume de bani prestabilite.

Distincția dintre contractul de concesiune și contractul de achiziție publică se realizează în funcție de distribuția riscurilor, după cum urmează:

a) contractul prin intermediul căruia contractantul, în calitate de concesionar, primește dreptul de a exploata serviciile, preluând astfel și cea mai mare parte din riscurile aferente exploatării acestora, este considerat a fi contract de concesiune de servicii, în caz contrar fiind considerat contract de achiziție publică de servicii”.

b) contractul prin intermediul căruia contractantul, în calitate de concesionar, primește dreptul de a exploata rezultatul lucrărilor executate, preluând astfel și cea mai mare parte din riscurile aferente realizării și exploatării lucrărilor respective, este considerat a fi contract de concesiune de lucrări publice, în caz contrar fiind considerat contract de achiziție publică de lucrări;

Totodată, esența contractului de concesiune este reprezentată de faptul că cea mai mare parte a riscurilor este suportată de către concesionar.

Prin urmare, având în vedere informațiile coroborate cu prevederile Legii Nr. 100/2016 din 19 mai 2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii care definesc contractul de concesiune de servicii, apreciem că în acest caz contractul în discuție este un contract de concesiune de servicii, situație în care obligativitatea stabilirii unei redevențe se justifică.

Pentru fiecare An Contractual, nivelul redevenței va fi de 80.000 lei și se indexează anual cu indicele de inflație.

Nivelul redevenței va fi modificat ori de câte ori, pe durata derulării prezentului Contract, vor fi realizate investiții, din fondurile Delegatarului, în sistemul de salubritate al Municipiului Tg Mureș. Valoarea modificărilor va fi calculată astfel încât să acopere valoarea amortizării investițiilor respective.

Redevența devine exigibilă de la Data de Începere a Contractului și va fi plătită în tranșe trimestriale egale în contul notificat de Delegatar, până la data de 15 ale primei luni următoare trimestrului pentru care trebuie efectuată plata (de exemplu plata redevenței pentru primul trimestru va fi efectuată înainte de data de 15 a celei de-a patra luni calculate de la Data de Începere a Contractului și așa mai departe).

În cazul în care Delegatul nu efectuează plata redevenței datorată Delegatarului în termenul prevăzut anterior, Delegatul va plăti penalități de întârziere în conformitate cu prevederile Codului fiscal referitor la creanțele bugetare.

Neplata redevenței de către Delegat în termen de 30 (treizeci) de Zile de la data scadenței, conferă Delegatarului dreptul de a considera Contractul reziliat de plin drept fără a fi nevoie de nicio altă formalitate sau de intervenția unei instanțe judecătorești. Delegatul va rămâne obligat și după rezilierea Contractului la plata Redevenței datorate până la Data Încetării Contractului, precum și la plata penalităților de întârziere.

Nu sunt acceptate plăți parțiale. În cazul efectuării unei astfel de plăți parțiale, Delegatarul va fi îndreptățit să considere plata ca fiind neefectuată.

Momentul efectuării plății se consideră a fi ziua în care contul Delegatarului este creditat cu suma reprezentând tranșa trimestrială de plată.

Redevența astfel plătită se constituie venit la bugetul local.

10 Concluzii

Studiul de fundamentarea și stabilire a soluției optime de gestiune a unor componente ale Serviciului de salubritate în Municipiul Tg Mureș a fost efectuat în scopul analizării oportunității deciziei de delegare.

Analizele efectuate în cadrul Studiului au plecat de la datele și informațiile puse la dispoziție de Municipiul Tg Mureș.

Analiza realizată în cadrul acestui studiu a relevat impactul, contextul și implicațiile principalelor riscuri asociate celor 2 scenarii care au făcut obiectul analizei:

- a) scenariul concesiunii serviciului public;
- b) scenariul gestiunii directe a serviciului public.

Analiza riscurilor asociate contractului de concesiune relevă că acestea **sunt transferate în cea mai mare parte operatorul economic** care va trebui să prezinte autorității contractante un plan eficient de măsuri pentru gestionare a lor, astfel încât să asigure o calitate adecvată a serviciului public. Principalele măsuri de asigurare a Autorității Contractante cu privire la modalitatea de prestare a serviciului public precum și la calitatea acestuia vor rezulta în principal din prevederile documentației de achiziție care va fi întocmită în vederea atribuirii contractului de concesiune. Mai mult, Autoritatea Contractantă poate introduce în clauzele contractuale prevederi clare cu privire la prestarea serviciului public de către concesionar. **Rezultă astfel că Autoritatea Contractantă are la îndemână o serie de instrumente prin care se poate asigura de buna prestare a serviciului public.**

Dreptul de exploatare a rezultatului serviciilor prestate se acordă operatorului care, în același timp, preia majoritatea riscurilor aferente administrării serviciilor. Mai exact, operatorul va prelua riscurile aferente Contractului care sunt formate din:

- ✓ Risurile privind Capacitatea de exercitare a serviciului,
- ✓ Risc asociat protecției mediului,
- ✓ Risc privind Finanțator și finanțare,
- ✓ Risc de Operare,
- ✓ Riscul fluctuației de piață,
- ✓ Risc legal și politica municipalității,
- ✓ Activele proiectului
- ✓ Forța majoră

Municipalitatea preluând astfel o mică parte din riscuri și luând-uși toate măsurile necesare pentru a le diminua:

- ✓ Riscul ca finanțatorul să fie incapabil de plata astfel operatorul devine insolubil sau efectuarea unor prestații ce necesită o finanțare mai mare decât cea estimată, astfel încât municipalitatea să nu primescă prestațiile solicitate. O corectă și aprofundată analiză a resurselor financiare prezentate în cadrul ofertei depuse de operator, precum și angajamentul municipalității privind plata serviciilor de salubritate sunt măsuri de diminuare a riscului, ce se poate contrabalansa și prin garantarea de către operator a realizării investiției (Garanția de bună execuție).
- ✓ Riscul fluctuației de piață – inflația, astfel încât valoarea plăților în timp să fie diminuată de creșterea inflației. Municipalitatea va diminua acest risc prin evitarea ca operatorul să beneficieze de supracompensări sau să beneficieze de plăți duble. Municipalitatea va aplica ajustarea prețurilor în conformitate cu art. 16 al Ordinului ANRSC nr. 109/2007 și art. 19 din Legea 101/2006.

Având imaginea de ansamblu a fiecărui scenariu analizat se poate trage cu ușurință concluzia că **singurul orizont de timp plauzibil pentru delegarea eficientă a unor componente ale serviciilor de salubritate este pe o perioadă de minim 5 ani**. O activitate operațională eficientă pentru agentul economic se va reflecta și în performanțe mai ridicate precum și într-un nivel de costuri operaționale unitare mai redus, însemnând și pentru concesionar costuri mai mici aferente serviciului de salubritate. O eficiență mai ridicată în operare are influență directă și asupra reducerii riscurilor financiare sau de operare care guvernează contractul.

Raționamentul economico-financiar este susținut de o serie de argumente sociale și de mediu care **favorizează încheierea unui contract de concesiune**.

Astfel, **principalele argumente** care fundamentează prestarea serviciului public de salubritate prin încheierea unui contract de concesiune sunt:

- ✓ Posibilitatea autorității contractante de a presta componente ale serviciului

public de salubritate prin delegare, fără a deține efectiv la data semnării contractului de concesiune a resurselor tehnice, materiale și umane, urmând ca acestea să fie asigurate de concesionar.

- ✓ Asigurarea funcționării eficiente a serviciului de salubritate și a exploatarea bunurilor aparținând domeniului public și privat al municipalității, afectate serviciului de salubritate, precum și asigurarea protecției mediului.
- ✓ Modelul de business este profitabil pentru operatorii economici pe termen lung, fapt care va asigura o concurență adecvată, asigurând astfel pentru autoritatea contractă premisele optime care vor garanta selectarea operatorului economic care prezintă cel mai bun raport calitate – preț pentru prestarea serviciului de salubritate.
- ✓ Asigurarea continuității serviciului de salubritate la nivelul municipiului (în special a celor sezoniere și punctuale), inclusiv a serviciului de dezapezire pe timp de iarnă.
- ✓ Generarea de venituri la nivel local prin încasarea redevenței – modelul de business este astfel profitabil pentru ambele părți ale contractului de concesiune.

În concluzie, rezultatele acestui studiu evidențiază că **delegarea unor componente ale serviciului public de salubritate a Municipiului Tg Mureș (ACTIVITĂȚILOR DE COLECTARE ȘI TRANSPORT A DEȘEURILOR MUNICIPALE ȘI ALTOR FLUXURI DE DEȘURI,))** prin încheierea unui contract de concesiune, este fundamentată, justificată și realizabilă, această alternativă fiind cea mai avantajoasă, atât pentru Municipiul Targu Mures cât și pentru operator. Municipiului Tg Mureș va putea astfel să obțină un raport calitate – preț optim și o derezare de riscuri asociate acestui serviciu public.

Trebuie avut de asemenea în vedere că analiza financiară a fost necesar a fi realizată doar pentru scenariul de concesiune având în vedere că, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pentru acesta trebuie testată și demonstrată viabilitatea economico – financiară.

În concluzie, în ceea ce privește **scenariul concesiunii**, rezultă că acesta este profitabil pentru toate părțile implicate doar în situația în care serviciul este delegat pentru o perioadă lungă de timp, așa cum rezultă din analiza prezentată în acest studiu.

Rezultă din analiza realizată în cadrul studiului că o parte semnificativă din riscurile asociate contractului sunt transferate către operatorul economic, fapt care fundamentează încheierea unui contract de concesiune a serviciului de salubritate.

Mai mult, din analiza economico –financiară rezultă fiabilitatea modelului economico – financiar pentru concesionar, existând astfel și premisele necesare pentru a asigura un nivel adecvat de concurență de piață. Beneficiile sociale și de mediu asociate contractului de concesiune sunt enunțate de asemenea în conținutul acestui studiu și contribuie la fundamentarea necesității și a oportunității de încheiere a unui contract de concesionare a serviciului de salubritate de către Municipality.

Rezultă astfel, din analiza realizată în prezentul studiu, în manieră comparativă, faptul că prestarea serviciului public de salubritate prin delegare, respectiv prin încheierea unui contract de concesiune, este scenariul recomandat, favorabil și cel mai avantajos pentru Municipality Tg Mureș.

Dar tinand cont de faptul ca prin programul operational de management al deseurilor implementat de catre Consiliul Judetean si ADI Ecolect Mures care are in vedere demararea unei noi proceduri de delegare prin concesionare a serviciilor de salubritate a ACTIVITĂȚILOR DE COLECTARE ȘI TRANSPORT A DEȘEURILOR MUNICIPALE ȘI ALTOR FLUXURI DE DEȘURI analizate in prezentul studiu, si a faptului ca se impune Municipality Targu Mures inserarea in orice contract incheiat privind aceste servicii de salubritate "Contractul inceteaza in termen de 5 zile de la comunicarea noului operator selectat in baza procedurilor demarcate de catre Consiliul judetean Mures", se impune a gasi o solutie optima de contractare a acestor servicii prin delegarea de gestiune prin contract de achiziție publică a serviciilor de salubritate – colectare și transport deșuri municipale, care urmeaza a se incheia pe o perioada de maxim 2 ani de zile pentru asigurarea continuitatii serviciului de colectare, transport si neutralizare deseuri municipal si aplicarea unei proceduri concurentiale de delegare a serviciului.